

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Η συγκριτική παρουσίαση των σημαντικότερων Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Δ.Λ.Π. 1,7,22,27,33) σε σχέση με το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο (Ε.Λ.Π.)»

Επιβλέπων Καθηγητής : Εμμανουήλ Τσιριτάκης
Φοιτήτρια: Άννα Δούκα

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	5
1.1. Ορισμός.....	5
1.2. Χρησιμότητα των Οικονομικών Καταστάσεων.....	5
1.3. Αναγκαιότητα των Δ.Λ.Π.....	5
1.4. Η εξέλιξη των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων σε Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.....	6
1.5. Δ.Π.Χ.Π. και Ευρωπαϊκή Ένωση.....	7
1.6. Η κατάσταση στην Ελλάδα.....	8
1.7. Η σκοπιμότητα της Εργασίας.....	8
2. Πλαίσιο Κατάρτισης – Παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων.....	10
2.1 Θεμελιώδεις Παραδοχές.....	10
2.1.1 Αυτοτέλεια Χρήσεων–Αρχή των δεδουλευμένων.....	10
2.1.2 Αρχή <i>Going Concern</i> –Συνεχής δραστηριότητα της Επιχείρησης.....	11
2.2 Ποιοτικά χαρακτηριστικά Οικονομικών Καταστάσεων.....	11
2.2.1 Σαφήνεια και Κατανοητότητα.....	11
2.2.2. Συνάφεια.....	11
2.2.3. Αξιοπιστία.....	11
2.2.4. Συγκρισιμότητα.....	12
3. ΔΛΠ 1 : Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων.....	13
3.1. Σκοπός ΔΛΠ 1.....	13
3.1.1. Οι γενικές αρχές για την παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων έχουν ως εξής:.....	13
3.2. Περιεχόμενο των Οικονομικών Καταστάσεων.....	14
3.3. Δομή και Περιεχόμενο των Οικονομικών Καταστάσεων βάσει του Δ.Λ.Π. 1.....	15
3.4. Ισολογισμός.....	15
3.5. Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης.....	17
3.6. Κατάσταση μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων.....	21

3.6.1. Σπουδαιότητα της Κατάστασης.....	21
3.6.2. Περιεχόμενο της Κατάστασης.....	21
3.6.3. Σχολιασμός της τεχνικής κατάρτισης της Κατάστασης Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων.....	22
3.7. Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	23
3.8. Προσάρτημα Οικ/κών Καταστάσεων βάσει Δ.Λ.Π. 1.....	23
3.9. Προσάρτημα Ελληνικών Προτύπων	24
3.10. Πρακτική Εφαρμογή – Παραδείγματα.....	25
3.10.1. Ισολογισμός.....	26
3.10.2 Κατάσταση Αποτελεσμάτων.....	26
Ισολογισμός και Αποτελέσματα Χρήσης 2005 βάσει Δ.Π.Χ.Π.....	28
Ενοποιημένος Ισολογισμός και Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης 2004 βάσει των Ε.Λ.Π.....	31
3.10.3 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων.....	33
3.10.4. Πίνακες προσαρμογών Καθαρής Θέσης και Αποτελεσμάτων μεταξύ Δ.Λ.Π. και Ε.Λ.Π.....	35
4. ΔΛΠ 7 : Καταστάσεις Ταμειακών Ροών.....	38
4.1. Σκοπός του ΔΛΠ 7 – Ωφέλειες των πληροφοριών που παρέχονται μέσω των Ταμειακών Ροών.....	38
4.2. Η κατάσταση στην Ελλάδα.....	38
4.3 Βασικές έννοιες.....	39
4.4. Παρουσίαση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών.....	40
4.4.1. Κατάσταση Ταμειακών Ροών Λειτουργικών Δραστηριοτήτων.....	40
4.4.2 Ταμειακές Ροές Επενδυτικών και Χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων.....	41
4.5. Ιδιαίτερα θέματα κατάρτισης Ταμειακών Ροών.....	43
4.5.1. Επενδύσεις σε Θυγατρικές–Συγγενείς επιχ/σεις..	43
4.5.2. Επενδύσεις σε Θυγατρικές – Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες.....	43
4.5.3. Μερίσματα από επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς.....	43

4.5.4. Φόροι Εισοδήματος.....	44
4.5.5. Ταμειακές Ροές από Τόκους και Μερίσματα.....	44
4.5.6. Ταμειακές Ροές σε ξένο νόμισμα.....	45
4.5.7. Πρακτική εφαρμογή – Παράδειγμα.....	45
5. ΔΛΠ 22 & Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης 3 : Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων.....	50
5.1. Εννοιολογικός προσδιορισμός της Ενοποίησης των επιχειρήσεων – Σκοπός των Δ.Λ.Π. 22 και IFRS 3.....	50
5.2. Πεδίο και Ισχύς εφαρμογής Δ.Λ.Π. 22 και Δ.Π.Χ.Π. 3.....	50
5.3. Βασικές έννοιες.....	50
5.4. Ενοποίηση με Αγορά (Δ.Λ.Π. 22 – IFRS 3).....	51
5.4.1. Αποκτώσα Επιχείρηση.....	51
5.4.2. Κόστος αγοράς.....	52
5.4.3. Αναγνώριση των αποκτηθέντων στοιχείων της αποκτώμενης Επιχείρησης (Δ.Λ.Π. 22 - IFRS 3).....	53
5.4.4. Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού- Παθητικού....	54
5.4.5. Υπεραξία της αποκτώμενης επιχείρησης.....	57
5.5. Ενοποίηση με συνένωση δικαιωμάτων (Δ.Λ.Π. 22).....	58
5.6. Παρουσίαση των Ενοποιήσεων σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 1.....	58
5.7. Γνωστοποιήσεις.....	61
5.8. Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.....	61
5.8.1. Μέθοδοι ενοποίησης.....	62
5.8.2. Απεικόνιση των συμμετοχών στα βιβλία της Μητρικής εταιρείας.....	63
5.8.3. Υπεραξία.....	64
6. ΔΛΠ 27: Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	65
6.1. Σκοπός – Πεδίο Εφαρμογής και Ισχύς Δ.Λ.Π. 27.....	65
6.2. Εταιρείες που δεν συμ/νονται στην ενοποίηση.....	65
6.3. Εταιρείες που συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση ...	65
6.4. Διαδικασίες Ενοποίησης.....	66
6.5. Γνωστοποιήσεις.....	67

6.6. Παράδειγμα – Εφαρμογή (Δ.Λ.Π. 22, Δ.Π.Χ.Π. 3 και Δ.Λ.Π. 27).....	68
6.6.1. Αναγνώριση διαφορών ενοποίησης ως υπεραξία επιχειρήσεως (Goodwill).....	68
6.6.2. Εύλογη αξία επενδύσεων σε θυγατρικές και λοιπές επιχειρήσεις.....	69
6.6.3. Αποτίμηση θυγατρικών του παραδείγματος για τις Χρήσεις 2003, 2004 και 2005.....	70
7. ΔΛΠ 33: Κέρδη ανά Μετοχή.....	72
7.1. Σκοπός Δ.Λ.Π. 33 – Πεδίο εφαρμογής.....	72
7.2. Βασικές έννοιες.....	73
7.3. Βασικά Κέρδη ανά Μετοχή.....	73
7.3.1. Υπολογισμός των βασικών Κερδών/Μετοχή.....	73
7.3.2. Μεταβολή του αριθμού των μετοχών χωρίς ανάλογη μεταβολή στην Καθαρή Θέση της επιχείρησης.....	73
7.4. Μειωμένα Κέρδη ανά Μετοχή.....	74
7.4.1. Γνωστοποίηση και τρόπος υπολογισμού.....	74
7.4.2. Δικαιώματα σε μετοχές.....	75
7.5. Αναδρομική προσαρμογή των βασικών και μειωμένων κερδών ανά μετοχή για όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις.....	76
7.6. Γνωστοποιήσεις στο Προσάρτημα	76
7.7. Πρακτικό Παράδειγμα – Εφαρμογή.....	76
7.7.1. Βασικά Κέρδη ανά Μετοχή.....	77
7.7.2. Προσαρμοσμένα Κέρδη ανά Μετοχή.....	78
8. Διαφορές Συμπεράσματα.....	80
Βιβλιογραφία.....	82

1. Εισαγωγή

1.1. Ορισμός

“Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι ένα σύνολο λογιστικών αρχών, κανόνων, μεθόδων και διαδικασιών γενικά αποδεκτών, η καθιέρωση των οποίων οδηγεί στην ομοιομορφία καταρτίσεως των Οικονομικών Καταστάσεων και συνεπώς σε αληθή και ομοιόμορφη πληροφόρηση των Χρηστών των Οικονομικών Καταστάσεων”¹.

1.2. Χρησιμότητα των Οικονομικών Καταστάσεων²

Οι Οικονομικές Καταστάσεις έχουν ως σκοπό να πληροφορήσουν το επενδυτικό κοινό, τους Μετόχους, τα Πιστωτικά Ιδρύματα, τους εργαζομένους και γενικά οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο για την οικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Οργανισμού ο οποίος παρουσιάζεται και απεικονίζουν την οικονομική του Κατάσταση στο τέλος της περιόδου στην οποία αναφέρονται.

Οι χρήστες με τη μελέτη των Οικονομικών Καταστάσεων οδηγούνται σε συμπεράσματα αναφορικά με τη βιωσιμότητα και την αποδοτικότητα ενός Οικονομικού Οργανισμού. Λαμβάνουν αποφάσεις για τις επενδύσεις τους μέσω μετοχών ή συμμετοχών σε Εταιρείες, για την ενίσχυση ή τη διακοπή χρηματοδοτήσεων που τους παρέχουν και κάνουν τις μελέτες και τους προϋπολογισμούς τους αναφορικά με τα μερίσματα που υπολογίζουν ότι πρόκειται να αποκομίσουν από τα διανεμηθέντα κέρδη των Εταιρειών στις οποίες έχουν επενδύσει. Μέσω τη διαρκούς και διαχρονικής μελέτης των Οικονομικών Καταστάσεων οι Χρήστες διαμορφώνουν άποψη και εκτιμούν τις εκάστοτε διοικήσεις των Εταιρειών σχετικά με την ικανότητα τους να διαχειρίζονται τα περιουσιακά τους στοιχεία και να τις καθιστούν ικανές να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους καθώς και να δημιουργούν κέρδη, να καθίστανται αποδοτικές και να προσθέτουν αξία στην επένδυση των μετόχων τους.

1.3. Αναγκαιότητα των Δ.Λ.Π.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις οι οποίες παρουσιάζονται από τις επιχειρήσεις μπορεί να φαίνονται όμοιες από χώρα σε χώρα αλλά, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ τους αναφορικά με την αντιμετώπιση των οικονομικών συναλλαγών και γεγονότων, οι οποίες οφείλονται στο διαφορετικό Νομοθετικό Πλαίσιο που ισχύει σε κάθε

1 “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες” - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002) σελ.28

2 Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν: “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες” - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002) – Σκοπός των Οικονομικών Καταστάσεων σελ.42, “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα-Πλαίσιο καταρτίσεως και παρουσιάσεως των Οικονομικών Καταστάσεων” Έκδοση Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών-Λογιστών 1998 σελ.9-15

χώρα καθώς και στις διαφορετικές οικονομικές και κοινωνικοπολιτικές συνθήκες που επικρατούν.³

Με το άνοιγμα των οικονομικών συνόρων και την παγκοσμιοποίηση της αγοράς παρατηρείται ότι, πλέον όχι μόνο οι Εταιρείες δεν δραστηριοποιούνται σε μία μόνο χώρα αλλά και οι επενδυτές καθώς και οι πιστωτές δεν περιορίζονται σε μία μόνο αγορά, επεκτείνονται σε συνεχείς δραστηριότητες και επενδύσεις σε Διεθνές επίπεδο. Η ανά τον κόσμο δραστηριοποίηση των Χρηστών και των Εταιρειών επιβάλλει την κατάρτιση ομοιόμορφων Οικονομικών Καταστάσεων, προκειμένου να γίνονται κατανοητές στους Χρήστες των διαφόρων Χωρών αλλά και συγκρίσιμες μεταξύ τους. Αναφέρεται επίσης ότι τα μεγαλύτερα Χρηματιστήρια ανά τον κόσμο απαιτούν οι εισηγμένες σε αυτά Εταιρείες να συντάσσουν τις Οικονομικές τους Καταστάσεις βάσει γενικών παραδεκτά Προτύπων και αρχών, συνήθως είτε βάσει των IFRS ή των US GAAP είτε με βάση τα Λογιστικά Πρότυπα τα οποία ακολουθούνται στη χώρα εγκατάστασης του εκάστοτε Χρηματιστηρίου.⁴

Η καθιέρωση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αποσκοπεί στην δημιουργία προϋποθέσεων για μια ολοκληρωμένη και αποτελεσματική αγορά κεφαλαίων, μέσω της αύξησης της δυνατότητας σύγκρισης των καταστάσεων στην ενιαία αγορά, προκειμένου να διευκολυνθεί με τον τρόπο αυτό ο ανταγωνισμός και η κυκλοφορία των κεφαλαίων.⁵

1.4. Η εξέλιξη των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων σε Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης⁶

Η υπεύθυνη για την κατάρτιση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων Επιτροπή (International Accounting Standards Committee) συστάθηκε το 1973 και μέχρι τον Μάρτιο του 2001 εξέδωσε συνολικά 41 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (International Accounting Standards) από τα οποία μέχρι τον Φεβρουάριο του 2006 βρίσκονταν σε εφαρμογή τα 30. Τα υπόλοιπα ΔΛΠ έχουν καταργηθεί ή αντικατασταθεί από άλλα ΔΛΠ ή ΔΠΧΠ μεταγενέστερα.

³ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε: “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες” - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002) – Πλαίσιο Κατάρτισης και παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων-Εισαγωγή σελ. 41-42

⁴ Πηγή : www.iasc.org.uk “Use of IAS all around the world”

⁵ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton (Έκδοση 2004), Τόμος Α' Εισαγωγή σελ. 15

⁶ Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν: Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton (Έκδοση 2004), Τόμος Α' Εισαγωγή σελ. 18-20, “Πρακτικό Εγχειρίδιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων” – Global training.

Τον Μάρτιο του 2001 η IASC αναδιοργάνωσε τον μέχρι τότε τρόπο λειτουργίας της και συστάθηκε το Σώμα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) από το οποίο εφ' εξής εκδίδονται τα Δ.Λ.Π. Από το Μάρτιο επίσης του 2001 αποφασίστηκε ότι όλα τα Πρότυπα τα οποία εκδίδονται πλέον από το IASB θα ονομάζονται Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (International Financial Reporting Standards). Το IASB από τη σύστασή του και μέχρι σήμερα εξέδωσε 7 Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

Μετά την αναδιοργάνωση το έργο της I.A.S.C. συνεχίζεται από το Ίδρυμα της Επιτροπής Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Committee Foundation – IASCF), το οποίο είναι ανεξάρτητος μη κερδοσκοπικός οργανισμός και είναι ο ιθύνων οργανισμός του IASB. Σκοπός του I.A.S.F. είναι η έκδοση υψηλής ποιότητας, κατανοητών και εφαρμόσιμων Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, που θα απαιτούν την παρουσίαση διαφανών και συγκρίσιμων πληροφοριών στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των Εταιρειών.

Το 1996 δημιουργήθηκε η Μόνιμη Επιτροπή Ερμηνειών, η οποία το Νοέμβριο του 2001 μετονομάστηκε σε Επιτροπή Ερμηνειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Οι αρμοδιότητές της σχετίζονται με την έκδοση ερμηνειών και διευκρινήσεων σε θέματα τα οποία καλύπτονται από τα υφιστάμενα Πρότυπα και επίσης εκδίδει προσωρινούς κανονισμούς για θέματα τα οποία δεν καλύπτονται από τα υφιστάμενα Πρότυπα αλλά χρήζουν άμεσης διευθέτησης. Ο ρόλος της είναι τόσο σημαντικός ώστε να επιβεβαιώνει τη σωστή εφαρμογή των Δ.Λ.Π. όσο και να εμποδίζει τη χρησιμοποίηση μεθόδων δημιουργικής λογιστικής.

Στα βασικότερα όργανα κατάρτισης λογιστικών προτύπων σε διεθνές επίπεδο συγκαταλέγονται επίσης η Επιτροπή Διερμηνειών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (I.F.R.I.C.) και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Βασική αρμοδιότητα της I.F.R.I.C. είναι η ερμηνεία των Προτύπων και η έγκαιρη παροχή οδηγιών σχετικά με θέματα τα οποία δεν αναλύονται επαρκώς στα εκδοθέντα Πρότυπα.

1.5. Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης και Ευρωπαϊκή Ένωση⁷

Βάσει του Κανονισμού 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όλες οι Εισηγμένες σε οργανωμένες αγορές της Ε.Ε. εταιρείες, πιστωτικά ιδρύματα και ασφαλιστικές επιχειρήσεις υπάγονται σε υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΛΠ. Σκοπός του μέτρου αυτού είναι η εξασφάλιση υψηλού επιπέδου

⁷ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε: “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες” - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002) σελ.28

διαφάνειας και συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων, η αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία των χρηματαγορών, η προστασία των επενδυτών και η ενίσχυση της κυκλοφορίας των κεφαλαίων στην εσωτερική αγορά της Ε.Ε.

Από την Ε.Ε. έχουν εκδοθεί Λογιστικές οδηγίες οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στην εμπορική νομοθεσία των χωρών-μελών. Η κατάρτιση των Λογιστικών Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έγινε χωρίς να ληφθούν υπ' όψιν τα ΔΛΠ. Παράλληλα όμως η Ευρωπαϊκή Ένωση επεδίωξε τη θέσπιση κανόνων εναρμόνισης των Λογιστικών Αρχών και Κανόνων σε κάθε Κράτος – Μέλος αυτής.

1.6. Η κατάσταση στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα ακολουθούνται τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα τα οποία έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κωδικοποιημένου Νόμου 2190/20 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών», το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο, του Φορολογικού Νόμου και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. “Όπως ρητά αναφέρεται στην Εισαγωγή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, τα ΔΛΠ δεν υπερισχύουν των τοπικών Νόμων για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων. Η Ελλάδα όμως ως μέλος της Ε.Ε. έχει την υποχρέωση να εφαρμόζει την Κοινοτική Νομοθεσία”.⁸

Κατά συνέπεια από την 1.1.2005 όλες οι εισηγμένες στο Ελληνικό Χρηματιστήριο Εταιρείες εφαρμόζουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, αφού η Ελλάδα ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει την υποχρέωση να εφαρμόζει την Κοινοτική Νομοθεσία.

Μέχρι τότε στην Ελλάδα τα ΔΛΠ εφαρμόζονταν μέσω των Λογιστικών Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βάσει όμως των αρχών των ΔΛΠ, η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με αυτά θα πρέπει να συνοδεύεται με σαφή δήλωση ότι εφαρμόστηκαν όλα ανεξαιρέτως και όχι μεμονωμένα κάτι το οποίο απαγορεύεται από τις αρχές των ΔΛΠ.⁹

1.7. Η σκοπιμότητα της Εργασίας

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η θεωρητική και πρακτική προσέγγιση, ανάλυση και εφαρμογή των βασικών Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και η ενημέρωση του αναγνώστη ο οποίος ενδιαφέρεται να κατανοήσει τις βασικές αρχές τους και τις αλλαγές

⁸ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε: “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες” - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002) σελ.29

⁹ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε: “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες” - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002) σελ.29

που επιφέρει η εφαρμογή τους στις οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών.

Η παρούσα εργασία περιλαμβάνει την παρουσίαση των αρχών των προτύπων που αναλύονται, του περιεχομένου, του πεδίου εφαρμογής του, τον σκοπό καθώς επίσης γίνεται και σύνδεση με το αντίστοιχο Δ.Π.Χ.Π. Περιλαμβάνει επίσης πρακτικά παραδείγματα εφαρμογής των Προτύπων που εξετάζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις Εταιρειών και οι αλλαγές που επιφέρουν στη χρηματοοικονομική κατάσταση των εταιρειών στις οποίες εφαρμόζονται. Στη συνέχεια γίνεται σύγκριση με την αντίστοιχη εφαρμογή των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων και επισημαίνονται οι βασικότερες διαφορές τους.

2. Πλαίσιο Κατάρτισης – Παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων¹⁰

Από την Επιτροπή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) εκδόθηκε το 1989 το πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Το πλαίσιο δεν αποτελεί λογιστικό Πρότυπο αλλά θέτει τις βασικές αρχές και λογιστικές πολιτικές στις οποίες στηρίζεται η διαμόρφωση και ανάπτυξη των ΔΛΠ.

Τα θέματα τα οποία πραγματεύεται το Πλαίσιο κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων έχουν ως εξής:

- Το σκοπό των οικονομικών καταστάσεων
- Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που καθορίζουν τη χρησιμότητα των πληροφοριών στις οικονομικές καταστάσεις
- Τον προσδιορισμό, την απεικόνιση και την αποτίμηση των στοιχείων από τα οποία συγκροτούνται οι οικονομικές καταστάσεις και
- Τις έννοιες του κεφαλαίου και της διατήρησής του.

Δεδομένου ότι στοιχεία σχετικά με το σκοπό των οικονομικών καταστάσεων έχουν αναπτυχθεί ήδη στην εισαγωγή της παρούσας εργασίας και έννοιες σχετικά με την αποτίμηση των στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων και τις έννοιες του κεφαλαίου και της διατήρησής του αναπτύσσονται στη συνέχεια στην παρούσα φάση περιοριζόμαστε στην παρουσίαση και ανάπτυξη των θεμελιωδών παραδοχών και στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των οικονομικών καταστάσεων.

2.1 Θεμελιώδεις Παραδοχές

2.1.1 Αυτοτέλεια των Χρήσεων – Αρχή των δεδουλευμένων

Σύμφωνα με την αρχή αυτή οι συναλλαγές και τα γεγονότα απεικονίζονται στις καταστάσεις των Χρήσεων που αφορούν και όχι όταν εισπράττονται ή πληρώνονται. Τηρείται η αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων. Τα έξοδα αναγνωρίζονται βάσει των συσχετιζόμενων με αυτά έσοδα. Σημειώνεται ότι η αρχή αυτή δεν ισχύει για τις καταστάσεις των Ταμειακών Ροών.

10 Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν: “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα-Πλαίσιο κατάρτισεως και παρουσιάσεως των Οικονομικών Καταστάσεων” Έκδοση Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών-Λογιστών 1998 σελ.22-42, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton (Έκδοση 2004), Τόμος Α΄ Εισαγωγή σελ. 21-26, “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες” - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Α. (έκδοση 2002) σελ.43-45.

2.1.2 Αρχή Going Concern –Συνεχής δραστηριότητα της Επιχείρησης

Σύμφωνα με την αρχή αυτή οι Οικονομικές Καταστάσεις συντάσσονται με την προοπτική ότι η Επιχείρηση πρόκειται να συνεχίσει ομαλά την επιχειρηματική της δραστηριότητα, τουλάχιστον για χρονικό διάστημα πέραν των δώδεκα μηνών.

Σε περίπτωση που υπάρχει αβεβαιότητα για το μέλλον της Επιχείρησης θα πρέπει από τη διοίκηση να γίνονται σχετικές γνωστοποιήσεις για τους λόγους σύμφωνα με τους οποίους η επιχείρηση δεν μπορεί να συνεχίσει τη δραστηριότητά της και τη λογική βάση σύμφωνα με την οποία συντάχθηκαν οι Οικονομικές Καταστάσεις.

2.2 Ποιοτικά χαρακτηριστικά των Οικονομικών Καταστάσεων

2.2.1 Σαφήνεια και Κατανητότητα των πληροφοριών οι οποίες παρέχονται μέσω των Οικονομικών Καταστάσεων. Θα πρέπει να γίνονται κατανοητές από τους αναγνώστες που έχουν βασικές γνώσεις και οι οποίοι ενδιαφέρονται να τις αναλύσουν. Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι, δεν θα πρέπει να αποκλείονται από την παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων θέματα, τα οποία παρουσιάζουν δυσκολία στην κατανόηση από ορισμένους χρήστες.

2.2.2. Συνάφεια

Θα πρέπει μέσω της παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων οι αναγνώστες να μπορούν να αξιολογούν τα γεγονότα και να μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις, επίσης να έχουν τη δυνατότητα να επιβεβαιώνουν ή να διορθώνουν τις εκτιμήσεις τους σχετικά με την Οικονομική Κατάσταση μιας Εταιρείας. Η συνάφεια των πληροφοριών οι οποίες εξάγονται από τις Οικονομικές Καταστάσεις έχει άμεση σχέση με τη σπουδαιότητα των πληροφοριών που συμπεριλαμβάνονται σ' αυτές. Οι πληροφορίες θεωρούνται ουσιώδεις όταν η παράλειψη ή η κακή διατύπωσή τους οδηγεί τους χρήστες σε λανθασμένα συμπεράσματα και αποφάσεις.

2.2.3. Αξιοπιστία

Οι πληροφορίες οι οποίες παρέχονται από τις Οικονομικές Καταστάσεις κάθε οικονομικού οργανισμού για να μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να βοηθήσουν τους χρήστες θα πρέπει να είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη λάθη και προκαταλήψεις. Για να είναι αξιόπιστες θα πρέπει να απεικονίζονται σωστά τα οικονομικά μεγέθη και να μην υπάρχουν ουσιώδεις παραλείψεις, δηλαδή θ πρέπει να είναι πλήρεις. Πρέπει να παρουσιάζεται πιστά το σύνολο των γεγονότων που επηρεάζουν βασικά κονδύλια του

Ισολογισμού(περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις, ίδια κεφάλαια) κατά την ημερομηνία κατάρτισής του.

Επίσης γεγονότα τα οποία διέπονται από αβεβαιότητα και θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές μεταβολές στην περιουσιακή διάρθρωση της Εταιρείας, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με σύνεση και επιφυλακτικότητα. Αβεβαιότητες τέτοιας φύσης θα πρέπει να καταχωρούνται με τη γνωστοποίηση του είδους και της έκτασής τους και με την επίδειξη σύνεσης κατά την κατάρτιση των Οικονομικών Καταστάσεων.

2.2.4. Συγκρισιμότητα

Σύμφωνα με την αρχή της συγκρισιμότητας, οι χρήστες θα πρέπει να είναι σε θέση να συγκρίνουν τις Οικονομικές Καταστάσεις μιας Εταιρείας από χρήση σε χρήση και να εξαγάγουν συμπεράσματα αναφορικά με την πορεία και τις μεταβολές στην οικονομική κατάστασή τους. Για το λόγο αυτό κατά την κατάρτιση των Οικονομικών Καταστάσεων θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ομοιόμορφες λογιστικές αρχές και μέθοδοι, άλλως οποιαδήποτε αλλαγή συντελείται θα πρέπει να γνωστοποιείται όπως επιβάλλει η συμμόρφωση με τα ΔΛΠ.

Στο σημείο αυτό διευκρινίζεται ότι η ανάγκη για συγκρισιμότητα των στοιχείων από τους χρήστες δεν θα πρέπει να αποτελεί τροχοπέδη στη χρήση νέων πιο αξιόπιστων ενδεχομένως μεθόδων από μια επιχείρηση και στην εφαρμογή βελτιωμένων λογιστικών προτύπων. Είναι σημαντικό όμως στις Οικονομικές Καταστάσεις να απεικονίζονται πληροφορίες αναφορικά με τις λογιστικές αρχές και μεθόδους και της παρούσας αλλά και των προηγούμενων χρήσεων.

3. ΔΛΠ 1 : Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων

3.1. Σκοπός ΔΛΠ 1

Βασικός σκοπός του ΔΛΠ 1 είναι η περιγραφή κατά συγκεκριμένο τρόπο της παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων έτσι ώστε αυτές να καθίστανται συγκρίσιμες από χρήση σε χρήση αναφορικά με τις Οικονομικές Καταστάσεις μιας Εταιρείας, αλλά και συγκρίσιμες μεταξύ των Εταιρειών.

“Για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού από το ΔΛΠ 1 τίθενται οι εξής παράμετροι:

- οι γενικές αρχές για την παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων
- οι κατευθυντήριες γραμμές για τη δομή και
- οι ελάχιστες απαιτήσεις για το περιεχόμενό τους”.¹¹

3.1.1. Οι γενικές αρχές για την παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων έχουν ως εξής:¹²

Ακριβοδίκαιη παρουσίαση και συμμόρφωση προς τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

Από τις Οικονομικές Καταστάσεις μιας Εταιρείας θα πρέπει να παρουσιάζεται ακριβοδίκαια η οικονομική της θέση και απόδοση και οι ταμιακές ροές της. Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων με βάση τα ΔΛΠ θα πρέπει να γνωστοποιείται και να είναι καθολική. Σε περίπτωση που παρατηρούνται παρεκκλίσεις από τα ΔΛΠ θα πρέπει η Εταιρεία να προβαίνει σε γνωστοποιήσεις εξηγώντας τους λόγους της παρέκκλισης, την οικονομική επίπτωση στα στοιχεία των Οικονομικών Καταστάσεων της και το γεγονός ότι έχει συμμορφωθεί από κάθε ουσιώδη άποψη με τα εφαρμοστέα ΔΛΠ με εξαίρεση τη συγκεκριμένη παρέκκλιση.

Σημειώνεται ότι ακατάλληλοι λογιστικοί χειρισμοί δεν αποκαθίστανται με γνωστοποιήσεις, σημειώσεις ή επεξηγηματικό υλικό.

Επιλογή λογιστικών μεθόδων

Οι λογιστικές μέθοδοι που εφαρμόζονται θα πρέπει να συνάδουν με τις ρυθμίσεις των ΔΛΠ. Στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν σχετικές ρυθμίσεις θα πρέπει να αναπτύσσονται μέθοδοι οι οποίες είναι :

- συναφείς προς τις ανάγκες για τη λήψη αποφάσεων από τους χρήστες

¹¹ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton (Έκδοση 2004), Τόμος Α' Δ.Λ.Π. 1 σελ. 41

¹² Πηγή που χρησιμοποιήθηκε: “Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 1 - Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων” Έκδοση Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών-Λογιστών 1998 σελ. 11-21.

- αξιόπιστες δηλαδή, απεικονίζουν πιστά τα αποτελέσματα και την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας, αντανakλούν την οικονομική ουσία των λογιστικών γεγονότων και όχι απλά το νομικό τύπο, είναι ουδέτερες, πλήρεις και έχουν καταρτισθεί με σύνεση.

Συμψηφισμοί

Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις δεν θα πρέπει να συμψηφίζονται εκτός εάν άλλως προβλέπεται από κάποιο άλλο ΔΛΠ.

Ομοιομορφία παρουσιάσεως

Τα στοιχεία των Οικονομικών Καταστάσεων θα πρέπει να εμφανίζονται και ταξινομούνται όμοια από χρήση σε χρήση, εκτός :

- αν άλλως προβλέπεται από κάποιο ΔΛΠ
- γίνεται για λόγους καταλληλότερης παρουσίασης των γεγονότων και συναλλαγών

Σπουδαιότητα και πληρότητα

Τα ουσιώδη στοιχεία από τα οποία εξάγονται ιδιαίτερης σημασίας συμπεράσματα από τους χρήστες θα πρέπει να εμφανίζονται ξεχωριστά, στοιχεία επουσιώδη μπορούν να αθροίζονται με άλλα όμοιας φύσεως.

Συνέχιση επιχειρηματικής δραστηριότητας

Αυτοτέλεια των Χρήσεων

Συγκριτική πληροφόρηση

Οι ανωτέρω αρχές βάσει των οποίων θα πρέπει να συντάσσονται οι Οικονομικές Καταστάσεις αναπτύχθηκαν στην προηγούμενη ενότητα.

3.2. Περιεχόμενο των Οικονομικών Καταστάσεων

Σε μία πλήρη σειρά των Οικονομικών Καταστάσεων βάσει του ΔΛΠ 1 συμπεριλαμβάνονται οι ακόλουθες καταστάσεις:

- Ισολογισμός
- Κατάσταση Αποτελεσμάτων
- Κατάσταση μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων
- Κατάσταση Ταμειακών Ροών
- Προσάρτημα (επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με τις χρησιμοποιούμενες λογιστικές μεθόδους και επεξηγηματικές πληροφορίες).

Την ευθύνη για την κατάρτιση και παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων έχει το Διοικητικό Συμβούλιο ή άλλο διοικούν όργανο της Εταιρείας.

Βάσει της ισχύουσας Ελληνικής νομοθεσίας απαιτούνται οι παραπάνω Οικονομικές Καταστάσεις εκτός της Κατάστασης μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένου και του Πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων. Η Κατάσταση Ταμειακών Ροών απαιτείται μόνο για τις εισηγμένες στο Χ.Α. Εταιρείες, σύμφωνα με την 5/204/2000 απόφαση του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

3.3. Δομή και Περιεχόμενο των Οικονομικών Καταστάσεων βάσει του Δ.Λ.Π. 1.¹³

Στις Οικονομικές Καταστάσεις οι οποίες θα πρέπει να δημοσιεύονται στα ίδια έντυπα θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται τα εξής στοιχεία:

- Η επωνυμία της Εταιρείας
- Η ημερομηνία του Ισολογισμού και η καλυπτόμενη περίοδος
- Αν είναι ατομικές ή Ενοποιημένες Καταστάσεις Ομίλου Επιχειρήσεων
- Το τηρούμενο νόμισμα
- Εάν τα ποσά εκφράζονται σε χιλιάδες ή εκατομμύρια μονάδες του δημοσιευόμενου νομίσματος

3.4. Ισολογισμός

Σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π., αλλά όχι δεσμευτικά, τα στοιχεία του Ενεργητικού κατατάσσονται σε κυκλοφορούντα και μη ενώ οι Υποχρεώσεις σε τρέχουσες και μη τρέχουσες. Σε περίπτωση που δεν πραγματοποιείται αυτή η διάκριση θα πρέπει να παρουσιάζονται κατά τη σειρά ρευστοποίησής τους.

Ανεξάρτητα από τον τρόπο επιλογής της παρουσίασης θα πρέπει να γνωστοποιούνται τα στοιχεία του Ενεργητικού και Παθητικού που αναμένεται να διακανονιστούν σε χρόνο μεγαλύτερο των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού.

“Η κατάταξη των στοιχείων του **Ενεργητικού** ως Κυκλοφορούντων πραγματοποιείται με τα εξής κριτήρια:

- Εάν αναμένεται να ρευστοποιηθεί ή κατέχεται προς πώληση κατά τη συνήθη πορεία του λειτουργικού κύκλου της επιχείρησης
- Εάν κατέχεται για εμπορικούς σκοπούς και αναμένεται να ρευστοποιηθεί σε διάστημα 12 μηνών από την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού
- Συνιστά ταμειακά διαθέσιμα ή ισοδύναμα

Στοιχεία του Ενεργητικού τα οποία χρησιμοποιούνται στη λειτουργική δραστηριότητα της Επιχείρησης (πελάτες, αποθέματα), θεωρούνται ως στοιχεία του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού ακόμη

¹³ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton (Έκδοση 2004), Τόμος Α' Δ.Λ.Π. 1 σελ. 48-49

και στην περίπτωση που δεν αναμένεται να εισπραχθούν μέσα στους 12 μήνες από την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού.

Όλα τα υπόλοιπα στοιχεία κατατάσσονται ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία.

Οι υποχρεώσεις μια Επιχείρησης κατατάσσονται στο **Παθητικό** ως βραχυπρόθεσμες όταν:

- Αναμένεται να διακανονιστεί κατά τη συνήθη πορεία των λειτουργικών δραστηριοτήτων της Επιχείρησης
- Οφείλεται να διακανονισθεί σε διάστημα 12 μηνών από την ημερομηνία του Ισολογισμού
- Η επιχείρηση δεν έχει δικαίωμα να αναβάλλει άνευ όρων την τακτοποίηση της υποχρέωσης για δώδεκα τουλάχιστον μήνες από την ημερομηνία του Ισολογισμού
- Όταν το σύνολο ή μέρος μακροπρόθεσμης υποχρέωσης αναμένεται να τακτοποιηθεί σε διάστημα 12 μηνών, το ποσό το οποίο πρόκειται να τακτοποιηθεί στο διάστημα αυτό θα πρέπει να παρουσιάζεται ως βραχυπρόθεσμη υποχρέωση.
- Και στην περίπτωση των υποχρεώσεων, ποσά τα οποία αποτελούν μέρος του λειτουργικού κύκλου της Επιχείρησης, κατατάσσονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ακόμη και αν πρόκειται να τακτοποιηθούν σε διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών.

Επίσης ως βραχυπρόθεσμες κατατάσσονται υποχρεώσεις που πρόκειται να τακτοποιηθούν σε 12 μήνες ακόμη και αν:

- η αρχική προθεσμία ήταν για διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών
- έχει υπογραφεί συμφωνία αναχρηματοδότησης ή μετατροπής τους σε βραχυπρόθεσμες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού αλλά πριν την έγκρισή του.

Το σύνολο των υπολοίπων υποχρεώσεων κατατάσσονται ως μακροπρόθεσμες.

Για τα ποσά των υποχρεώσεων τα οποία σύμφωνα με τα ανωτέρω δεν συμπεριλαμβάνονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις θα πρέπει να γίνονται οι απαραίτητες γνωστοποιήσεις στις επεξηγηματικές σημειώσεις¹⁴.

Κατ' ελάχιστον θα πρέπει να παρουσιάζονται σε ξεχωριστές θέσεις του Ισολογισμού τα κονδύλια:

- Ενσώματες ακινητοποιήσεις

¹⁴ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε: Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton (Έκδοση 2004), Τόμος Α' Δ.Λ.Π. 1 σελ. 52-54

- Άυλα περιουσιακά στοιχεία
- Υπεραξία Επιχείρησης
- Επενδύσεις και άλλα χρηματοοικονομικά μέσα
- Επενδύσεις που αναγνωρίζονται με την μέθοδο της Καθαρής Θέσης
- Βιολογικά στοιχεία του Ενεργητικού
- Αποθέματα
- Απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Υποχρεώσεις προς προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις
- Φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις
- Προβλέψεις
- Μακροπρόθεσμες έντοκες υποχρεώσεις
- Δικαιώματα μειοψηφίας
- Κεφάλαιο και αποθεματικά

Επεξηγηματικές Σημειώσεις¹⁵

Στον Ισολογισμό της η Εταιρεία ή στις Επεξηγηματικές Σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων θα πρέπει να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα εξής στοιχεία:

- Για κάθε Κατηγορία Μετοχικού Κεφαλαίου. Θα πρέπει να παρέχονται αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα στοιχεία που απαρτίζουν το μετοχικό Κεφάλαιο και την κατάστασή τους
- Για τη φύση και κάθε αποθεματικού που περιλαμβάνεται στα Ίδια Κεφάλαια
- Τα προτεινόμενα μερίσματα που τυπικά δεν έχουν εγκριθεί και το γεγονός της περίληψής τους ή όχι στις υποχρεώσεις
- Τα ποσά των σωρευμένων μερισμάτων προνομιούχων μετοχών τα οποία δεν έχουν λογισθεί
- Περαιτέρω υποκατηγορίες των θέσεων που παρουσιάστηκαν, ταξινομημένες με τρόπο που να αρμόζει στις δραστηριότητες της επιχείρησης
- Ανάλυση κάθε στοιχείου ανάλογα με τη φύση του
- Ανάλυση των πληρωτέων ποσών στη μητρική επιχείρηση, στις θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις, καθώς και των απαιτήσεων από αυτές.

3.5. Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης

Στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, από την οποία μπορούν να αντληθούν πληροφορίες αναφορικά με την αποδοτικότητα της επιχείρησης, συμπεριλαμβάνονται τα έσοδα και τα έξοδα τα οποία προσδιορίζουν το αποτέλεσμα της χρήσης.

¹⁵ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε: Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton (Έκδοση 2004), Τόμος Α' Δ.Λ.Π. 1 σελ. 58-59

“Ως **έσοδα** ορίζονται τα οφέλη που αποκτά μια Εταιρεία κατά τη διάρκεια της Χρήσης και προέρχονται από τις συνήθεις δραστηριότητές της. Τα οφέλη αυτά προσαυξάνουν τα Ίδια Κεφάλαια χωρίς η αύξηση αυτή να σχετίζεται με εισφορά κεφαλαίου από τους μετόχους.

Ως **έξοδα** ορίζονται η μείωση των οφελών της Εταιρείας κατά τη διάρκεια της Χρήσης, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των στοιχείων του Ενεργητικού ή την αύξηση των υποχρεώσεων της Εταιρείας. Το σύνολο των εξόδων προκαλούν μειώσεις στα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας χωρίς οι μειώσεις αυτές να προέρχονται από τη διανομή μερισμάτων στους μετόχους.”¹⁶

“Στην Κατάσταση των Αποτελεσμάτων Χρήσεως θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται κατ’ ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- Έσοδα
- Αποτελέσματα Εκμεταλλεύσεως
- Χρηματοοικονομικά Έξοδα
- Μεριδίο Κερδών και ζημιών από συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες που παρακολουθούνται με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης
- Δαπάνη φόρου
- Κέρδος ή ζημιά από συνήθεις δραστηριότητες
- Έκτακτα κονδύλια
- Δικαιώματα μειοψηφίας
- Καθαρό κέρδος ή ζημιά, το οποίο είναι το αλγεβρικό άθροισμα των εσόδων και εξόδων.

Η απεικόνιση των δαπανών μιας επιχείρησης θα πρέπει να πραγματοποιείται είτε στον Πίνακα των αποτελεσμάτων είτε στο Προσάρτημα και μπορεί να παρουσιαστεί με δύο τρόπους:

- Ανάλυση των δαπανών κατ’ είδος
- Ανάλυση των δαπανών κατά λειτουργία

Στην περίπτωση που επιλεγθεί η ανάλυση των δαπανών κατά λειτουργία, θα πρέπει η Εταιρεία να γνωστοποιήσει πληροφορίες για τις δαπάνες των αποσβέσεων των ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων καθώς και για τις δαπάνες της μισθοδοσίας.

Η επιχείρηση θα πρέπει επίσης να γνωστοποιεί είτε στα αποτελέσματα είτε στο Προσάρτημα, το ποσό των μερισμάτων ανά

¹⁶ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε: Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton (Έκδοση 2004), Τόμος Α’ Δ.Λ.Π. 1 σελ. 59-60

μετοχή, που ανακοινώθηκε ή προτάθηκε για την κλειόμενη Χρήση”.¹⁷

Βάση της ισχύουσας Ελληνικής νομοθεσίας για την παρουσίαση του Ισολογισμού καθώς και της Κατάστασης των Αποτελεσμάτων Χρήσεως ακολουθούνται συγκεκριμένα υποδείγματα όπως αυτά προβλέπονται από τον Κωδικοποιημένο Νόμο 2190/’20 και το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.

Η μορφή των Οικονομικών Καταστάσεων δεν επιτρέπεται να μεταβάλλεται από χρήση σε χρήση και σε περίπτωση παρέκκλισης θα πρέπει να γίνεται αναφορά και αιτιολόγηση στο Προσάρτημα.

Στους λογαριασμούς του Ενεργητικού, Παθητικού και των Αποτελεσμάτων αντιπαρατίθενται τα ποσά της κλειόμενης και της προηγούμενης Χρήσης.

Ο Ισολογισμός καταρτίζεται σε δύο παράπλευρα σκέλη στα οποία περιλαμβάνονται αντίστοιχα το Ενεργητικό και το Παθητικό.

Στο Ενεργητικό περιλαμβάνονται τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και παρατίθενται ανάλογα με το λειτουργικό προορισμό και την ταχύτητα κυκλοφορίας τους. Οι βασικές κατηγορίες του Ενεργητικού διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες: σε Πάγια και Κυκλοφορούντα.

“Πάγια είναι τα περιουσιακά στοιχεία που προορίζονται για διαρκή και μόνιμη χρησιμοποίηση στην Εταιρεία και κυκλοφορούν βραδύτατα σε περισσότερες Χρήσεις.

Κυκλοφορούντα είναι τα στοιχεία που προορίζονται για πώληση, βιομηχανοποίηση κ.τ.λ. και κυκλοφορούν μία ή περισσότερες φορές μέσα στη Χρήση”.¹⁸

Η διάταξη των βασικών κατηγοριών του Ενεργητικού στον Ισολογισμό έχει ως ακολούθως:

- Α. Οφειλόμενο Κεφάλαιο
- Β. Έξοδα Εγκαταστάσεως
- Γ. Πάγιο Ενεργητικό
 - I. Ανώματες ακινητοποιήσεις
 - II. Ενώματες ακινητοποιήσεις
 - III. Συμμετοχές και άλλες μακρ/σμες χρημ/κες απαιτήσεις
- Δ. Κυκλοφορούν Ενεργητικό
 - I. Αποθέματα
 - II. Απαιτήσεις
 - III. Χρεόγραφα

¹⁷ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε: “Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 1 - Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων” Έκδοση Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών-Λογιστών 1998 σελ. 33-37

¹⁸ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Εμμ. Σακέλλη Τόμος Α Έκδοση 2002 σελ. 65

IV. Διαθέσιμα

- E. Μεταβατικοί Λογαριασμοί

Το παθητικό εκφράζει το σύνολο των υποχρεώσεων της Επιχείρησης προς τους χρηματοδότες της και διακρίνεται στην Καθαρή Θέση ή Ίδια Κεφάλαια και τις Υποχρεώσεις προς τρίτους.

Η Καθαρή Θέση είναι η διαφορά μεταξύ του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων προς τρίτους, εκφράζει τις υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τους φορείς της και είναι αόριστης λήξεως.

Οι Υποχρεώσεις είναι οφειλές της επιχείρησης προς τρίτους δεν συνδέονται άμεσα με στοιχεία του Ενεργητικού αλλά είναι απαιτήσεις τρίτων έναντι της συνολικής ομάδας των στοιχείων του Ενεργητικού και διακρίνονται σε **Μακροπρόθεσμες** (οι οποίες λήγουν μετά το τέλος της επόμενης Χρήσης δηλαδή κυκλοφορούν σε περίοδο μεγαλύτερη των 12 μηνών) και σε **Βραχυπρόθεσμες** (οι οποίες λήγουν μέσα στην επόμενη Χρήση δηλαδή κυκλοφορούν μία ή περισσότερες φορές μέσα σε 12 μήνες από τη λήξη της Χρήσεως).

Τα κονδύλια του Παθητικού έχουν την εξής διάρθρωση:

- A. Ίδια Κεφάλαια
 - I. Κεφάλαιο
 - II. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο
 - III. Διαφορές αναπροσαρμογής
 - IV. Αποθεματικά Κεφάλαια
 - V. Αποτελέσματα εις νέο
 - VI. Ποσά προορισμένα για αύξηση κεφαλαίου
- B. Προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα
- Γ. Υποχρεώσεις
 - I. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις
 - II. Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις
- Δ. Μεταβατικοί λογαριασμοί Παθητικού

Η Κατάσταση των Αποτελεσμάτων Χρήσεως καταρτίζεται σε κάθετη διάταξη, εκφράζει τη ροή των εσόδων και εξόδων της Χρήσης και το αποτέλεσμα της.

Τα βασικά λογιστικά κονδύλια που συμπεριλαμβάνονται στην Κατάσταση του Λογαριασμού των Αποτελεσμάτων Χρήσεως, απεικονίζονται παρακάτω, στην παράθεση των Αποτελεσμάτων της Εταιρείας που χρησιμοποιείται ως Παράδειγμα για τη σύγκριση της Παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων μεταξύ Διεθνών και Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων.

Ο Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων καταρτίζεται σύμφωνα με το υπόδειγμα της παρ. 4.1.302 του άρθρου 1 του Π.Δ. 1123/1980,

σε συνδυασμό με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4.1.301 του ίδιου Προεδρικού Διατάγματος, αναφορικά με το περιεχόμενο κάθε επιμέρους κατηγορίας του λογαριασμού αυτού.

3.6. Κατάσταση μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων

“3.6.1. Σπουδαιότητα της Κατάστασης

Οι μεταβολές στα Ίδια Κεφάλαια μιας Εταιρείας μεταξύ των Ισολογισμών της προηγούμενης και κλειόμενης Χρήσεως αντανakλούν την αύξηση ή μείωση στην Καθαρή Θέση ή περιουσία της κατά τη διάρκεια της Χρήσης, σύμφωνα με τις αρχές αποτίμησης που έχουν υιοθετηθεί από την Εταιρεία και γνωστοποιούνται με τις Οικονομικές Καταστάσεις. Κατά τη διαμόρφωση της Κατάστασης αυτής εξαιρούνται οι μεταβολές οι οποίες προέρχονται από συναλλαγές με τους μετόχους, όπως είναι οι εισφορές κεφαλαίου και τα μερίσματα. Η συνολική μεταβολή των Ιδίων Κεφαλαίων αντιπροσωπεύει το σύνολο των κερδών και ζημιών που δημιουργήθηκαν από τις δραστηριότητες της επιχείρησης κατά τη διάρκεια της Χρήσης.

Αν και από το Δ.Λ.Π. 8 απαιτείται (εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από άλλο Δ.Λ.Π.), να συμπεριλαμβάνεται στον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους και της ζημιάς το σύνολο των εξόδων και εσόδων που έχουν πραγματοποιηθεί στη Χρήση, από άλλα Δ.Λ.Π. προβλέπεται ορισμένα έσοδα και έξοδα να καταχωρούνται απευθείας ως μεταβολές των Ιδίων Κεφαλαίων μαζί με τις μεταβολές κεφαλαίου από ή και προς τους ιδιοκτήτες της επιχείρησης και τις διανομές μερισμάτων προς αυτούς.

Για το λόγο ότι, είναι απαραίτητο να συνεκτιμηθούν όλα τα κέρδη ή οι ζημιές κατά την εκτίμηση των μεταβολών της Καθαρής Θέσης μιας επιχείρησης από Χρήση σε Χρήση, από το Δ.Λ.Π. 1 απαιτείται η κατάρτιση της Κατάστασης Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων στην οποία να συμπεριλαμβάνεται το σύνολο κερδών και ζημιών της Χρήσης, ακόμη και αυτών που καταχωρήθηκαν απ' ευθείας στα Ίδια Κεφάλαια.

3.6.2. Περιεχόμενο της Κατάστασης

- Το καθαρό κέρδος ή ζημιά της Χρήσης
- Οποιοδήποτε έσοδο ή έξοδο, κέρδος ή ζημιά έχει καταχωρηθεί απ' ευθείας στα Ίδια Κεφάλαια
- Το σύνολο των εσόδων και εξόδων της Χρήσης διακρίνοντας τα ποσά που αντιστοιχούν στους μετόχους της μητρικής επιχείρησης και στα δικαιώματα μειοψηφίας
- Για κάθε στοιχείο των Ιδίων Κεφαλαίων, την επίδραση των μεταβολών στις λογιστικές πολιτικές και των διορθώσεων λαθών που αναγνωρίστηκαν σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 8.

Πέραν των ανωτέρω στοιχείων αναφορικά με την Κατάσταση μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων θα πρέπει στο Προσάρτημα της Εταιρείας να γνωστοποιούνται τα εξής:

- Οποιοσδήποτε μεταφορές Κεφαλαίων από ή προς τους μετόχους καθώς και διανομές μερισμάτων
- Το υπόλοιπο των αδιανέμητων Κερδών στην αρχή της Χρήσης, την κίνηση του λογαριασμού στη Χρήση, καθώς και το υπόλοιπό του κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού
- Συμφωνία μεταξύ της λογιστικής αξίας έναρξης και λήξης της Χρήσης για κάθε κατηγορία κεφαλαίου, για τη διαφορά υπέρ το άρτιο και για κάθε αποθεματικό, γνωστοποιώντας ξεχωριστά κάθε μεταβολή".¹⁹

Υπόδειγμα της Κατάστασης Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων, σχετικά στοιχεία με την τεχνική κατάρτισης της, καθώς και τα συμπεράσματα που εξάγονται για τις μεταβολές κάθε κονδυλίου των Ιδίων Κεφαλαίων, απεικονίζονται στη συνέχεια με τη χρήση δημοσιευμένης Κατάστασης μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων εισηγμένης Εταιρείας ως Παράδειγμα.

3.6.3. Σχολιασμός της τεχνικής κατάρτισης της Κατάστασης Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων

- Στις στήλες της Κατάστασης αναλύονται τα επιμέρους κονδύλια των Ιδίων Κεφαλαίων. Παρουσιάζονται, επίσης, σε ξεχωριστές στήλες, το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής επιχείρησης, το σύνολο των δικαιωμάτων μειοψηφίας και το γενικό άθροισμα. Στην κορυφή της στήλης εμφανίζεται ο τίτλος του κονδυλίου και σε κατακόρυφη ανάπτυξη περιλαμβάνονται όλες οι μεταβολές του κάθε κονδυλίου
- Στις γραμμές στις οποίες αναπτύσσεται η κατάσταση παρουσιάζονται οι περιγραφές των αιτιών που μετέβαλλαν το κάθε κονδύλι των Ιδίων Κεφαλαίων
- Η Κατάσταση στην οριζόντια ανάπτυξη περιλαμβάνει τρία επιμέρους σύνολα. Στην πρώτη γραμμή παρουσιάζονται τα ποσά των Ιδίων Κεφαλαίων όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί κατά την έναρξη της προηγούμενης Χρήσης, το επόμενο αθροίζει τα κονδύλια λήξης της προηγούμενης Χρήσης και στην τελευταία γραμμή αθροίζονται τα κονδύλια λήξης της τρέχουσας Χρήσης.

¹⁹ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Εμμ. Σακέλλη Τόμος Α Έκδοση 2002 σελ. 81-82

3.7. Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Όλα τα σχετικά στοιχεία καθώς και η ανάπτυξη της Κατάστασης των Ταμειακών Ροών, παρατίθενται στην επόμενη ενότητα Δ.Λ.Π. 7.

3.8. Προσάρτημα Οικονομικών Καταστάσεων βάσει Δ.Λ.Π. 1

“Το Προσάρτημα των Οικονομικών Καταστάσεων μιας επιχείρησης θα πρέπει:

- Να παρουσιάζει πληροφορίες για τις βάσεις κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων και τις συγκεκριμένες λογιστικές αρχές που επελέγησαν και εφαρμόστηκαν για σημαντικές συναλλαγές και γεγονότα
- Να γνωστοποιεί τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα επί μέρους Δ.Λ.Π., οι οποίες δεν παρουσιάζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις
- Να παρέχει πρόσθετες πληροφορίες οι οποίες δεν παρουσιάζονται στον Πίνακα των Οικονομικών Καταστάσεων αλλά, που είναι αναγκαίες για μια ακριβοδίκαιη παρουσίαση.

Το Προσάρτημα των Οικονομικών Καταστάσεων θα πρέπει να παρουσιάζεται με συστηματικό τρόπο ώστε, κάθε στοιχείο των Οικονομικών Καταστάσεων να παραπέμπει σε τυχόν σχετική πληροφορία του Προσαρτήματος.

Η ακόλουθη σειρά παρουσιάσεως του Προσαρτήματος βοηθά τους χρήστες να κατανοούν και να συγκρίνουν τις Οικονομικές Καταστάσεις:

- Σημείωση συμμόρφωσης προς τα Δ.Λ.Π.
- Σημείωση των μεθόδων αποτιμήσεως και των λογιστικών μεθόδων που εφαρμόστηκαν
- Επεξηγηματικές ή συμπληρωματικές πληροφορίες για στοιχεία που παρουσιάζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, με τη σειρά των στοιχείων αυτών στις Οικονομικές Καταστάσεις
- Άλλες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις
- Μη οικονομικές γνωστοποιήσεις.

Επιπλέον η επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί:

- Την έδρα, τη νομική μορφή, τη χώρα ίδρυσης και τη διεύθυνση της έδρας
- Τη φύση των εργασιών και των δραστηριοτήτων της
- Την επωνυμία της μητρικής επιχείρησης
- Τον αριθμό των εργαζομένων στο τέλος της χρήσης ή τον μέσο όρο αυτών στη Χρήση”.²⁰

²⁰ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε: Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Εμμ. Σακέλλη Τόμος Α Έκδοση 2002 σελ. 83-84

3.9. Προσάρτημα Ελληνικών Προτύπων

Βάσει του Κ.Ν.2190/1920 (άρθρο 43^α) στο Προσάρτημα που συνοδεύει τις Οικονομικές Καταστάσεις θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται κατ' ελάχιστον τα εξής στοιχεία:

- Οι μέθοδοι που εφαρμόστηκαν για την αποτίμηση των διάφορων περιουσιακών στοιχείων του ισολογισμού, καθώς και οι μέθοδοι υπολογισμού των αποσβέσεων και των προβλέψεων
- Προκειμένου για συμμετοχές της εταιρείας, στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων, που πραγματοποιούνται, είτε από την ίδια, είτε από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό της, σε ποσοστό μεγαλύτερο από το δέκα τοις εκατό (10%) του κεφαλαίου τους, παρατίθεται ανάλυση η οποία περιλαμβάνει την επωνυμία και την έδρα της κάθε επιχείρησης, το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο της, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της και το συνολικό αποτέλεσμα της τελευταίας χρήσης για την οποία καταρτίστηκαν οι Οικονομικές καταστάσεις της
- Ο αριθμός και η ονομαστική αξία των μετοχών που εκδόθηκαν μέσα στη χρήση για κάλυψη αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, καθώς και η αξία έκδοσης των μετοχών αυτών
- Ο αριθμός και η ονομαστική αξία των μετοχών της κάθε κατηγορίας όταν το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε μετοχές δύο ή περισσότερων κατηγοριών
- Ο αριθμός των τίτλων κατά κατηγορία και τα ενσωματωμένα σ' αυτούς δικαιώματα, όταν η εταιρεία έχει εκδώσει προνομιούχες μετοχές, μετατρέψιμες ομολογίες, μετοχές επικαρπίας ή ιδρυτικούς τίτλους.
- Τα ποσά των υποχρεώσεων των οποίων η προθεσμία εξόφλησης είναι μεγαλύτερη από πέντε έτη από την ημέρα κλεισίματος του ισολογισμού, καθώς και τα ποσά των υποχρεώσεων για εξασφάλιση των οποίων η εταιρεία έχει χορηγήσει εμπράγματα ασφάλειες
- Τα συνολικά ποσά οικονομικών δεσμεύσεων από συμβάσεις, εγγυήσεις και άλλες συμβατικές ή από την ισχύουσα νομοθεσία επιβαλλόμενες πιθανές υποχρεώσεις, οι οποίες δεν εμφανίζονται στους «λογαριασμούς τάξεως» του ισολογισμού, εφόσον η πληροφορία αυτή είναι χρήσιμη για την εκτίμηση της χρηματοοικονομικής θέσης της εταιρείας
- Ανάλυση του κύκλου εργασιών κατά κατηγορίες δραστηριότητας και κατά γεωγραφικές αγορές, στο μέτρο που οι κατηγορίες και οι αγορές αυτές διαφέρουν ουσιαστικά μεταξύ τους από πλευράς οργάνωσης των πωλήσεων ή της παροχής υπηρεσιών της εταιρείας
- Ο μέσος όρος του αριθμού του προσωπικού που απασχολήθηκε στη διάρκεια της χρήσης
- Οι διαφορές από υποτίμηση κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού, οι λόγοι στους οποίους οφείλονται και η φορολογική τους μεταχείριση

- Η έκταση επηρεασμού των αποτελεσμάτων χρήσης, σε περίπτωση που στη μέθοδο αποτίμησης, την οποία εφάρμοσε η εταιρεία, έγινε παρέκκλιση από τις αρχές του άρθρου 43 για λόγους φορολογικών ελαφρύνσεων
- Τα ποσά των φόρων που οφείλονται, καθώς και εκείνα που αναμένεται να προκύψουν σε βάρος της κλειόμενης και των προηγούμενων χρήσεων, εφόσον τα ποσά αυτά είναι σημαντικά και δεν εμφανίζονται στις υποχρεώσεις ή στις προβλέψεις της εταιρείας
- Τα ποσά που βάρυναν τη χρήση για αμοιβές σε μέλη των οργάνων διοίκησης και διεύθυνσης, καθώς και οι υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν ή αναλήφθηκαν για βοηθήματα σε αποχωρήσαντα μέλη των οργάνων αυτών, κατά κατηγορία
- Τα ποσά προκαταβολών και πιστώσεων που δόθηκαν, με βάση της κείμενες διατάξεις, σε μέλη διοικητικών συμβουλίων και διαχειριστές
- Την επωνυμία και την έδρα των επιχειρήσεων που συντάσσουν ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν και οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας, καθώς και τον τόπο όπου οι ενοποιημένες αυτές καταστάσεις είναι διαθέσιμες
- Όταν η εταιρεία έχει αποκτήσει μέσα στη χρήση δικές της μετοχές (ίδιες μετοχές) σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρ. 16, πρέπει να αναφέροντας οι λόγοι για τους οποίους αποκτήθηκαν οι μετοχές αυτές, ο αριθμός και η ονομαστική αξία των δικών της μετοχών που απέκτησε η εταιρεία ή που μεταβίβασε μέσα στη χρήση, καθώς και το τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν, και το τυχόν αντίτιμο των πιο πάνω μετοχών, που έχει καταβληθεί για την απόκτηση τους ή έχει εισπραχθεί για τη μεταβίβαση τους
- Οποιοσδήποτε άλλες πληροφορίες που απαιτούνται από ειδικές διατάξεις της νομοθεσίας που ισχύει κάθε φορά ή που αναγκαίες για την επίτευξη των κρίνονται σκοπών της αρτιότερης πληροφόρησης τον (μετοχών και των τρίτων και της παρουσίασης μιας πιστής εικόνας της περιουσίας, της χρηματοοικονομικής κατάστασης (θέσης) και των αποτελεσμάτων χρήσης της εταιρείας

3.10. Πρακτική Εφαρμογή – Παραδείγματα

Για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω παρατίθενται οι Δημοσιευμένες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας Ridenco S.A. σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστική Πρότυπα Χρήσης 2005 (περίοδος 01/01- 31/12/2005) καθώς και οι Οικονομικές Καταστάσεις της ίδιας Εταιρείας, οι οποίες δημοσιεύθηκαν και συντάχθηκαν σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα για τη Χρήση 2004 (περίοδος 01/01- 31/12/2004).

Χρησιμοποιώντας τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις γίνεται κατανοητός ο διαφορετικός τρόπος παρουσίασης και σύνταξης των στοιχείων του Ενεργητικού, Παθητικού, της Καθαρής Θέσης και των Αποτελεσμάτων της Εταιρείας αυτής σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. και τα Ε.Λ.Π. για τη **Χρήση 2004**, τα στοιχεία της οποίας έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π. και παρουσιάζονται ως συγκριτικά στοιχεία στις Οικονομικές Καταστάσεις της **Χρήσης 2005**.

3.10.1. Ισολογισμός

Παρατηρώντας την κατάρτιση του δημοσιευμένου Ισολογισμού της Χρήσης 2005 βάσει Δ.Π.Χ.Π. στον οποίο παρουσιάζονται συγκριτικά τα στοιχεία της Χρήσης 2004 βάσει Δ.Π.Χ.Π και συγκρίνοντάς τον με τον δημοσιευμένο Ισολογισμό της Χρήσης 2004 βάσει των Ε.Λ.Π. ως προς την παρουσίασή τους αναφέρονται τα εξής:

- Ο συντεταγμένος Ισολογισμός βάσει Δ.Π.Χ.Π. εμφανίζεται σε κάθετη διάταξη, τα στοιχεία του Ενεργητικού διακρίνονται σε Κυκλοφορούντα και μη Κυκλοφορούντα και οι Υποχρεώσεις σε τρέχουσες και μη τρέχουσες δηλαδή σε Μακροπρόθεσμες και Βραχυπρόθεσμες. Παρατηρείται επίσης ότι σε ξεχωριστές θέσεις του Ισολογισμού παρουσιάζονται τα κονδύλια τα οποία κατ' ελάχιστον προβλέπονται βάσει των Δ.Π.Χ.Π. (στοιχεία όπως αναλύθηκαν ανωτέρω στην παρουσίαση της δομής του Ισολογισμού βάσει Δ.Π.Χ.Π).
- Ο Ισολογισμός βάσει των Ε.Λ.Π. καταρτίζεται σε παράπλευρα σκέλη (Ενεργητικό – Παθητικό), άσχετα αν για λόγους ευκρίνειας στην παρούσα εργασία Ενεργητικό και Παθητικό έχουν παρατεθεί ξεχωριστά. Τα στοιχεία παρατίθενται αυστηρά σε διάταξη βάσει των Ε.Λ.Π.. Στο Ενεργητικό τα στοιχεία παρουσιάζονται ανάλογα με τη δυνατότητα ρευστοποίησής τους και διακρίνονται σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες : Έξοδα Εγκατάστασης, Πάγιο Ενεργητικό, Κυκλοφορούν Ενεργητικό, Μεταβατικοί λογαριασμοί Ενεργητικού και Λογαριασμοί Τάξεως Χρεωστικοί. Στο Παθητικό παρατίθεται πρώτα αυστηρά η ανάλυση των Ιδίων Κεφαλαίων, οι προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα της Εταιρείας, στη συνέχεια η ανάλυση των υποχρεώσεων οι οποίες διακρίνονται σε Μκροπρόθεσμες και Βραχυπρόθεσμες, οι Μεταβατικοί λογαριασμοί του Παθητικού και τέλος οι Πιστωτικοί λογαριασμοί τάξεως.

3.10.2 Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Αντίστοιχα παρατηρώντας την κατάρτιση της Δημοσιευμένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της Χρήσης 2005 βάσει Δ.Π.Χ.Π. στην οποία παρουσιάζονται συγκριτικά τα στοιχεία της Χρήσης 2004 βάσει Δ.Π.Χ.Π και συγκρίνοντάς τη με τη Δημοσιευμένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων της Χρήσης 2004 βάσει των Ε.Λ.Π., η προσοχή μας

εστιάζεται στο διαφορετικό αποτέλεσμα Χρήσης 2004 που προκύπτει για την Εταιρεία βάσει των αρχών Ε.Λ.Π. και Δ.Λ.Π..

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΡΑΙΑ

Ισολογισμός και Αποτελέσματα Χρήσης 2005 βάσει Δ.Π.Χ.Π.²¹

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2005 και της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2004.

(Ποσά σε €)

	<u>Σημείωση</u>	<u>ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ</u>		<u>ΕΤΑΙΡΙΑ</u>	
		<u>31/12/2005</u>	<u>31/12/2004</u>	<u>31/12/2005</u>	<u>31/12/2004</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>					
Μη κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Υπεραξία επιχειρήσεως	10	2.541.748,34	2.541.748,34	-	-
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	11	3.358.583,69	2.475.678,98	762.859,50	577.133,76
Ενσώματα πάγια στοιχεία	12	7.952.285,67	8.501.546,81	5.514.697,69	5.835.006,41
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	13	-	-	52.831.305,88	52.837.000,00
Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις	13	4.081.647,28	4.087.796,79	4.079.176,10	4.079.176,10
Αποκτήσεις από συνεργαζόμενες εταιρίες	14	-	-	14.351.714,14	9.178.379,98
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	15	441.118,80	363.516,73	386.278,66	359.674,65
Άλλες αποκτήσεις	16	770.774,26	1.765.170,78	563.255,62	402.554,74
		19.146.158,04	19.735.458,43	78.489.287,59	73.268.925,64
Κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Αποθέματα	17	24.041.051,50	22.980.167,88	18.944.573,33	20.191.943,73
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	18	37.033.907,59	30.687.756,85	42.308.931,07	33.695.670,76
Λιωθένια και ισοδύναμα διαθέσιμα	19	2.881.310,55	2.556.646,78	1.523.137,72	1.685.719,38
Αναβαλλόμενα έξοδα	20	2.948.628,01	1.194.531,04	1.802.515,23	1.132.684,41
		66.904.897,65	57.419.102,55	64.679.157,35	56.706.018,28
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		86.051.055,69	77.154.560,98	143.168.444,94	129.974.943,92
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>					
Ίδιο Κεφάλαιο					
Μετοχικό Κεφάλαιο	21	34.522.002,22	34.522.002,22	34.522.002,22	34.522.002,22
Κεφαλαιουχικά αποθεματικά	22	5.618.730,25	5.613.192,37	5.631.995,71	5.626.457,83
Αποτελέσματα εις νέο		-13.654.210,00	-10.251.768,59	45.814.252,78	45.169.468,36
Συναλλαγματικές διαφορές		651.908,54	-647.489,91	-	-
Λικιδώματα μειωτηρίως		188.837,93	6.191,71	-	-
Σύνολο Ίδιων Κεφαλαίων		27.327.268,94	29.242.127,80	85.968.250,71	85.317.928,41

²¹ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε : www.ridenco.gr – Προσάρτημα (Επεξηγηματικές Σημειώσεις) βάσει Δ.Π.Χ.Π. 31.12.2005

Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Λόγια	23	17.621.155,78	7.361.618,61	16.714.247,45	6.829.315,16
Προβλέψεις για παροχές στους εργαζομένους		877.103,00	703.380,00	771.176,00	597.453,00
Άλλες μακροπρόθεσμες προβλέψεις	24	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
		18.598.258,78	8.164.998,61	17.585.423,45	7.526.768,16

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Λόγια	23	16.595.874,06	13.878.378,97	16.390.880,56	18.514.065,18
Προμηθευτές	25	5.717.971,67	6.670.970,22	6.111.330,11	4.201.875,87
Λιάφορες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	25	17.256.041,69	13.589.559,51	16.579.550,87	13.849.890,03
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	25	555.640,55	608.525,87	533.009,24	564.416,27
		40.125.527,97	39.747.434,57	39.614.770,78	37.130.247,35

**ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
& ΥΠΟΥΡΕΥΣΕΩΝ**

		86.051.055,69	77.154.560,98	143.168.444,94	129.974.943,92
--	--	----------------------	----------------------	-----------------------	-----------------------

ΓΑΛΕΡΙΣ ΕΛΜΟ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2005 και 2004 αντίστοιχα.

(Ποσά σε €)	Σημείωση	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
		τρέχουσα χρήση	συγκρίσιμη χρήση	τρέχουσα χρήση	συγκρίσιμη χρήση
		<u>1/1-31/12/2005</u>	<u>1/1-31/12/2004</u>	<u>1/1-31/12/2005</u>	<u>1/1-31/12/2004</u>
Πωλήσεις	9	39.827.755,33	35.109.620,82	38.548.835,01	34.187.303,24
Κόστος Πωλήσεων	9	-11.849.137,13	-12.519.084,23	-14.976.824,41	-12.579.732,42
Μικτό κέρδος		27.978.618,20	22.590.536,59	23.572.010,60	21.607.570,82
Άλλα έσοδα εκμ/σης	26	2.423.874,94	1.031.028,62	1.921.441,06	474.323,55
Σύνολο		30.402.493,14	23.621.565,21	25.493.451,66	22.081.894,37
Εξοδα διοικητικής λειτουργίας	27	-5.935.035,19	-4.882.761,81	-4.269.215,09	-3.527.788,04
Εξοδα λειτουργίας διάθεσης	27	-20.027.381,28	-16.109.811,77	-13.356.286,07	-11.524.090,71
Άλλα λειτουργικά έξοδα	29	-870.803,58	-1.113.066,57	-655.448,00	-1.014.014,18
Κέρδος εκμετάλλευσης		3.569.273,09	1.515.925,06	7.212.502,50	6.016.001,44
Χρηματοοικονομικά έξοδα (καθαρά)	28	-1.569.042,95	-1.289.859,01	-1.577.058,63	-1.238.195,99
Κέρδος / (ζημία) προ φόρων		2.000.230,14	226.066,05	5.635.443,87	4.777.805,45
Φόροι	30	-2.490.412,75	-1.361.961,69	-2.541.410,81	-1.474.990,04
Κέρδος / (ζημία) μετά τη φορολογία		-490.182,61	-1.135.895,64	3.094.033,06	3.302.815,41
<u>Κατανέμονται σε:</u>					
Μετόχους Εταιρίας		-674.884,73	-841.128,10		
Μετόχους Μειοψηφίας		184.702,13	-294.767,54		
		-490.182,61	-1.135.895,64		
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά (σε €)	31	<u>-0,03</u>	<u>-0,04</u>	<u>0,13</u>	<u>0,14</u>
Προτεινόμενο μέρισμα ανά μετοχή (σε €)				<u>0,06</u>	<u>0,06</u>

Ενοποιημένος Ισολογισμός και Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης 2004 βάσει των Ε.Λ.Π.²²

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2004			ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2003		
	ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΝΑΠ. ΑΞΙΑ	ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΝΑΠ. ΑΞΙΑ
Β. ΕΣΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ						
1. Έξοδα Ιδρύσεως & Πρώτης Εγκατάσεως	36.081,17		17.203,73	33.644,19	15.076,92	18.567,27
2. Συναίλληλατικές διαφορές δανείων για κτήσεις παγίων στοιχείων	0,00	0,00	0,00	41.726,32	41.726,31	0,01
4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	4.055.412,81	2.345.184,85	1.710.227,96	4.295.523,63	3.962.178,11	333.345,52
	<u>4.091.493,98</u>	<u>2.362.388,58</u>	<u>1.729.105,40</u>	<u>4.370.894,14</u>	<u>4.018.981,34</u>	<u>351.912,80</u>
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. Ασώματες ακινητοποιήσεις						
2. Παραχωρήσεις & δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας	0,00	0,00	0,00	17.142,86	1.262,63	15.880,23
3. Υπερξία επικηρύσεως (Good will)	2.442.904,15	303.143,22	2.139.760,93	331.620,15	82.777,65	248.842,50
5. Λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις	262.742,25	125.315,31	137.426,94	174.713,52	95.568,56	79.144,96
	<u>2.705.646,40</u>	<u>428.458,53</u>	<u>2.277.187,87</u>	<u>523.476,53</u>	<u>179.608,84</u>	<u>343.867,69</u>
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις						
1. Γήπεδα - οικόπεδα	1.424.000,00	0,00	1.424.000,00	367.704,66	0,00	367.704,66
3. Κάβια και τεχνικά έργα	6.602.390,70	2.147.173,82	4.455.216,88	6.819.070,38	2.573.842,99	4.245.227,39
4. Μηχανήματα-τεχνικές εγκαταστάσεις και λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	1.346.769,68	870.484,51	476.285,17	1.213.887,04	731.512,83	482.374,21
5. Μεταφορικά μέσα	489.905,74	282.284,69	207.621,05	770.510,35	448.493,14	322.017,21
6. Επιπλοα και λοιπός εξοπλισμός	6.250.000,00	4.226.572,25	2.032.093,03	5.201.000,13	3.743.933,05	1.457.155,00
7. Ακίνησεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές	167.826,21	0,00	167.826,21	165.912,92	0,00	165.912,92
	<u>16.289.558,41</u>	<u>7.526.515,27</u>	<u>8.763.043,14</u>	<u>14.538.173,48</u>	<u>7.497.782,01</u>	<u>7.040.391,47</u>
Σύνολο ακινητοποιήσεων (Π+ΠΙ)	<u>18.995.204,81</u>	<u>7.954.973,80</u>	<u>11.040.231,01</u>	<u>15.061.650,01</u>	<u>7.677.390,85</u>	<u>7.384.259,16</u>
III. Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις						
1. Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	6.296,04			194.000,00		
2. Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις	8.471.848,59	8.478.144,63		4.603.749,07	4.797.749,07	
Μειών: Οφειλόμενες δόσεις	500.000,00			0,00		
Μειών: Προβλέψεις για υποτιμήσεις	3.521.102,16	4.021.102,16	4.457.042,47	2.152.111,11	2.152.111,11	2.645.637,96
3. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμένων επιχειρήσεων			370.000,00			2.895.000,00
			435.947,79			381.571,18
			<u>5.262.990,26</u>			<u>5.922.209,14</u>
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			16.303.221,27			13.306.468,30
Σύνολο παγίου ενεργητικού (Π+ΠΙ+ΠΙΙ)			<u>16.303.221,27</u>			<u>13.306.468,30</u>
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. Αποθέματα						
1. Εμπορεύματα			22.983.320,73			26.489.063,71
4. Πρώτες & βοηθητικές ύλεις - Αναλώσιμα υλικά - Ανταλλακτικά & Είδη συσκευασίας			44.043,93			66.284,80
5. Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων			188.996,15			576.750,99
			<u>23.216.360,81</u>			<u>27.132.099,50</u>
II. Απαιτήσεις						
1. Πελάτες	16.105.728,45			17.346.832,81		
Μειών: Προβλέψεις	50.617,62	16.055.110,83		346.665,24	17.000.167,57	
2. Γραμμάτια εισπρακτέα:						
- Χαρτοφυλακίου	90.059,06			281.067,84		
- Στις Τράπεζες για εισπραξη	77.824,19			110.290,08		
- Στις Τράπεζες σε εγγύηση	0,00		167.883,25	6.589,01		397.946,93
3. Γραμμάτια σε καθυστέρηση			64.583,60			143.379,48
3α. Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρονολογημένες)			10.115.167,48			13.472.435,12
3β. Επιταγές σε καθυστέρηση			99.960,34			392.070,61
8. Δεδουλευμένοι ή/αμοι καταθέσεων			22.764,77			47.814,74
10. Επισφαλείς - Επιδικοί πελάτες & χρεώστες	139.461,52			237.617,06		
Μειών: Προβλέψεις	0,00		139.461,52	237.617,06		0,00
11. Χρεώστες διάφοροι			4.308.158,38			3.586.661,76
12. Λογαριασμοί διαχειρίσεως προκαταβολών & πιστώσεων			108.801,44			101.300,63
			<u>31.081.891,61</u>			<u>35.141.776,84</u>
III. Χρεόγραφα						
1. Μετοχές	6.938,83			750.245,98		
Μειών: Προβλέψεις για υποτιμήσεις	0,00		6.938,83	591.678,93		158.567,05
3. Λοιπά χρεόγραφα			0,00			90.494,00
			<u>6.938,83</u>			<u>249.061,05</u>
IV. Διαθέσιμα						
1. Ταμείο			374.462,07			424.349,98
3. Καταθέσεις όψεως & προθεσμίας			2.812.009,45			2.793.813,92
			<u>3.186.471,52</u>			<u>3.218.163,90</u>
Σύνολο κυκλόντος ενεργητικού (ΔΙ+ΔΙΙ+ΔΙΙΙ+ΔΙΥ)			<u>57.491.662,77</u>			<u>65.741.101,29</u>
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ						
1. Έξοδα επόμενων χρήσεων			698.575,77			764.711,83
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα			68.415,39			27.050,53
3. Λοιποί μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού			457.254,13			555.088,32
			<u>1.224.245,29</u>			<u>1.346.850,68</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)			<u>76.748.234,73</u>			<u>80.746.333,07</u>
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ						
1. Αλληλότερα περιουσιακά στοιχεία			2,81			2,81
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυητών & εμπράγματων ασφαλειών			2.761.415,92			1.703.760,71
4. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως			2.876,01			2.876,01
			<u>2.764.294,74</u>			<u>1.706.639,53</u>

²²Πηγή που χρησιμοποιήθηκε : www.ridenco.gr – Προσάρτημα (Επεξηγηματικές Σημειώσεις) βάσει Ε.Λ.Π. 31.12.2004

ΠΑΘΗΤΙΚΟ**A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ****I. Μετοχικό κεφάλαιο**

(23.059.688 μετοχές των 0,60 €)

1. Καταβλημένο

ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ
ΧΡΗΣΕΩΣ 2004ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜ.
ΧΡΗΣΕΩΣ 200313.835.812,80 13.374.619,04**II. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο**20.686.189,42 22.530.964,46**III. Διαφορές αναπροσαρμογής - Επιχορηγήσεις επενδύσεων**

1. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών και χρεογράφων

-4.137.603,95 -2.747.196,55

2. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων

1.299.672,52 0,00-2.837.931,43 -2.747.196,55**IV. Αποθεματικά κεφάλαια**

1. Τακτικό αποθεματικό

1.112.508,62 938.998,17

3. Ειδικά αποθεματικά

5.153,37 5.153,37

4. Έκτακτα αποθεματικά

136.637,65 136.637,65

4α. Διαφορά από μετατροπή Μ.Κ. σε Ευρώ

6.525,17 6.525,17

5. Αφορολόγητα αποθεματικά

ειδικών διατάξεων νόμων

3.213.596,23 2.186.345,95

Διαφορές ενοποίησης

-3.962.599,33 -4.510.378,39511.821,71 -1.236.718,08**V. Αποτελέσματα εις νέο**

Υπόλοιπο ζημιών χρήσεως εις νέο

-2.022.737,84 -915.278,09

Αναμορφώσεις ενοποίησης

-984.284,76 -445.387,15-3.007.022,60 -1.360.665,24**VI. Ποσά προορ. για αύξηση κεφαλαίου**

1. Καταθέσεις μετοχών ή σταίρων

0,00 30.122,67**VII. Συναλλαγματική διαφορά μετατροπής**

ισολογισμών θυγατρικών εξωτερικού

-342.898,09 -421.487,96**IX. Δικαιώματα μειοψηφίας**

Σύνολο ιδίων κεφαλαίων

(AI+AII+AIII+AIV+AV+AVI+AVII+AIX)

28.405.343,54 33.731.407,56**B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ**

1. Προβιθέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

25.727,22 205.018,87

2. Λοιπές προβιθέψεις

107.955,40 213.040,18133.692,62 518.959,05**Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ****I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις**

1. Ομολογιακά δάνεια

5.764.922,00 5.764.922,00

2. Δάνεια Τραπεζών

1.201.392,32 1.157.967,346.966.314,32 6.922.889,34**II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις**

1. Προμηθευτές

2.931.188,59 2.938.538,07

2. Γραμμάτια πληρωτέα

196.073,27 487.482,94

2α. Επιταγές πληρωτέες (μεταχρονολογημένες)

2.061.875,85 1.895.200,13

3. Τράπεζες λογαριασμοί

βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων

19.757.188,64 17.310.482,18

4. Προκαταβολές πελατών

7.943.529,66 8.630.031,61

5. Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη

3.029.945,82 1.169.731,78

6. Ασφαλιστικοί οργανισμοί

281.688,49 246.344,64

8. Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρ.

0,00 495.000,00

10. Μερίσματα πληρωτέα

1.395.729,03 710.462,71

11. Πιστωτές διάφοροι

3.039.752,86 5.153.415,4640.636.972,21 39.036.689,52

Σύνολο υποχρεώσεων (ΓI+ΓII)

47.603.286,53 45.959.578,86**Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ**

1. Έσοδα επόμενων χρήσεων

0,00 3.252,11

2. Έξοδα χρήσεως δουλευμένα

601.144,56 532.830,53

3. Λοιποί μεταβατικοί λογ/σμοί παθητικού

4.767,48 304,96605.912,04 536.387,60**ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)**76.748.234,73 80.746.333,07**ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ**

1. Δικαιούχοι αλληλότρικων περιουσιακών στοιχείων

2,81 2,81

2. Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυήσεων

2.761.415,92 1.703.760,71

& εμπράγματων ασφαλειών

2.876,01 2.876,01

4. Λοιποί λογ/σμοί τάξεως

2.764.294,74 1.706.639,53

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2004 (1/1/2004 - 31/12/2004)						
I. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2004			ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2003		
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)			35.051.746,19			37.653.288,54
Μείον: Κόστος πωλήσεων			12.302.170,06			14.971.587,00
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως			22.749.576,13			22.681.701,54
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως			352.203,23			111.673,60
Σύνολο			23.101.779,36			22.793.375,14
Μείον: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας		4.730.238,20			5.674.520,58	
3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως		14.960.502,02	19.690.740,22		11.367.289,02	17.041.809,60
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως			3.411.039,14			5.751.565,54
Πλέον: 4. Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα		39.313,59			48.732,34	
Μείον: 2. Έξοδα & ζημιές συμμετοχών & χρεογρ.	16.880,97			0,00		
3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	1.270.882,55	1.287.763,52	-1.248.449,93	1.470.665,31	1.470.665,31	-1.421.932,97
Ολικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως			2.162.589,21			4.329.632,57
II. ΜΕΙΟΝ: ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ						
1. Έκτακτα & ανόργανα έσοδα	479.830,64			682.597,30		
2. Έκτακτα κέρδη	16.767,64			2.336,99		
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	13.024,42			4.084,79		
4. Έσοδα από προβλήσεις προηγ. χρήσεων	101.727,32	611.350,02		50.743,33	739.762,41	
Μείον:						
1. Έκτακτα & ανόργανα έξοδα	496.180,25			1.320.938,19		
2. Έκτακτες ζημιές	380.982,89			40.591,46		
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	159.754,04	1.036.917,18	-425.567,16	223.100,74	1.584.630,39	-844.867,98
Οργανικά & έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη)			1.737.022,05			3.484.764,59
Μείον: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων		2.127.183,09			1.531.029,01	
Μείον: Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος		2.127.183,09	0,00		1.479.981,12	51.047,89
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ			1.737.022,05			3.433.716,70
Μείον: Διαφορές φορ/κού ελέγχου προηγ. χρήσεων			0,00		158.714,00	
Φόρος εισοδήματος και εισφορά ΟΓΑ		1.560.786,73	1.560.786,73		609.019,68	767.733,68
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤ/ΤΑ (Κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ μετά από φόρους			176.235,32			2.665.983,02
Αναλογία μετοχών και μεριδίων μειοψηφίας			244.895,17			189.345,96
ΚΑΘΑΡΑ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΟΜΙΛΟΥ			421.130,49			2.855.328,98

3.10.3 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Στην Ενοποιημένη Κατάσταση των Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας απεικονίζονται οι μεταβολές που πραγματοποιήθηκαν στα Ίδια Κεφάλαια της κατά τη χρήση 2005, αντανακλάται το σύνολο κερδών και ζημιών από τις δραστηριότητες της επιχείρησης στην κλειόμενη χρήση, καθώς επίσης και η εξέλιξη των Ιδίων Κεφαλαίων κατά τη μετάβαση από τα Ελληνικά στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Συγκεκριμένα, απεικονίζονται αναλυτικά σε στήλες, τα κονδύλια των Ιδίων Κεφαλαίων σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα της 1.1.2004 και στη συνέχεια η διαμόρφωσή τους όπως προκύπτει για την ίδια ημερομηνία βάσει των προσαρμογών μετάβασης στα Δ.Λ.Π.. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα Ίδια Κεφάλαια όπως διαμορφώθηκαν την 31.12.2004 μετά την επίδραση των αποτελεσμάτων της Χρήσης 2004. Και τέλος ομοίως παρουσιάζονται τα Ίδια Κεφάλαια όπως διαμορφώθηκαν κατά την 31.12.2005 μετά τις προσαρμογές των αντίστοιχων κονδυλίων από την εφαρμογή των Δ.Λ.Π. και των αποτελεσμάτων της Χρήσης 2005.

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

(Ποσά σε €)	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθ/κό επανεκτίμησης	Λοιπά αποθ/κά	Αποθ/κό μετατροπής Ισολογισμών	Διαφορές αναπρ. αξίας συμμ. και χρεογράφων	Αποτελέσματα εις νέο	Ποσά προοριζόμενα για αύξηση κεφαλαίου	Συμφέρον μειωτηφίας	Συνολικά ίδια κεφάλαια
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2004, σύμφωνα με τις προηγούμενες λογιστικές αρχές (Ε.ΛΠ)	13.374.619,04	22.530.964,46	0,00	-1.236.718,08	-421.487,96	-2.747.196,55	-1.360.665,24	30.122,67	3.561.769,22	33.731.407,56
Προσαρμογές μετάβασης στα Δ.Λ.Π.			1.151.661,32	4.434.305,02	56.396,79	2.743.790,04	-5.500.408,36	-30.122,67	7.942,84	2.863.564,98
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2004, σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π.	13.374.619,04	22.530.964,46	1.151.661,32	3.197.586,94	-365.091,17	-3.406,51	-6.861.073,60	0,00	3.569.712,06	36.594.972,54
Μεταβολή ιδίων κεφαλαίων για την περίοδο 01/01 - 31/12/2004	461.193,76	-1.844.775,04	375,47	1.263.568,63	-282.398,74	3.406,51	-2.248.607,64	0,00	-3.569.712,06	-6.216.949,11
Καθαρά αποτελέσματα περιόδου 01/01 - 31/12/2004 μετά από φόρους							-1.135.895,64			-1.135.895,64
Σύνολο μεταβολών περιόδου	461.193,76	-1.844.775,04	375,67	1.263.568,63	-282.398,74	3.406,51	-3.384.503,28		-3.569.712,06	-7.352.844,55
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2004	13.835.812,80	20.686.189,42	1.152.036,79	4.461.155,57	-647.489,91	0,00	-10.245.576,88	0,00	0,00	29.242.127,79
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2005, σύμφωνα με τις προηγούμενες λογιστικές αρχές (Ε.ΛΠ)	13.835.812,80	20.686.189,42	0,00	511.821,71	-342.898,09	-2.837.931,43	-3.447.650,87	0,00	0,00	28.405.343,54
Προσαρμογές μετάβασης στα Δ.Λ.Π.			1.152.036,79	3.949.333,86	-304.591,82	2.837.931,43	-6.797.926,01		0,00	836.784,25
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2005, σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π.	13.835.812,80	20.686.189,42	1.152.036,79	4.461.155,57	-647.489,91	0,00	-10.245.576,88	0,00	0,00	29.242.127,79
Μεταβολή ιδίων κεφαλαίων για την περίοδο 01/01 - 31/12/2005			5.537,89		1.299.398,45		-2.729.612,59		0,00	-1.424.676,25
Καθαρά αποτελέσματα περιόδου 01/01 - 31/12/2005 μετά από φόρους							-490.182,60			-490.182,60
Σύνολο μεταβολών περιόδου			5.537,89		1.299.398,45		-3.219.795,19			-1.914.858,85
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005	13.835.812,80	20.686.189,42	1.157.574,68	4.461.155,57	651.908,54	0,00	-13.465.372,07	0,00	0,00	27.327.268,94

²³ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε : www.ridenco.gr – Προσάρτημα (Επεξηγηματικές Σημειώσεις) βάσει Δ.Π.Χ.Π. 31.12.2005

3.10.4. Πίνακες προσαρμογών Καθαρής Θέσης και Αποτελεσμάτων μεταξύ Δ.Λ.Π. και Ε.Λ.Π.²⁴

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι, δεδομένου της ανάγκης παράθεσης των συγκριτικών στοιχείων της προηγούμενης χρήσης στις Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2005, στην ίδια βάση, η αποτίμηση και προσαρμογή της αξίας των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου έγινε ουσιαστικά την 31.12.2003, με συνέπεια τη διαφοροποίηση των Οικονομικών Καταστάσεων που είχαν συνταχθεί σύμφωνα με τα Ε.Λ.Π. Οι βασικότερες προσαρμογές που κρίθηκαν αναγκαίες και πραγματοποιήθηκαν αφορούν :

- Την προσαρμογή της αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές (ενοποιούμενες) και συγγενείς (μη ενοποιούμενες) εταιρείες
- Την προσαρμογή της αξίας των κτιρίων και των γηπέδων στην εύλογη αξία τους
- Την άμεση απόσβεση διαφόρων εξόδων που είχαν κεφαλαιοποιηθεί στο παρελθόν και αποσβένονταν τμηματικά
- Την προσαρμογή των συντελεστών απόσβεσης ώστε τα περιουσιακά στοιχεία να αντικατοπτρίζουν την ωφέλιμη ζωή τους
- Τη λογιστική αναγνώριση των υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου προς του εργαζομένους βάσει ειδικής αναλογιστικής μελέτης
- Τη λογιστική αναγνώριση των επιπτώσεων της αναβαλλόμενης φορολογίας, δηλαδή των φόρων εισοδήματος που θα καταβληθούν ή θα ανακτηθούν μελλοντικά σε σχέση με έξοδα ή έσοδα που ήδη αναγνωρίστηκαν λογιστικά ή σε σχέση με έσοδα ή έξοδα που, ενώ φορολογήθηκαν ή εκπέσθηκαν ήδη, δεν αφορούν την τρέχουσα ή τις προηγούμενες χρήσεις και συνεπώς θα αναγνωριστούν λογιστικά στο μέλλον.

Οι εν λόγω προσαρμογές που πραγματοποιήθηκαν παρουσιάζονται παρακάτω :

- στον Πίνακα Προσαρμογών Καθαρής Θέσης μεταξύ Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων(Ε.Λ.Π.) και Διεθνών Λογιστικών Προτύπων(Δ.Λ.Π)
- και στον Πίνακα Προσαρμογών των Δ.Λ.Π. στα αποτελέσματα.

²⁴ Στοιχεία από το Προσάρτημα της Εταιρείας 31.12.2005 το οποίο βρίσκεται αναρτημένο στην Ιστοσελίδα της www.ridenco.gr

3.1 Πίνακας Προσαρμογών Καθαρής Θέσης μεταξύ Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ε.Λ.Π.) και Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Δ.Λ.Π.)

(Ποσά σε €)

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	01/01/2005	01/01/2004	01/01/2005	01/01/2004
Προσαρμογές των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων				
Καθαρή θέση σύμφωνα με τα Ε.Λ.Π.	28.405.343,54	33.731.407,56	36.411.693,30	32.474.498,72
Αναπροσαρμογή λόγω της χρησιμοποίησης της αφέλιμης ζωής για τον υπολογισμό των αποσβέσεων καθώς και επανεκτίμηση της αξίας των οικοπέδων & κτιρίων και υπολογισμός του σχετικού αναβαλλόμενου φόρου.	-692.799,37	508.464,65	-466.284,25	843.282,74
Αντιλογισμός εξόδων πολυετούς απόσβεσης που είχαν κεφαλαιοποιηθεί σύμφωνα με τα Ε.Λ.Π.	-928.556,07	-460.449,24	-367.422,76	-367.422,76
Αναγνώριση διαφορών ενοποίησης ως υπεραξία (Goodwill).	2.541.748,34	3.547.077,74	-	-
Προσαρμογή στην εύλογη αξία των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρίες.	-	-	49.418.820,01	38.102.942,11
Προσαρμογή στην εύλογη αξία των επενδύσεων σε λοιπές εταιρίες.	-171.148,07	-327.542,38	-171.148,07	-327.542,38
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις.	363.516,73	320.316,17	359.674,65	226.765,02
Προσαρμογή λογαριασμών αποθεμάτων, απαιτήσεων, υποχρεώσεων και προβλέψεων σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π.	-1.659.558,58	-1.416.092,61	-1.250.985,75	-653.165,07
Προσαρμογή μερίσματος στο χρόνο έγκρισης καταβολής του.	1.383.581,28	691.790,64	1.383.581,28	691.790,64
Σύνολο προσαρμογών	836.784,26	2.863.564,98	48.906.235,08	38.516.650,30
Καθαρή θέση αναμορφωμένη σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π.	29.242.127,80	36.594.972,54	85.317.928,41	70.991.149,02

3.2 Πίνακας Προσαρμογών των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Δ.Λ.Π.) στα Αποτελέσματα.

<i>(Ποσά σε €)</i>	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ	
	<u>ΣΤΟΙΧΕΙΑ</u> <u>12 μήνες έως</u> <u>31/12/2004</u>	<u>ΕΤΑΙΡΙΑ</u> <u>12 μήνες έως</u> <u>31/12/2004</u>
Σύνολο Αποτελεσμάτων (μετά φόρων και δικαιωμάτων μειοψηφίας), όπως είχαν προγενέστερα απεικονιστεί σύμφωνα με τα Ε.Λ.Π.	421.130,49	3.777.996,41
<i>Προσαρμογές των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων</i>		
Επίδραση στις αποσβέσεις των ενσώματων παγίων στοιχείων του ενεργητικού, από τη διαφοροποίηση των συντελεστών απόσβεσης και της αποσβεστέας αξίας	-350.730,31	-237.930,94
Αναστροφή αποσβέσεων εξόδων εγκατάστασης που είχαν κεφαλαιοποιηθεί σε προηγούμενες χρήσεις	228.036,48	228.036,48
Αποτίμηση ομολογιακού δανείου και επιταγών πληρωτέων και εισπρακτέων στην παρούσα αξία τους μέσω των αποτελεσμάτων	-56.336,94	-57.088,23
Αναγνώριση ωφελημάτων προσωπικού Προβλέψεις που δεν αναγνωρίζονται σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π.	-212.181,00	-115.454,00
Διαφορά στην αποτίμηση χρεογράφων	-24.822,86	-24.822,86
Αναγνώριση πιστωτικών συναλλαγματικών διαφορών αποτίμησης στα αποτελέσματα	7.563,63	7.955,40
Αναγνώριση πρόβλεψης για απομείωση αξίας αποθεμάτων	-197.724,31	-194.000,00
Αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογίας	198.825,04	132.534,15
<i>Σύνολο προσαρμογών</i>	<u>-1.262.258,59</u>	<u>-475.181,00</u>
Αποτελέσματα (μετά φόρων) σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π.	<u>-841.128,10</u>	<u>3.302.815,41</u>

4. ΔΛΠ 7 : Καταστάσεις Ταμειακών Ροών

4.1. Σκοπός του ΔΛΠ 7 – Ωφέλειες των πληροφοριών που παρέχονται μέσω των Ταμειακών Ροών

Μέσω του Προτύπου αυτού οι χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων πληροφορούνται για τη δυνατότητα μιας Επιχείρησης να δημιουργεί ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα και τη χρήση αυτών από τη Διοίκηση της επιχείρησης. Ενημερώνονται για τις μεταβολές στο Ενεργητικό και το Παθητικό, τη δυνατότητα της επιχείρησης να παράγει μελλοντικές ταμειακές ροές, να εκπληρώσει τις μελλοντικές της υποχρεώσεις καθώς και την πιθανότητα να αντιμετωπίσει προβλήματα ρευστότητας στο μέλλον. Παρέχονται επίσης αντίστοιχες πληροφορίες στο management της επιχείρησης όπως, η ικανότητα να συνεχίσει τη λειτουργική δραστηριότητά της, να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της και να καταβάλλει μερίσματα στους επενδυτές της.

Ο Ισολογισμός απεικονίζει την εικόνα της επιχείρησης σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, δεν παρέχει πληροφόρηση για τη διαμόρφωση των Ιδίων Κεφαλαίων κάτι το οποίο επιτυγχάνεται μέσω της Κατάστασης Ταμειακών Ροών. Παρέχεται επίσης η δυνατότητα της συγκρισιμότητας της απόδοσης μιας επιχείρησης σε σχέση με τις υπόλοιπες δεδομένου ότι, περιορίζονται οι επιδράσεις που επέρχονται από τη χρήση διαφορετικών λογιστικών χειρισμών μεταξύ των επιχειρήσεων.

Για τους λόγους αυτούς η Κατάσταση Ταμειακών Ροών είναι υποχρεωτική, θεωρείται αναπόσπαστο τμήμα των Οικονομικών Καταστάσεων και επιβάλλεται για όλους τους τύπους επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως κλάδου.

Το ΔΛΠ 7 άρχισε να εφαρμόζεται για τις Οικονομικές Καταστάσεις που καλύπτουν τις περιόδους από την 1.1.1994 και μετέπειτα και αντικατέστησε το ΔΛΠ 7 «Κατάσταση μεταβολών χρηματοοικονομικής θέσεως»²⁵.

4.2. Η κατάσταση στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα η κατάρτιση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών δεν απαιτείται από τη Νομοθεσία, έτσι μέχρι πριν λίγα χρόνια οι Καταστάσεις αυτές συντάσσονταν από λίγες μόνο Εταιρείες, κυρίως θυγατρικές πολυεθνικών Εταιρειών. Από το 2000 μέσω της Απόφασης 5/204/2000 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς η σύνταξη της Κατάστασης Ταμειακών Ροών είναι επιβεβλημένη για τις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών Εταιρείες. Βάσει σχετικού υποδείγματος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς οι Ταμειακές Ροές απεικονίζονται με την **έμμεση** μέθοδο, καθαρές ροές από πληρωμές και εισπράξεις,

²⁵ "Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αριθμός 7 – Καταστάσεις Ταμειακών Ροών" – Έκδοση Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών 1998 σελ.3.

ενώ δεν προβλέπεται η χρήση της άμεσης μεθόδου, αναμόρφωση κερδών χρήσεως.

4.3 Βασικές έννοιες

Παρακάτω ορίζονται / επεξηγούνται ορισμένες έννοιες κλειδιά που χρησιμοποιούνται κατά την κατάρτιση των Καταστάσεων Ταμειακών Ροών.

“Ως **Ταμειακά διαθέσιμα** ορίζονται τα μετρητά στο ταμείο της επιχείρησης καθώς και οι καταθέσεις οι οποίες μπορούν να αναληφθούν άμεσα”²⁶.

“**Ταμειακά ισοδύναμα** είναι οι βραχυπρόθεσμες, υψηλής ρευστότητας επενδύσεις που είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά ταμειακών διαθεσίμων και που υπόκεινται σε ασήμαντο κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους. Τα ταμειακά ισοδύναμα κατέχονται από την επιχείρηση για την αντιμετώπιση των βραχυχρόνιων ταμειακών αναγκών της και όχι για επένδυση ή για άλλους σκοπούς”²⁷.

Ως Ταμειακές ροές ορίζεται η εισροή και εκροή ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων.

Στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών συμπεριλαμβάνονται ταξινομημένες οι Ταμειακές Ροές της επιχείρησης σε τρεις κατηγορίες:

- Τις Ταμειακές Ροές από **Λειτουργικές – επιχειρηματικές** δραστηριότητες, σύμφωνα με τις οποίες απεικονίζονται τα έσοδα και έξοδα τα οποία έχουν προκύψει από τις κύριες πηγές δραστηριότητας της επιχείρησης και αντικατοπτρίζουν τη δυνατότητα της επιχείρησης να αντεπεξέρχεται στις υποχρεώσεις της και να υλοποιεί επενδύσεις χωρίς να καταφεύγει σε εξωτερικό δανεισμό (συνήθη παραδείγματα είναι οι εισπράξεις από πωλήσεις αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, οι πληρωμές προς προμηθευτές και εργαζομένους κ.α)
- Τις Ταμειακές Ροές από **επενδυτικές** δραστηριότητες στις οποίες συμπεριλαμβάνονται επενδύσεις οι οποίες αποσκοπούν στη δημιουργία μελλοντικών ροών, δεν συμπεριλαμβάνονται στα ταμειακά ισοδύναμα και δεν είναι επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές. Τέτοιες μορφές ροών αφορούν κυρίως ροές για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, αγορά και πώληση συμμετοχών και χρεογράφων και άλλων επενδυτικών αγαθών.
- Τις Ταμειακές Ροές από **χρηματοδοτικές** δραστηριότητες απεικονίζουν ροές οι οποίες έχουν αντίκτυπο στην κεφαλαιακή διάρθρωση καθώς και στο δανεισμό της επιχείρησης. Σ’ αυτές συγκαταλέγονται η απόκτηση και η αποπληρωμή δανείων, οι

²⁶ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton, Τόμος Α' ΔΛΠ 7 σελ. 116.

²⁷ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton, Τόμος Α' ΔΛΠ 7 σελ. 116.

εισπράξεις καθώς και η πληρωμή μετρητών από έκδοση μετοχών ή άλλων μέσων κεφαλαιακής συμμετοχής κ.α.

4.4. Παρουσίαση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών

Στην κατάρτιση της Κατάστασης των Ταμειακών Ροών χρησιμοποιούνται η άμεση και η έμμεση μέθοδος. Η διαφορά τους συνίσταται στην παρουσίαση των Ταμειακών Ροών από επιχειρηματικές – λειτουργικές δραστηριότητες, οι Ταμειακές Ροές από επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες παρουσιάζονται με τον ίδιο τρόπο και στις δύο μεθόδους.

Στην παρουσίαση με την **άμεση μέθοδο** γνωστοποιούνται οι κύριες κατηγορίες ακαθάριστων εισπράξεων και πληρωμών, τα κονδύλια τα οποία επηρεάζουν τις ταμειακές ροές. Με τη μέθοδο αυτή παρέχονται πληροφορίες για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών της επιχείρησης, πληροφορίες οι οποίες δεν είναι διαθέσιμες με την έμμεση μέθοδο, όπως προκύπτει από την απεικόνιση παρακάτω.

4.4.1. Η παρουσίαση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές δραστηριότητες με την άμεση μέθοδο ενδεικτικά παρουσιάζει την ακόλουθη μορφή:

Εισπράξεις από πελάτες	XXX
Πληρωμές σε Προμηθευτές και υπαλλήλους	(XXX)
<u>Άλλες πληρωμές</u>	(XXX)

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστ/τητες **XXX**

Φόροι πληρωθέντες	(XXX)
Τόκοι πληρωθέντες	(XXX)
Έκτακτα κονδύλια	(XXX)

Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηρ. **XXX²⁸**

Κατά την παρουσίαση με την **έμμεση μέθοδο**, το αποτέλεσμα της χρήσης καθαρό κέρδος ή ζημιά αναμορφώνεται με τις επιδράσεις των συναλλαγών που δεν είναι ταμειακής φύσεως, των αναβαλλόμενων ή προβλεπόμενων οργανικών εισπράξεων και πληρωμών και των στοιχείων των εσόδων ή εξόδων που συνδέονται με επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές ταμειακές ροές.²⁹

²⁸ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton, Τόμος Α' ΔΛΠ 7 σελ. 124

²⁹ "Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες" - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002) σελ. 98

Η παρουσίαση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών από **Λειτουργικές δραστηριότητες** με την **έμμεση μέθοδο** ενδεικτικά παρουσιάζει την ακόλουθη μορφή:

Κέρδη προ φόρων	XXX
Αποσβέσεις	XXX
Ζημιά/Κέρδος από εκποίηση παγίων στοιχείων	XXX/(XXX)
Συναλλαγματικές ζημιές / κέρδη από μη πραγματοποιηθείσες επενδύσεις	XXX/(XXX)
Τόκοι πληρωτέοι που καταχωρήθηκαν	XXX
Τόκοι εισπρακτέοι που καταχωρήθηκαν	(XXX)

Ροή μετρητών από Λειτουργικές Δραστηριότητες πριν τις μεταβολές στο Κεφάλαιο Κίνησης

XXX

Αύξηση στους Χρεώστες	(XXX)
Μείωση στα αποθέματα	XXX
Μείωση στους Πιστωτές	(XXX)

Ροή μετρητών από Λειτουργικές Δραστ/τητες

XXX

Τόκοι που πληρώθηκαν	(XXX)
Φόροι που πληρώθηκαν	(XXX)
Έκτακτα Κονδύλια	XXX/(XXX)

Καθαρή Ροή μετρητών από Λειτουργικές Δραστηριότητες

XXX³⁰

4.4.2 Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές και Χρηματοοικονομικές δραστηριότητες

Κατά την παρουσίαση των Ταμειακών Ροών από Επενδυτικές και Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες περιλαμβάνονται οι βασικές κατηγορίες ακαθάριστων εισπράξεων και πληρωμών που προέρχονται από τις κατηγορίες αυτές και πρέπει να εμφανίζονται ξεχωριστά. Ο προσδιορισμός των Ταμειακών Ροών από επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες είναι ίδιος και στις δύο μεθόδους άμεση και έμμεση.

Η παρουσίαση των Ταμειακών Ροών από **Επενδυτικές Δραστηριότητες** απεικονίζει τις επενδύσεις οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί από την επιχείρηση και κατά συνέπεια οι χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων μπορούν να αποκομίσουν στοιχεία για τα μελλοντικά έσοδα και τις εισροές που θα δημιουργηθούν.

³⁰ "Πρακτικό Εγχειρίδιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων" – Global training, Τόμος Α' ΔΛΠ 7 σελ. 125

Στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνονται συναλλαγές που αφορούν αγορές και πωλήσεις στοιχείων του Πάγιου Ενεργητικού(ενσώματα πάγια, μακροπρόθεσμες απαιτήσεις), εισπράξεις από τόκους, μερίσματα, μακροπρόθεσμες απαιτήσεις και συμμετοχές καθώς και πληρωμές και εισπράξεις για Σ.Μ.Ε., προθεσμιακές συμβάσεις, Options και Swaps τα οποία δεν κατέχονται για συναλλακτικούς ή εμπορικούς σκοπούς.

Η παρουσίαση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών από **Επενδυτικές Δραστηριότητες** ενδεικτικά παρουσιάζεται με την ακόλουθη μορφή:

Πληρωμές για αγορές παγίων στοιχείων	(XXX)
Εισπράξεις από πώληση παγίων στοιχείων	XXX
Τόκοι που εισπράχθηκαν	XXX
Μερίσματα που εισπράχθηκαν.	XXX

Καθαρή Ροή μετρητών από Επενδυτικές Δραστηριότητες

XXX³¹

Από την κατάρτιση των Ταμειακών Ροών από **Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες** προκύπτει ο τρόπος χρηματοδότησης της επιχείρησης κατά το χρονικό διάστημα που απεικονίζουν και η μελλοντική ροή ταμειακών διαθεσίμων για την επιχείρηση. Οι βασικότερες κατηγορίες συναλλαγών οι οποίες συμπεριλαμβάνονται αφορούν εισπράξεις από εκδόσεις μετοχών και λοιπών τίτλων και πληρωμές μερισμάτων των μετοχών, πληρωμές για την εξαγορά των μετοχών της εταιρείας, εισπράξεις και αποπληρωμές δανείων. Ενδεικτικό παράδειγμα της απεικόνισης της κατάστασης των Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων παρατίθεται ως εξής:

Εισπράξεις από έκδοση Κεφαλαίου (ονομαστική αξία + υπέρ το άρτιο)	XXX
Εισπράξεις από έκδοση ομολόγου	XXX
Αποπληρωμή μακροχρόνιων δανείων	(XXX)
Αποπληρωμή χρηματοδοτικών μισθώσεων-Κεφάλαιο	(XXX)
Μερίσματα που πληρώθηκαν	(XXX)

Καθ. ροή μετρητών για Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες

XXX³²

Οι Ταμειακές Ροές από επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες, όπως ήδη έχει αναφερθεί, πρέπει να εμφανίζονται ξεχωριστά, εκτός των ταμειακών ροών που μπορεί να εμφανίζονται

³¹ “Πρακτικό Εγχειρίδιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων” – Global training

³² “Πρακτικό Εγχειρίδιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων” – Global training

σε καθαρή βάση. Ως τέτοιες περιπτώσεις αναφέρονται οι εισπράξεις για λογαριασμό πελατών όταν αυτές αντικατοπτρίζουν τη δραστηριότητα του πελάτη, κατεχόμενα κεφάλαια για λογαριασμό πελατών κ.α.

4.5. Ιδιαίτερα θέματα κατάρτισης Ταμειακών Ροών

4.5.1. Επενδύσεις σε θυγατρικές – Συγγενείς επιχειρήσεις

Όταν αγοράζονται ή πωλούνται μετοχές θυγατρικών επιχειρήσεων οι ταμειακές ροές που προκύπτουν θα πρέπει να παρουσιάζονται σε ξεχωριστό κονδύλι στις επενδυτικές δραστηριότητες και να μην συμψηφίζονται ταμειακές ροές από αγορές ή πωλήσεις.

Όταν συντελούνται αγοραπωλησίες θυγατρικών επιχειρήσεων θα πρέπει στην Κατάσταση των Ταμειακών Ροών να προσαρμόζονται ανάλογα τα κονδύλια, συγκεκριμένα:

- Κατά την αγορά θυγατρικής εταιρείας τα διαθέσιμά της θα πρέπει να μειώνουν το τίμημα της αγορά και αντιστρόφως κατά την πώληση να μειώνουν το τίμημα της πώλησης
- Επίσης κατά την αγορά / πώληση θυγατρικής οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις της θα πρέπει προστίθενται / αφαιρούνται στο υπόλοιπο που προκύπτει από τα αντίστοιχα κονδύλια κατά τον υπολογισμό των μεταβολών.

Οι διακρίσεις αυτές σε συνδυασμό με τη γνωστοποίηση των κονδυλίων του Ισολογισμού των Εταιρειών που αποκτήθηκαν ή πωλήθηκαν, συντελεί στη διάκριση των ταμειακών ροών που προκύπτουν από τις δραστηριότητες της επιχείρησης και αγοραπωλησίες θυγατρικών εταιρειών.

4.5.2. Επενδύσεις σε θυγατρικές – Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες

Αν μια επένδυση σε συγγενή ή θυγατρική επιχείρηση παρουσιάζεται με τη μέθοδο του κόστους ή της καθαρής θέσης τότε, στις ταμειακές ροές της θυγατρικής παρουσιάζονται τα μερίσματα και οι προκαταβολές.

Εάν μια επένδυση ενοποιείται με τη μέθοδο της αναλογικής ενοποίησης τότε, στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών της Μητρικής παρουσιάζονται οι Ταμειακές Ροές της ενοποιούμενης αναλογικά.

4.5.3. Μερίσματα από επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς

Τα μερίσματα που λαμβάνει η Μητρική εταιρεία στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις της αναγνωρίζονται κατά το ποσό που εισπράχθηκαν.

Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται ανάλογα με τον τρόπο που αναγνωρίστηκαν οι επενδύσεις αυτές.

Πιο συγκεκριμένα:

- Τα μερίσματα προς τη Μητρική κατά την ολική ενοποίηση εξαλείφονται από τις ταμειακές ροές ενώ, σύμφωνα με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης αναγνωρίζονται ως εισροές στις επενδυτικές δραστηριότητες
- Τα μερίσματα προς τη μειοψηφία κατά την ολική ενοποίηση παρουσιάζονται ως εκροές στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες ενώ, δεν έχουν καμιά επίδραση στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες όταν η ενοποίηση γίνεται με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης.

4.5.4. Φόροι Εισοδήματος

Οι φόροι που πληρώνονται από μια επιχείρηση στην Κατάσταση των Ταμειακών Ροών θα πρέπει να παρουσιάζονται ως ξεχωριστό κονδύλι και συνήθως κατατάσσονται στις Ταμειακές Ροές από επιχειρηματικές δραστηριότητες. Δεν αποκλείεται η παρουσίαση τους στις ροές από επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες όταν αυτό είναι πρακτικά εφικτό. Ο φόρος εισοδήματος μπορεί να εμφανίζεται σε περισσότερες από μία δραστηριότητες.

4.5.5. Ταμειακές Ροές από Τόκους και Μερίσματα

Βάσει των Δ.Λ.Π. στις Καταστάσεις των Ταμειακών Ροών οι τόκοι έξοδα και τα μερίσματα τα οποία έχουν πληρωθεί εμφανίζονται σε ξεχωριστά κονδύλια και δεν συμψηφίζονται με τους τόκους έσοδα και τα μερίσματα που έχουν εισπραχθεί. Η απεικόνισή τους στις Καταστάσεις των Ταμειακών Ροών συντελείται σε μία από τις τρεις κατηγορίες ανάλογα με την κρίση και τις δραστηριότητες της επιχείρησης, αρκεί η ακολουθούμενη πρακτική μα μη μεταβάλλεται από χρήση σε χρήση ώστε τα κονδύλια να μπορούν να καταστούν συγκρίσιμα. Στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα οι τόκοι που έχουν πληρωθεί αλλά και τα μερίσματα και οι τόκοι που εισπράχθηκαν λόγω της δραστηριότητας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων κατατάσσονται στις λειτουργικές δραστηριότητες. Για τις λοιπές επιχειρήσεις η κατάσταση δεν είναι σαφής, μπορεί να εμφανιστούν στις λειτουργικές δραστηριότητες γιατί θεωρείται ότι οι τόκοι επηρεάζουν το καθαρό αποτέλεσμα της χρήσης και τα μερίσματα επιπλέον απεικονίζουν τη δυνατότητα της επιχείρησης να καταβάλλει μερίσματα στους μετόχους που προέρχονται από τη λειτουργικής της δραστηριότητα ή στις χρηματοδοτικές ή επενδυτικές δραστηριότητες γιατί ενδεχομένως να θεωρείται ότι συντελούν στην χρηματοδότηση των επενδύσεων μιας επιχείρησης.

Οι τόκοι που έχουν πληρωθεί ανεξάρτητα εάν έχουν αναγνωρισθεί ως έξοδα ή έχουν κεφαλαιοποιηθεί παρουσιάζονται στην Κατάσταση των Ταμειακών Ροών.

4.5.6. Ταμειακές Ροές σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές μιας επιχείρησης οι οποίες πραγματοποιούνται σε ξένο νόμισμα, απεικονίζονται κανονικά στις ταμειακές ροές αφού μετατραπούν στο τοπικό νόμισμα λειτουργίας της επιχείρησης με την ισοτιμία που υφίσταται κατά την ημέρα διενέργειας της συναλλαγής. Οι Ταμειακές Ροές των θυγατρικών εταιρειών ενοποιούνται αφού μετατραπούν στο νόμισμα λειτουργίας της μητρικής επιχείρησης με την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Ταμειακών Ροών.

Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από τις συναλλαγματικές διαφορές δεν θεωρούνται ως Ταμειακές ροές, καταχωρούνται όμως κατά την κατάρτιση της κατάστασης για λόγους συμφωνίας των ταμειακών διαθεσίμων και των ταμειακών ισοδυνάμων μεταξύ έναρξης και λήξης της χρήσης και παρουσιάζονται ξεχωριστά από τις επιχειρηματικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες της επιχείρησης.

4.5.7. Παράδειγμα

Τα θέματα τα οποία αναπτύχθηκαν παραπάνω βρίσκουν πρακτική εφαρμογή στην Κατάσταση των Ταμειακών Ροών εισηγμένης στο Χ.Α. Εταιρείας Ridenco S.A., τα στοιχεία της οποίας παρατίθεται.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΛΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2005 και 2004.

<i>(Ποσά σε €)</i>	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	<u>1/1-31/12/2005</u>	<u>1/1-31/12/2004</u>	<u>1/1-31/12/2005</u>	<u>1/1-31/12/2004</u>
<u>Λειτουργικές δραστηριότητες</u>				
Κέρδη προ φόρων	2.000.230,14	226.066,05	5.635.443,87	4.777.805,45
Πλέον / μείον προσαρμογές για:				
Αμοιβώσεις	2.711.876,36	2.385.898,19	1.835.916,16	1.609.276,97
Προβλέψεις	595.356,40	1.919.345,70	567.234,89	1.796.410,63
Συναλλαγματικές διαφορές	-366.959,84	-	-366.959,84	-
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	-204.585,57	-251.665,44	-34.050,14	-144.661,02
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	1.287.887,65	1.332.971,72	1.201.427,76	1.262.407,36
Πλέον / μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	-1.060.883,62	1.120.072,71	1.247.370,40	1.328.716,74
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	-8.100.247,71	-3.917.512,46	-9.283.091,13	-4.612.590,34
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	4.141.054,72	-1.355.630,80	5.085.636,82	-1.700.830,63
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβληθέντα	-1.287.887,65	-975.561,41	-1.201.427,76	-904.997,05
Καταβληθέντοι φόροι	-3.311.562,47	-660.685,93	-3.282.912,63	-649.141,38
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	-3.595.721,59	-176.701,67	1.404.588,40	2.762.396,73
<u>Επενδυτικές δραστηριότητες</u>				
Απόκτηση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων	-935,00	-1.006.296,04	-6.091.949,92	-6.464.996,56
Αγορά ενσώματων και άυλων πύργων περιουσιακών στοιχείων	-4.429.529,36	-4.134.031,45	-1.714.004,97	-1.635.955,81
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων	1.721.512,98	272.958,06	33.250,00	174.211,78
Τόκοι εισπραχθέντες	13,80	12.522,06	0,00	12.522,06
Μερίσματα εισπραχθέντα	0,00	0,00	0,00	0,00
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	-2.708.937,58	-4.854.847,37	-7.772.704,89	-7.914.218,53

Χρηματοδοτικές δραστηριότητες

Γισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	0,00	-1.378.318,44	0,00	-1.378.318,44
Γισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	21.502.006,90	9.773.962,66	21.158.552,32	9.773.962,66
Εξοφλήσεις δανείων	-13.526.493,13	-3.727.240,13	-13.477.321,07	-3.509.800,08
Μερίσματα πληρωθέντα	-1.376.631,42	-698.314,96	-1.376.631,42	-698.314,96
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	6.598.882,35	3.970.089,13	6.304.599,83	4.187.529,18
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	294.223,18	-1.061.459,91	-63.516,66	-964.262,62
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	2.382.802,91	3.444.262,83	1.685.719,38	2.650.012,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	2.677.026,09	2.382.802,92	1.622.202,72	1.685.719,38

³³ Στοιχεία από το Προσάρτημα της Εταιρείας 31.12.2005 το οποίο βρίσκεται αναρτημένο στην Ιστοσελίδα της www.ridenco.gr

A/A	Ανάλυση (ποσά σε χιλ. €)*	Χρήση 2002	Χρήση 2003	Χρήση 2004
A	Ταμειακές Ροές από Συνήθεις (Λειτουργικές) Δραστηριότητες			
A 100	<u>Ταμειακές Εισροές</u>			
101	Πωλήσεις	32.126,54	37.653,29	35.051,74
102	Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	83,85	111,67	352,20
103	Έκτακτα και ανόργανα έσοδα	368,22	682,60	479,83
104	Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	77,39	4,08	13,02
105	Πιστωτικοί τόκοι (καταθέσεων κλπ)	91,34	48,73	39,31
106	Έσοδα χρεογράφων	0,00	0,00	0,00
107	Πώληση Χρεογράφων	745,87	2,39	10879
108	Μείωση απαιτήσεων	0,00	0,00	0,00
	Αφαιρούνται			
109	Αγορά χρεογράφων	0,00	90,49	0,00
110	Αύξηση Απαιτήσεων	4.870,49	3.576,88	5.281,81
	Σύνολο Ταμειακών Εισροών (A100)	28.622,72	34.835,39	30.763,09
A 200	<u>Ταμειακές Εκροές</u>			
201	Κόστος πωληθέντων (μείον αποσβέσεις και προβλέψεις)	12.658,33	14.971,59	12.337,37
202	Έξοδα λειτουργίας διοικήσεως (μείον αποσβέσεις και προβλέψεις)	3.628,73	5.442,16	4.523,31
204	Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως (μείον αποσβέσεις και προβλέψεις)	10.603,95	10.184,73	13.035,89
206	Άλλα έξοδα	1.241,98	1.544,04	655,93
207	Αύξηση αποθεμάτων	2.243,78	3.106,57	0,00
208	Αύξηση μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού	0,00	0,00	0,00
209	Μείωση μεταβατικών λογαριασμών παθητικού	142,75	0,00	0,00
210	Μείωση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (εκτός Τράπεζες)			1.275,94
	Αφαιρούνται			
211	Μείωση αποθεμάτων			193,71
212	Μείωση μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού	359,71	460,75	75,91
213	Αύξηση μεταβατικών λογαριασμών παθητικού	0,00	347,71	72,77
214	Αύξηση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (εκτός Τράπεζες)	1.093,73	3.681,56	0,00
	Σύνολο Ταμιακών Εκροών (A200)	29.066,09	30.759,08	31.486,06
A 300	<u>Ταμιακές εκροές φόρων</u>			
301	Φόροι εισοδήματος	1.143,59	609,02	1.560,79
303	Διαφορές φόρου φορολογικού ελέγχου	189,56	158,71	0,00
304	Μείωση υποχρεώσεων από φόρους – τέλη	0,00	964,95	0,00
	Αφαιρείται			
305	Αύξηση υποχρεώσεων από φόρους – τέλη	1.025,01	0,00	2.065,88
	Σύνολο Ταμιακών Εκροών Φόρων (A300)	308,13	1.732,68	505,09
	Ταμιακές Ροές από συνήθεις (λειτουργικές) δραστηριότητες (A100 – A200 – A300 = A)	(751,51)	2.343,63	217,86
B	Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές δραστηριότητες			
B 100	<u>Ταμιακές εισροές</u>			
102	Πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων	4,00	39,71	65,99
103	Πώληση Συμμετοχών και Τίτλων Ακινητοποιήσεων	485,35	411,76	0,00
104	Μείωση μακροπρόθεσμων απαιτήσεων	0,00	1.186,05	2.465,04
106	Πιστωτικοί τόκοι μακρ. απαιτήσεων			39,31
	Σύνολο ταμιακών Εισροών (B100)	489,36	1.637,52	2.570,35
B 200	<u>Ταμιακές εκροές</u>			
201	Αγορά ασώματων ακινητοποιήσεων	24,45	468,64	2.182,17
202	Αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων	1.600,70	1.386,89	882,59
203	Αγορά συμμετοχών και τίτλων ακινητοποιήσεων	0,00	202,53	3.180,39
204	Αύξηση μακροπρόθεσμων απαιτήσεων	1.225,79	0,00	0,00
205	Αύξηση εξόδων εγκατάστασης	34,07	316,40	0,00
	Σύνολο Ταμιακών Εκροών (B200)	2.885,02	2.374,46	6.245,16
	Ταμιακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες (B100 – B200 = B)	(2.395,66)	(736,94)	(3.674,81)

Γ	Ταμειακές Ροές από Χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Γ	100 <i>Ταμειακές εισροές</i>			
	101 Είσπραξη αύξησης μετοχικού κεφαλαίου και διαφ. Υπέρ το άρτιο	0,00	0,00	0,00
	103 Αύξηση μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	0,00	4.811,38	43,42
	104 Αύξηση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (τράπεζες)	7.059,93	0,00	7.170,34
	Σύνολο Ταμιακών Εισροών (Γ100)	7.059,93	4.811,38	7.213,76
Γ	200 <i>Ταμειακές εκροές</i>			
	201 Μείωση (επιστροφή) Μετοχικού Κεφαλαίου			1.383,58
	203 Μείωση μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	34,22	0,00	0,00
	204 Μείωση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	0,00	2.091,42	0,00
	205 Τόκοι πληρωθέντες	1.357,35	1.470,67	1.270,88
	206 Μερίσματα πληρωθέντα	2.298,76	2.069,08	698,31
	Σύνολο Ταμιακών Εκροών (Γ200)	3.690,33	5.631,17	3.352,78
	Ταμιακές Ροές από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες (Γ100 – Γ200 = Γ)	3.369,60	(819,78)	3.860,98
	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (Α + Β + Γ)	222,43	786,91	(31,69)
	ΠΛΕΟΝ ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	2.208,82	2.431,25	3.218,16
	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ	2.431,25	3.218,16	3.186,47

³⁴ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε : www.ridenco.gr – Προσάρτημα (Επεξηγηματικές Σημειώσεις) βάσει Ε.Λ.Π. 31.12.2004

5. ΔΛΠ 22 & Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης 3 : Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων

5.1. Εννοιολογικός προσδιορισμός της Ενοποίησης των επιχειρήσεων – Σκοπός των Δ.Λ.Π. 22 και IFRS 3

Με την έννοια της ενοποίησης των επιχειρήσεων ορίζεται η εμφάνιση ξεχωριστών επιχειρήσεων ως μία ενιαία οικονομική μονάδα από την οποία καταρτίζονται Οικονομικές Καταστάσεις. Από το Δ.Π.Χ.Π. 3 ορίζονται οι ενοποιήσεις επιχειρήσεων κάτω από κοινό έλεγχο, όπου οι ενοποιούμενες επιχειρήσεις ελέγχονται από την ίδια οικονομική οντότητα, τόσο πριν όσο και μετά την ενοποίηση, ενώ ο έλεγχος δεν είναι προσωρινός.³⁵

Σκοπός των Δ.Λ.Π. 22 είναι να καθορίσει τη λογιστική αντιμετώπιση της ενοποίησης επιχειρήσεων με τη μέθοδο της αγοράς και με τη μέθοδο συνένωσης δικαιωμάτων όπου δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ο αγοραστής.³⁶

Σκοπός του Δ.Π.Χ.Π. 3 είναι να καθορίσει την κατάλληλη χρηματοοικονομική παρουσίαση μια επιχείρησης με άλλες. Συγκεκριμένα καθορίζει ότι όλοι οι επιχειρηματικοί συνδυασμοί αναγνωρίζονται εφαρμόζοντας τη μέθοδο της απόκτησης / αγοράς.³⁷

5.2. Πεδίο και Ισχύς εφαρμογής Δ.Λ.Π. 22 και Δ.Π.Χ.Π. 3

Το Δ.Λ.Π. 22 ισχύει όπως εκδόθηκε το 1998 και ισχύει για τις Οικονομικές Καταστάσεις που αρχίζουν από την 1/7/1999 μέχρι την 31/12/2004. Μετά την ημερομηνία αυτή, το Δ.Λ.Π. 22 αντικαθίσταται από το Δ.Π.Χ.Π. 3 και θα πρέπει να εφαρμόζεται για οποιαδήποτε ενοποίηση διενεργήθηκε με ημερομηνία συμφωνίας μετά την 31/12/2004. Το Δ.Π.Χ.Π. 3 υπό κάποιες αυστηρές προϋποθέσεις μπορεί να εφαρμοστεί και αναδρομικά για προγενέστερες ημερομηνίες.³⁸

5.3. Βασικές έννοιες

Ως **Αγορά – Απόκτηση** ορίζεται η ενοποίηση επιχειρήσεων κατά την οποία η **αγοράστρια** επιχείρηση αποκτά τον έλεγχο στην καθαρή περιουσία και τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της **αγοραζόμενης** επιχείρησης με αντάλλαγμα τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων, την ανάληψη υποχρεώσεων ή την έκδοση μετοχών.

Συνένωση **δικαιωμάτων / συμφερόντων** είναι η ενοποίηση κατά την οποία οι μέτοχοι των ενοποιούμενων επιχειρήσεων συνδυάζουν έλεγχο στο σύνολο, ή σχεδόν στο σύνολο, της καθαρής περιουσίας

³⁵ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε : Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton, Τόμος Β' Δ.Π.Χ.Π. 3 και Δ.Λ.Π. 22 σελ.1093

³⁶ "Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες" - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002) σελ.319

³⁷ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε : Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton, Τόμος Β' Δ.Π.Χ.Π. 3 και Δ.Λ.Π. 22 σελ.1092

³⁸ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε : Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton, Τόμος Β' Δ.Π.Χ.Π. 3 και Δ.Λ.Π. 22 σελ.1091

και των δραστηριοτήτων τους, ώστε να επιτύχουν συνεχή και αμοιβαία κατανομή των κινδύνων και των ωφελειών που σχετίζονται με την ενοποίηση ώστε κανένα από τα δύο μέρη να μην μπορεί να θεωρηθεί ως αγοραστής.

Έλεγχος είναι το δικαίωμα να κατευθύνεται ή οικονομική και επιχειρηματική πολιτική μιας επιχείρησης, ώστε να λαμβάνονται οφέλη από τις δραστηριότητές της.

Μητρική είναι μια επιχείρηση η οποία έχει μία ή περισσότερες θυγατρικές.

Θυγατρική είναι η επιχείρηση η οποία ελέγχεται από άλλη επιχείρηση, τη Μητρική.

Δικαίωμα μειοψηφίας είναι το μέρος των καθαρών αποτελεσμάτων των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και της καθαρής περιουσίας μιας θυγατρικής, που αναλογεί στα δικαιώματα τα οποία δεν ανήκουν, άμεσα ή έμμεσα μέσω θυγατρικών, στη μητρική.

Πραγματική – εύλογη αξία είναι το ποσό για το οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο θα μπορούσε να ανταλλαγεί ή μια υποχρέωση θα μπορούσε να διακανονιστεί μεταξύ δύο μερών που ενεργούν με πλήρη γνώση και τη θέλησή τους, κάτω από κανονικές συνθήκες συναλλαγών.

Ημερομηνία αγοράς είναι η ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος της καθαρής περιουσίας και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της αγοραζόμενης μεταφέρεται ουσιαστικά στην αγοράστρια.³⁹

5.4. Ενοποίηση με Αγορά (Δ.Λ.Π. 22 – IFRS 3)

Βάσει των Δ.Λ.Π. 22 και IFRS 3 οι ενοποιήσεις των επιχειρήσεων πρέπει να πραγματοποιούνται με τη μέθοδο της αγοράς η οποία ταυτίζεται με την αγορά άλλων περιουσιακών στοιχείων και χρησιμοποιείται ως βάση το κόστος αγοράς. Η αγοράστρια επιχείρηση συμπεριλαμβάνει στον Ισολογισμό και στο Λογαριασμό των Αποτελεσμάτων της τα αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία και τα αποτελέσματα της αποκτώμενης επιχείρησης. Η υπεραξία που προκύπτει από την αγορά καταχωρείται επίσης στις Οικονομικές Καταστάσεις της αποκτώσας επιχείρησης.

5.4.1. Αποκτώσα Επιχείρηση

Κατά τη μέθοδο αυτή θα πρέπει να προσδιορίζεται ποια επιχείρηση θεωρείται ως **αποκτώσα** και ως τέτοια ορίζεται στην ουσία η επιχείρηση η οποία αποκτά τον έλεγχο σε άλλη επιχείρηση κατά την ενοποίηση.

Συγκεκριμένα χαρακτηριστικά τα οποία ορίζουν μια επιχείρηση ως **αποκτώσα** θεωρούνται τα εξής:

- Όταν μια επιχείρηση αγοράζει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης

³⁹ “Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αριθμός 22 – Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων” – Έκδοση Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών 1998 σελ 8-9

- Όταν εξασφαλίζει σε συμφωνία με άλλους το την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης
- Όταν κατευθύνει την οικονομική και επιχειρηματική πολιτική της άλλης επιχείρησης στηριζόμενη σε συμβατικό όρο έστω και αν κατέχει ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου μικρότερο του 50%
- Ελέγχει την πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της άλλης επιχείρησης ακόμη και στην περίπτωση που κατέχει ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου μικρότερο του 50%
- Μπορεί και στην περίπτωση που κατέχει ποσοστό μικρότερο του 50% να ορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Επιπλέον αναφέρεται ότι ως **αποκτώσα** επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί η μεγαλύτερη κατά την ενοποίηση επιχείρηση, η διαθέτουσα τα μετρητά για την απόκτηση των μετοχών της ενοποιούμενης και όταν τα διευθυντικά της στελέχη κυριαρχούν στο management του Ομίλου.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί και η περίπτωση της **ανάστροφης απόκτησης** σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 3, όπου μια ενοποίηση πραγματοποιείται μέσω της ανταλλαγής ενός μεγαλύτερου αριθμού μετοχών που εκδίδει η εξαγοραζόμενη επιχείρηση για το σκοπό αυτό και τον έλεγχο επί της επιχειρηματικής συνένωσης που προκύπτει αποκτούν οι μέτοχοι της εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Το Δ.Π.Χ.Π. 3 στην περίπτωση αυτή θεωρεί ως **αποκτώσα** επιχείρηση την **εξαγοραζόμενη** και ως **αποκτώμενη** την **εξαγοράστρια** εταιρεία, στις οποίας τα περιουσιακά στοιχεία με τη μέθοδο της εξαγοράς αναγνωρίζονται τα περιουσιακά στοιχεία της αποκτώσας. Στην ουσία η αναγνωριζόμενη ως Μητρική εταιρεία λογιστικά αντιμετωπίζεται ως θυγατρική και η θυγατρική ως Μητρική. Ως παράδειγμα αναφέρεται η «εξαγορά» μιας μεγάλης μη εισηγμένης εταιρείας από μια μικρότερη εισηγμένη, προκειμένου να εισαχθεί στο Χρηματιστήριο και η μεγάλη εταιρεία.

5.4.2. Κόστος αγοράς

Ως Κόστος αγοράς ορίζονται το σύνολο των ταμειακών διαθεσίμων, ισοδυνάμων ή άλλων ανταλλαγμάτων που δίδονται από την αποκτώσα καθώς επίσης και τα επιπλέον έξοδα που συνδέονται άμεσα με την ενοποίηση, προκειμένου να αποκτηθεί ο έλεγχος της αποκτώμενης επιχείρησης. “Όταν μια απόκτηση ολοκληρώνεται ύστερα από διαδοχικές αγορές, οι πραγματικές αξίες των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων μπορεί να ποικίλουν κατά την ημερομηνία της κάθε πράξης ανταλλαγής. Αν όλα τα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που σχετίζονται με μια απόκτηση, αναμορφώνονται στις πραγματικές αξίες κατά το χρόνο των διαδοχικών αγορών, κάθε αναπροσαρμογή, που σχετίζεται με τα ήδη κατεχόμενα δικαιώματα της αγοράστριας,

αποτελεί αναπροσαρμογή και λογιστικοποιείται αναλόγως”.⁴⁰ Διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση αυτή, η υπεραξία που είχε προκύψει, από στοιχεία του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων των οποίων η αξία μεταβάλλεται, θα πρέπει να αναπροσαρμόζεται.

Όταν στο αντίτιμο της αγοράς συμπεριλαμβάνεται η έκδοση χρηματοοικονομικών μέσων αυτά αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και στην περίπτωση που αποτελούν διαπραγματεύσιμα στοιχεία σε οργανωμένη αγορά, αποτιμώνται στην αξία διαπραγμάτευσής τους.

Όταν η αξία της αγοράς έχει συμφωνηθεί να πραγματοποιηθεί σε διαδοχικές δόσεις στο μέλλον ως κόστος αγοράς λογίζεται, η παρούσα αξία των ποσών που πρόκειται να καταβληθούν στο μέλλον.

Στο σημείο αυτό αναφέρεται επίσης ότι, όταν συμφωνείται ότι το κόστος της αγοράς μπορεί να καθορίζεται και από την πραγματοποίηση ή όχι μελλοντικών οικονομικών γεγονότων, η ενδεχόμενη αναπροσαρμογή θα πρέπει να συνυπολογίζεται στο κόστος της αγοράς και θα πρέπει να μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα. Εάν αντιθέτως μια πρόβλεψη η οποία έχει συμπεριληφθεί στο κόστος της αγοράς δεν επιβεβαιωθεί θα πρέπει το κόστος της αγοράς να αναπροσαρμόζεται ανάλογα – IFRS 3. Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 22 η αναπροσαρμογή αυτή πραγματοποιείται μέσω της θετικής ή αρνητικής υπεραξίας.

5.4.3. Αναγνώριση των αποκτηθέντων στοιχείων της αποκτώμενης Επιχείρησης (Δ.Λ.Π. 22 - IFRS 3)

Η αποτίμηση και αναγνώριση των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων βάσει του Δ.Λ.Π. 22 πραγματοποιείται με δύο τρόπους, τον βασικό τρόπο χειρισμού και τον εναλλακτικό. Από το Δ.Π.Χ.Π. 3 υιοθετείται ο εναλλακτικός τρόπος χειρισμού του Δ.Λ.Π. 22 σύμφωνα με τον οποίο τα στοιχεία του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και τα δικαιώματα μειοψηφίας αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά την απόκτησή τους από την αποκτώσα επιχείρηση.

Σημειώνεται ότι οι επιχειρήσεις οι οποίες εφάρμοζαν το Δ.Λ.Π. 22 και ακολουθούσαν τον βασικό τρόπο χειρισμού πλέον, έχουν την υποχρέωση από τον Μάρτιο του 2003 να εφαρμόζουν τον εναλλακτικό τρόπο, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 3.

Σύμφωνα με τον βασικό και τον εναλλακτικό τρόπο χειρισμού η αποτίμηση των στοιχείων της αποκτούμενης εταιρείας πραγματοποιείται ως εξής:

- *“Τα στοιχεία του Ενεργητικού και οι Υποχρεώσεις της θυγατρικής*

⁴⁰ “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες” - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002) σελ.322

σύμφωνα με το βασικό τρόπο χειρισμού πραγματοποιούνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της αγοράς μειωμένη με την αναλογία των δικαιωμάτων μειοψηφίας ενώ, κατά τον εναλλακτικό τρόπο στην εύλογη αξία τους.

- *Η αποτίμηση αναλογίας Μητρικής σε στοιχεία του Ενεργητικού και Υποχρεώσεις θυγατρικής*

Πραγματοποιείται, σύμφωνα και με τους δύο τρόπους, στο ποσό που αντιστοιχεί στην αναλογία της μητρικής πάνω στην εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων της θυγατρικής κατά την ημερομηνία αγοράς.

- Η αποτίμηση των δικαιωμάτων μειοψηφίας σε στοιχεία του Ενεργητικού και Υποχρεώσεις θυγατρικής

κατά τον βασικό τρόπο χειρισμού πραγματοποιείται στην λογιστική αξία τους πριν από την ημερομηνία αγοράς με βάση το ποσοστό που αναλογεί στη μειοψηφία ενώ, κατά τον εναλλακτικό τρόπο πραγματοποιείται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία αγοράς με βάση το ποσοστό που αναλογεί στη μειοψηφία⁴¹.

5.4.4. Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού και Παθητικού

Τα στοιχεία του Ενεργητικού, Παθητικού και των Ενδεχόμενων υποχρεώσεων προκειμένου να αναγνωριστούν θα πρέπει να τηρούν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- Για τα στοιχεία του Ενεργητικού να είναι πιθανή η εισροή μελλοντικών ωφελειών στην επιχείρηση και να αποτιμάται αξιόπιστα η εύλογη αξία τους
- Να μπορεί να αποτιμηθεί επίσης αξιόπιστα η εύλογη αξία των υποχρεώσεων και εισρέουν από την τακτοποίησή τους οφέλη για την επιχείρηση
- Για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις και τα άυλα πάγια θα πρέπει η εύλογη αξία τους να αποτιμάται επίσης αξιόπιστα. Όταν ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στην υπεραξία και να γνωστοποιείται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 37. Για τα άυλα πάγια αναφέρεται ότι θα πρέπει να ικανοποιούν και τα κριτήρια του Δ.Λ.Π. 38.

⁴¹ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton, Τόμος Β' Δ.Π.Χ.Π. 3 και Δ.Λ.Π. 22 σελ.1102

Προσδιορισμός εύλογης αξίας στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

- *“Διαπραγματεύσιμα αξιόγραφα που αποτελούν αντικείμενο εμπορίας σε ενεργό αγορά*

Αποτιμώνται στην τρέχουσα αξία τους.

- *Μη διαπραγματεύσιμα αξιόγραφα*

Αποτιμώνται στην υπολογιζόμενη αξία λαμβάνοντας υπ’ όψιν παράγοντες όπως:

- Ø αριθμοδείκτες P/ E (Price/ Earnings)
- Ø μερισματική απόδοση (dividend yield)
- Ø αναμενόμενους ρυθμούς αύξησης σε σύγκριση με παρόμοια αξιόγραφα οντοτήτων με παρόμοια χαρακτηριστικά.

- *Εισπρακτές απαιτήσεις, κυρίως μακροπρόθεσμες*

Αποτιμώνται στην παρούσα αξία τους χρησιμοποιώντας κατάλληλα τρέχοντα επιτόκια για την προεξόφληση, μείον:

- Ø έξοδα είσπραξης χρεών
- Ø προβλέψεις για επισφαλείς χρεώστες

Σημειώνεται ότι, δεν χρειάζεται προεξόφληση για βραχυπρόθεσμα εισπρακτέα ποσά όταν η παρούσα αξία τους δεν διαφέρει σημαντικά από την ονομαστική τους αξία.

- *Αποθέματα*

Έτοιμα Προϊόντα - Αποτιμώνται στην τιμή πώλησης μείον το κόστος εκποίησης και μείον το λογικό περιθώριο κέρδους

Ημιτελή Προϊόντα – Αποτιμώνται στην τιμή πώλησης έτοιμων προϊόντων μείον το κόστος ολοκλήρωσης, μείον το κόστος εκποίησης και μείον το λογικό περιθώριο κέρδους

Πρώτες Ύλες – Αποτιμώνται στο τρέχον κόστος αντικατάστασης.

- *Γη και Κτίρια*

Αποτιμώνται στην αγοραία αξία τους

- *Μηχανήματα και Εξοπλισμός*

Αποτιμώνται στην αγοραία αξία που συνήθως καθορίζεται από εκτίμηση, εάν δεν υπάρχει ένδειξη της αγοραίας αξίας λόγω

εξειδικευμένης φύσης χρησιμοποιείται το αποσβεσμένο καθαρό κόστος αντικατάστασης ή υπολογίζεται η δίκαιη αξία χρησιμοποιώντας μια «εισοδηματική προσέγγιση»

- *Άυλα στοιχεία του ενεργητικού*

Αποτιμώνται στην τιμή διαπραγμάτευσης εάν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, εάν δεν υπάρχει ενεργός αγορά στην αξία που θα τα αγόραζε η επιχείρηση σε μια «δίκαιη» συναλλαγή.

- *Καθαρά στοιχεία Ενεργητικού ή Υποχρεώσεις για καθορισμένες παροχές στο προσωπικό*

Αποτιμώνται στην αναλογιστική παρούσα αξία των παροχών αποχώρησης μείον την εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού του προγράμματος καθορισμένων παροχών.

- *Φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις*

Αποτιμώνται στο ποσό των φορολογικών οφελών ή των πληρωτέων φόρων, σε σχέση με τα ενοποιημένα καθαρά κέρδη ή τις ζημιές. Οι φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις επιδράσεις των αναπροσαρμογών σε εύλογες αξίες για σκοπούς ενοποίησης και δεν προεξοφλούνται.

- *Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, Γραμμάτια Πληρωτέα και Προβλέψεις*

Αποτιμώνται στην παρούσα αξία των σχετικών ποσών χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα προεξοφλητικά επιτόκια.

- *Επαχθείς συμβάσεις και λοιπές δεσμεύσεις*

Αποτιμώνται στην παρούσα αξία των σχετικών ποσών χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα προεξοφλητικά επιτόκια.

- *Ενδεχόμενες υποχρεώσεις*

Αποτιμώνται στο ποσό που θα χρέωνε ένα τρίτο μέρος για να αναλάβει τις εν λόγω ενδεχόμενες υποχρεώσεις".⁴²

⁴² "Πρακτικό Εγχειρίδιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων" – Global training – Δ.Π.Χ.Π. 3 σελ.25-27

5.4.5. Υπεραξία της αποκτώμενης επιχείρησης

Κατά την ενοποίηση με τη μέθοδο της αγοράς η διαφορά που προκύπτει, μεταξύ του κόστους αγοράς και του μεριδίου της αποκτώσας επιχείρησης στα Ίδια Κεφάλαια της αποκτώμενης, καλείται υπεραξία. Το ποσό της υπεραξίας που προκύπτει θα πρέπει να προσδιορίζεται κατά την αγορά και να εμφανίζεται στο κόστος.

Σύμφωνα με το **Δ.Λ.Π. 22** η υπεραξία που προκύπτει προσδιορίζεται ως αρνητική ή θετική. **Θετική** είναι η υπεραξία όταν το κόστος της απόκτησης υπερβαίνει το μερίδιο της αποκτώσας στα στοιχεία του Ενεργητικού, των Υποχρεώσεων καθώς και στις ενδεχόμενες υποχρεώσεις της αποκτώμενης και **αρνητική** όταν αντιθέτως το κόστος απόκτησης είναι μικρότερο.

Βάση του **Δ.Λ.Π. 22** η **θετική υπεραξία** αποσβένεται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής της, εκτός αν άλλη κρίνεται και αποδεικνύεται ως καταλληλότερη και δεν δύναται να υπερβαίνει τα 20 έτη. “Η υπεραξία στο τέλος της κάθε χρήσης υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας της, σύμφωνα με το **Δ.Λ.Π. 36**, δηλαδή αν η λογιστική της αξία υπερβαίνει τι ανακτήσιμο ποσό της. Ομοίως στο τέλος κάθε χρήσης επανεξετάζεται η περίοδος και η μέθοδος απόσβεσης”.⁴³

“Η **αρνητική υπεραξία** στο βαθμό που αντανακλά εκτιμήσεις της μητρικής για μελλοντικές ζημιές αναγνωρίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις και μεταφέρεται ως έσοδο κατά τη χρονική περίοδο που θα προκύψουν οι ζημιές. Εάν δεν αφορά μελλοντικές ζημιές τότε:

- Το ποσό της αρνητικής υπεραξίας που δεν υπερβαίνει την εύλογη αξία των μη νομισματικών στοιχείων του ενεργητικού, αντιμετωπίζεται ως έσοδο επομένων χρήσεων και αναγνωρίζεται ως έσοδο σε συστηματική βάση (σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή του μη νομισματικού στοιχείου).
- Η εναπομένουσα αρνητική υπεραξία πρέπει να λογίζεται άμεσα στα αποτελέσματα της χρήσης”.⁴⁴

Βάσει του **Δ.Π.Χ.Π. 3** στον Ισολογισμό αναγνωρίζεται μόνο η **θετική υπεραξία** και δεν αποσβένεται, σε περίπτωση που συντρέχουν λόγοι απομείωσης της (σύμφωνα με το **Δ.Λ.Π. 36**), αποτιμάται στο κόστος μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις.

Η **αρνητική υπεραξία** που προκύπτει μετά τον επανυπολογισμό του κόστους απόκτησης της αποκτώμενης, αναγνωρίζεται άμεσα στα Αποτελέσματα Χρήσεως της αποκτώσας ως έσοδο ανεξάρτητα από το τι αφορά.

⁴³ “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες” - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002), **Δ.Λ.Π. 22** σελ. 326

⁴⁴ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton, Τόμος Β' **Δ.Π.Χ.Π. 3** και **Δ.Λ.Π. 22** σελ.1122

5.5. Ενοποίηση με συνένωση δικαιωμάτων (Δ.Λ.Π. 22)

Σύμφωνα με τη μέθοδο της συνένωσης δικαιωμάτων δεν συμβαίνει κάποια αγορά και δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ο αγοραστής σε μια ενοποίηση επιχειρήσεων. Αυτό συμβαίνει συνήθως όταν υπάρχει ισοδύναμη ανταλλαγή κοινών ψήφων μεταξύ των ενοποιούμενων εταιρειών. Για να πραγματοποιηθεί μια ενοποίηση με τη μέθοδο της συνένωσης δικαιωμάτων μια επιχείρηση θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει ότι δεν υπάρχει αγοραστής και να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Οι πραγματικές αξίες των επιχειρήσεων να μη διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους
- Να γίνει ανταλλαγή του μεγαλύτερου μέρους, αν όχι του συνόλου των μετοχών με δικαίωμα ψήφου των επιχειρήσεων που ενοποιούνται
- Οι μέτοχοι της κάθε Εταιρείας να διατηρούν τα ίδια δικαιώματα ψήφου και Κεφαλαίου, στη νέα Εταιρεία, που είχαν πριν την ενοποίηση.

Κατά την ενοποίηση Εταιρειών σύμφωνα με τη συνένωση δικαιωμάτων θα πρέπει τα στοιχεία των Οικονομικών Καταστάσεων των Εταιρειών για τη χρήση στην οποία πραγματοποιείται η ενοποίηση και για κάθε συγκριτική χρήση να περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις μιας επιχείρησης δεν πρέπει να ενσωματώνουν μια ενοποίηση αν η ημερομηνία της συνένωσης είναι μεταγενέστερη από την ημερομηνία του πλέον πρόσφατου Ισολογισμού που περιλαμβάνεται στις Οικονομικές Καταστάσεις.⁴⁵

5.6. Παρουσίαση των Ενοποιήσεων σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 1.⁴⁶

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 1, μια εταιρεία κατά την πρώτη εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Π. έχει τη διακριτική ευχέρεια να παρεκκλίνει από τα Δ.Λ.Π. 22 και Δ.Π.Χ.Π. 3 για προγενέστερες ενοποιήσεις. Σε περίπτωση που έχει επιλέξει να εφαρμόσει τα πρότυπα αυτά για μία ή για το σύνολο των ενοποιήσεων που έχει πραγματοποιήσει πριν τη μετάβασή της στα Δ.Π.Χ.Π., θα πρέπει να τα εφαρμόσει και για όλες τις μετέπειτα ενοποιήσεις. Αν όμως κάνει χρήση της ευχέρειας που της παρέχεται από το Δ.Π.Χ.Π. 1 και δεν εφαρμόσει τα ανωτέρω Πρότυπα, θα πρέπει να :

⁴⁵ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε: “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες” - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002), Δ.Λ.Π. 22 σελ. 331-332

⁴⁶ Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν : “Πρακτικό Εγχειρίδιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων” – Global training – Δ.Π.Χ.Π. 3 σελ.45-49 και Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton, Τόμος Β’ Δ.Π.Χ.Π. 3 και Δ.Λ.Π. 22 σελ.1124-1136

- Χρησιμοποιήσει την ίδια ταξινόμηση μ'αυτή που χρησιμοποιούσε πριν την εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Π., δηλαδή την ίδια μέθοδο ενοποίησης που χρησιμοποιούσε ανεξάρτητα αν προβλέπεται πλέον διαφορετικά από τα Δ.Π.Χ.Π.
- Αναγνωρίσει κατά την μετάβαση στα Δ.Π.Χ.Π. όλα τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είχε ενοποιήσει εκτός από, χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις που είχαν διαγραφεί σύμφωνα με τις προηγούμενες λογιστικές αρχές, καθώς και στοιχεία του ενεργητικού, συμπεριλαμβανόμενης και της υπεραξίας και των υποχρεώσεων που δεν είχαν αναγνωριστεί στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της αποκτώσας σύμφωνα με τις προηγούμενες λογιστικές αρχές και δεν θα αναγνωρίζονταν σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της αποκτώμενης επιχείρησης. Στις περιπτώσεις αυτές, οι όποιες διαφορές προκύπτουν από τη μη αναγνώριση στοιχείων θα βαρύνουν τα «κέρδη εις νέον» και εκτός αν η διαφορά προκύπτει από την αναγνώριση ενός άυλου στοιχείου του ενεργητικού, το οποίο προηγουμένως είχε συμπεριληφθεί στην υπεραξία
- Μην συμπεριλάβει στον Ισολογισμό έναρξης των Δ.Π.Χ.Π. στοιχεία που αναγνωρίστηκαν σύμφωνα με τις προηγούμενες λογιστικές αρχές και δεν αναγνωρίζονται βάσει των Δ.Π.Χ.Π.. Τα στοιχεία αυτά δεν έχουν απαραίτητα μηδενικό κόστος στον Ισολογισμό έναρξης βάσει Δ.Π.Χ.Π.. Η αποκτώσα επιχείρηση, αντίθετα, θα αναγνωρίσει και θα αποτιμήσει στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αυτό το στοιχείο, όπως θα εμφανιστεί στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της αποκτώμενης επιχείρησης (σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π.)
- Αποτιμήσει στον Ισολογισμό έναρξης των Δ.Π.Χ.Π. τα στοιχεία που αποκτήθηκαν από προηγούμενες ενοποιήσεις σε εύλογες αξίες. Για τις διαφορές που προκύπτουν από την αποτίμηση σε εύλογες αξίες, προσαρμόζονται ανάλογα και τα «κέρδη εις νέον» ή άλλο κονδύλι των Ιδίων Κεφαλαίων και όχι η υπεραξία που έχει ήδη αναγνωριστεί
- Αν τα Δ.Π.Χ.Π. απαιτούν αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων των ενοποιούμενων εταιρειών στο κόστος τους, ως εκτιμώμενο κόστος να θεωρείται η λογιστική αξία που προέκυψε από την αποτίμηση των στοιχείων αυτών σύμφωνα με τις προηγούμενες λογιστικές αρχές και το εκτιμώμενο αυτό κόστος να είναι η βάση για την απόσβεσή τους από την ημερομηνία της ενοποίησης
- Η αξία της υπεραξίας στον Ισολογισμό έναρξης βάσει Δ.Π.Χ.Π. να είναι ίση με την υπεραξία που προέκυψε κατά την ενοποίηση σύμφωνα με τις προηγούμενες λογιστικές αρχές αφού ληφθούν υπ' όψιν τα εξής : α) να αυξηθεί το

εκτιμώμενο κόστος της υπεραξίας για τα άυλα πάγια που με τις προηγούμενες λογιστικές αρχές αναγνωρίζονταν και με τα Δ.Π.Χ.Π. δεν αναγνωρίζονται και να μειωθεί αναγνωρίζοντας άυλα πάγια τα οποία με τις προηγούμενες λογιστικές αρχές δεν αναγνωρίζονταν, β) να διενεργηθεί αξιόπιστη εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που επηρέασαν το κόστος επιχειρήσεων που ενοποιήθηκαν προγενέστερα και να αναπροσαρμοστεί αναλόγως η υπεραξία κατά την πρώτη εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Π., γ) ανεξάρτητα από την ύπαρξη ενδείξεων για απομείωση της υπεραξίας, κατά την πρώτη εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Π., θα πρέπει να πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 36 (ο οποίος θα βασίζεται στις συνθήκες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία της υιοθέτησης των Δ.Π.Χ.Π.) και να καταχωρείται οποιαδήποτε ζημιά στα «κέρδη εις νέον»

- Μην αναπροσαρμόσει τη λογιστική αξία της υπεραξίας για να: εξαιρέσει κονδύλια που αφορούσαν έρευνα και ανάπτυξη σε εξέλιξη και αποκτήθηκαν κατά την ενοποίηση των επιχειρήσεων, να προσαρμόσει προηγούμενη απόσβεση της υπεραξίας, για να αναστρέψει προσαρμογές στην υπεραξία που δεν επιτρέπονταν σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 3, αλλά είχαν γίνει σύμφωνα με τις προηγούμενες λογιστικές αρχές λόγω αναπροσαρμογών στα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων μεταξύ της ημερομηνίας της ενοποίησης και της ημερομηνίας της μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Π.
- Να μην αναγνωρίσει την υπεραξία στον Ισολογισμό έναρξης βάσει των Δ.Π.Χ.Π., στην περίπτωση που είχε αναγνωρίσει την υπεραξία αυτή αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων και να μην την μεταφέρει στα αποτελέσματα χρήσης σε περίπτωση πώλησης της θυγατρικής ή αν μειωθεί η αξία της επένδυσής της στη θυγατρική. Επίσης, στην περίπτωση που είχε αναγνωρίσει την υπεραξία αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων, οποιεσδήποτε αναπροσαρμογές προκύπτουν κατά τη μεταγενέστερη τακτοποίηση ενδεχόμενων υποχρεώσεων οι οποίες επηρεάζουν το κόστος απόκτησης να αναγνωρίζονται στα «κέρδη εις νέον»
- Να ενοποιήσει θυγατρικές τις οποίες σύμφωνα με τις προηγούμενες λογιστικές αρχές η Μητρική δεν ενοποιούσε και να θεωρήσει ως ημερομηνία απόκτησής τους την ημερομηνία υιοθέτησης των Δ.Π.Χ.Π. Η αξία των στοιχείων του Ισολογισμού της Θυγατρικής θα προσαρμοστεί στα ποσά που επιβάλλουν τα Δ.Π.Χ.Π. προκειμένου να εφαρμοστούν οι διαδικασίες της ενοποίησης
- Αναγνωρίζει τα δικαιώματα μειοψηφίας και της αναβαλλόμενης φορολογίας, όπως προκύπτει από την αποτίμηση των υπολοίπων στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων.

5.7. Γνωστοποιήσεις

Στο Προσάρτημα που συνοδεύει τις Οικονομικές Καταστάσεις των επιχειρήσεων η αποκτώσα εταιρεία θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει στοιχεία, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα στους χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων να εκτιμήσουν την επίδραση από την ενοποίηση στην εκάστοτε κλειόμενη χρήση καθώς και μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού και πριν την έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Οι πληροφορίες οι οποίες πρέπει να γνωστοποιούνται έχουν ως εξής:

- Τα ονόματα και η περιγραφή των ενοποιούμενων επιχειρήσεων
- Η ημερομηνία της εξαγοράς
- Το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που αποκτήθηκαν
- Το κόστος της απόκτησης καθώς και μια περιγραφή των συστατικών μερών του κόστους
- Λεπτομέρειες σχετικά με τις δραστηριότητες που η επιχείρηση αποφάσισε να σταματήσει λόγω της ενοποίησης
- Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν κατά την ενοποίηση στα στοιχεία του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της αποκτώμενης εταιρείας κατά την ημερομηνία της απόκτησης καθώς επίσης και τα αντίστοιχα ποσά της θυγατρικής εταιρείας πριν την ενοποίηση. Στην περίπτωση που τέτοια γνωστοποίηση είναι ανέφικτη τότε θα πρέπει να αποκαλύπτεται αυτό το γεγονός, καθώς επίσης και ο λόγος που η γνωστοποίηση είναι ανέφικτη
- Το αποτέλεσμα της θυγατρικής που συμπεριλήφθηκε στον ενοποιημένο Ισολογισμό από την ημερομηνία της απόκτησης
- Τυχόν μείωση της υπεραξίας και του λογαριασμού των αποτελεσμάτων στον οποίο έχει αναγνωρισθεί.

5.8. Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα

Η ενοποίηση των επιχειρήσεων στην Ελλάδα πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» καθώς και τις αποφάσεις Κ2-733/18.1.1990 (αποφ. Υπουργ. Εμπορίου και Εθν. Οικονομίας) και Κ.2-3218/23.4.1992 (αποφ. Υπουργ. Εμπορίου).

Στα Ελληνικά πρότυπα οι ενοποιήσεις θεωρούνται νομικής μορφής μετασχηματισμοί, όχι εξαγορές και λογίζονται με τη μέθοδο της συνάθροισης συμφερόντων.

Βάσει των σχετικών διατάξεων του Κ.Ν 2190/20, την υποχρέωση για τη σύνταξη των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων έχει η Μητρική Εταιρεία του Ομίλου. Στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνονται ο ενοποιημένος Ισολογισμός, τα ενοποιημένα αποτελέσματα χρήσεως, το προσάρτημα καθώς και η έκθεση διαχείρισης από τη μητρική εταιρεία ενώ, δεν υπάρχει η υποχρέωση κατάρτισης ενοποιημένου Πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 και της Κ.2-3218/23.4.92 αποφ. Υπουργ. Εμπορίου υποχρέωση για τη σύνταξη Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων έχουν οι συνδεδεμένες μεταξύ τους επιχειρήσεις (η μητρική και οι όλες οι θυγατρικές καθώς και οι θυγατρικές των θυγατρικών εταιρείες) και οι επιχειρήσεις κάτω από ενιαία διαχείριση (όταν δηλαδή έχει συμφωνηθεί η μία να ασκεί διοίκηση στην άλλη ή όταν εταιρείες οι οποίες δε συνδέονται μεταξύ τους διοικούνται από ίδια πρόσωπα), αρκεί να πληρούν δύο από τα κριτήρια που ακολουθούν:

- Σύνολο Ισολογισμού 3.668.378 Ευρώ (1.250.000.000 δρχ.)
- Καθαρό κύκλο εργασιών 7.336.757 Ευρώ (2.500.000.000 δρχ.)
- Μέσο όρο προσωπικού που απασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσης 500 άτομα.

Τα ανωτέρω κριτήρια ισχύουν για τις μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο επιχειρήσεις, οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο έχουν την υποχρέωση να συντάσσουν Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις ανεξάρτητα από το αν πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές ή όχι.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι ο Κ.Ν. 2190/1920 κάνει λόγω για ενοποίηση όπου υπάρχει 100% θυγατρική εταιρεία. Στις άλλες περιπτώσεις αποδέχεται :

- τον Νόμο 2515/1997 για τις συγχωνεύσεις τραπεζών όπου επιτρέπεται η αποτίμηση των παγίων σε τρέχουσες αξίες και η τεχνική συνάθροισης συμφερόντων (συμψηφισμός μόνο του μετοχικού κεφαλαίου της αποκτώμενης)
- Τον Ν.1297/1972 για συγχωνεύσεις λοιπών εταιρειών, σύμφωνα με τον οποίο επιβάλλεται η αποτίμηση των παγίων σε τρέχουσες αξίες και δεν αναγνωρίζονται οι φορολογικές ζημιές της αποκτώμενης
- Τον Ν.2166/1993 όπου δεν επιβάλλεται η αποτίμηση σε τρέχουσες αξίες όμως αναγνωρίζονται οι φορολογικές ζημιές της αποκτώμενης και γίνεται με την τεχνική συνάθροισης συμφερόντων.

5.8.1. Μέθοδοι ενοποίησης

Για την κατάρτιση των ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων υπάρχουν διάφορες μέθοδοι μεταξύ των οποίων οι σημαντικότερες είναι η μέθοδος της ολικής και της αναλογικής ενοποίησης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της **ολικής ενοποίησης**, τα στοιχεία του Ισολογισμού και των αποτελεσμάτων των ενοποιούμενων εταιρειών ενσωματώνονται στο σύνολό τους στις Οικονομικές Καταστάσεις της μητρικής σαν να ήταν μία μόνο επιχείρηση. Τα

δικαιώματα(συμμετοχές) που έχουν τρίτοι επί της Καθαρής θέσης των θυγατρικών εταιρειών οι οποίες ενοποιούνται, απεικονίζονται στα Ίδια Κεφάλαια του Ενοποιημένου Ισολογισμού της Μητρικής ως «Δικαιώματα μειοψηφίας». Βάσει του άρθρου 102 του Κ.Ν. 2190/1920 οι επιχειρήσεις που έχουν την υποχρέωση να συντάσσουν Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, καλούνται να εφαρμόζουν **υποχρεωτικά τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης**. Κατά την εφαρμογή της μεθόδου της **αναλογικής ενοποίησης**, τα στοιχεία του Ισολογισμού και των αποτελεσμάτων των θυγατρικών εταιρειών ενσωματώνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις της μητρικής αναλογικά, δηλαδή κατά το ποσοστό συμμετοχής της μητρικής στην καθαρή θέση των ενοποιούμενων θυγατρικών επιχειρήσεων. Τα δικαιώματα(συμμετοχές) που έχουν τρίτοι επί της Καθαρής Θέσης των θυγατρικών εταιρειών οι οποίες ενοποιούνται, δεν εμφανίζονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

5.8.2. Απεικόνιση των συμμετοχών στα βιβλία της Μητρικής εταιρείας

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να παρουσιαστούν οι τρόποι απεικόνισης των συμμετοχών επί θυγατρικών εταιρειών στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις που συντάσσονται από τη Μητρική εταιρεία.

Σύμφωνα με τη **Μέθοδο του κόστους**, η καταχώρηση στα βιβλία της Μητρικής εταιρείας πραγματοποιείται κατά το χρόνο πραγματοποίησης της επένδυσης και σε αξία ίση με το κόστος της αγοράς. Μερίσματα που εισπράττει η Μητρική από τη συμμετοχή της στη θυγατρική θεωρούνται ως έσοδα και δεν επηρεάζουν την αξία της επένδυσης. Επίσης τυχόν προβλέψεις για την αύξηση ή μείωση της αξίας της συμμετοχής δεν επηρεάζουν την αξία της, καταχωρούνται σε ιδιαίτερο λογαριασμό αποθεματικού και μόνο κατά την πώληση των μετοχών της θυγατρικής μπορεί να προκύψει κέρδος ή ζημιά.

Με τη **Μέθοδο της Καθαρής Θέσης** η αρχική επένδυση καταχωρείται στα βιβλία της Μητρικής στην αξία κτήσης της. Στη συνέχεια η αξία κτήσης προσαρμόζεται σύμφωνα με τις μεταβολές της Καθαρής Θέσης της θυγατρικής εταιρείας. Συγκεκριμένα, ο λογαριασμός επενδύσεων σε θυγατρικές αυξάνεται με την αναλογία στα κέρδη της θυγατρικής και μειώνεται με την αναλογία στις ζημιές της θυγατρικής καθώς και την είσπραξη μερισμάτων, αφού η διανομή μερισματος μειώνει την καθαρή θέση της εταιρείας που τα διανέμει.

Τέλος με τη μέθοδο της **τρέχουσας αξίας** όπου η καταχώρηση στα βιβλία της μητρικής γίνεται στο κόστος. Τυχόν μερίσματα που εισπράττονται από τα κέρδη της θυγατρικής θεωρούνται ως έσοδα. Ως έσοδο επίσης ή ζημιά θεωρείται η αύξηση ή μείωση της αξίας της επένδυσης, λόγω αποτίμησης στο τέλος της χρήσης.

5.8.3. Υπεραξία

“Βάσει των Ε.Λ.Π. η διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσεως της συμμετοχής σε ενοποιούμενη θυγατρική εταιρία και της αντίστοιχης λογιστικής αξίας της, που υφίσταται κατά την ημερομηνία της αρχικής ενοποίησης, θεωρείται κατά την ενοποίηση ως διαφορά ενοποίησης (Υπεραξία).

Λογιστικός Χειρισμός των Διαφορών Ενοποίησης

Για τις Χρεωστικές διαφορές ενοποίησης που προκύπτουν (θετική υπεραξία) προβλέπονται δύο Λογιστικοί Χειρισμοί:

- Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν 2190/1920 προβλέπεται η απόσβεση των χρεωστικών Διαφορών Ενοποίησης, είτε εφ' άπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα, σε περισσότερες από μία χρήσεις, οι δεν δύνανται να υπερβαίνουν τα 5 έτη
- Προβλέπεται η απευθείας εμφάνιση των διαφορών ενοποίησης, αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων

Για τις Πιστωτικές διαφορές ενοποίησης που προκύπτουν (αρνητική υπεραξία) αναφέρεται ότι αναγνωρίζεται στα Ενοποιημένα Αποτελέσματα Χρήσης”.⁴⁷

⁴⁷ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε : “Δ.Π.Χ.Π. 3 – Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων” Άρθρο του κ. Γ. Νικολακόπουλου στελέχους της Grant Thornton

6. ΔΛΠ 27: Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις⁴⁸

6.1. Σκοπός – Πεδίο Εφαρμογής και Ισχύς Δ.Λ.Π. 27

Σκοπός του Δ.Λ.Π. 27 είναι η καθιέρωση κοινών αρχών κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων ενός Ομίλου επιχειρήσεων ο οποίος βρίσκεται υπό τον έλεγχο της Μητρικής εταιρείας και η απεικόνιση στις ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής εταιρείας των επενδύσεων που γίνονται σε θυγατρικές.

Η κατάρτιση των ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων επιβάλλεται για τις Μητρικές εταιρείες των Ομίλων εκτός από τις περιπτώσεις όπου η Μητρική δεν είναι εισηγμένη σε Χρηματιστήριο εταιρεία ή δεν βρίσκεται στη διαδικασία εισαγωγής σε κάποιο Χρηματιστήριο, είναι θυγατρική άλλης εταιρείας η οποία συντάσσει ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. οι οποίες είναι διαθέσιμες στο ευρύ κοινό, είναι σχεδόν στο σύνολό της θυγατρική άλλης μητρικής εταιρείας και δεν χρειάζεται να κατάρτιζει ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις εφ' όσον η μητρική έχει την έγκριση των μετόχων ή εταίρων της μειοψηφίας.

Το Δ.Λ.Π. 27 εκδόθηκε το 1998, αναθεωρήθηκε το 2003 και εφαρμόζεται υποχρεωτικά για τις χρήσεις που ξεκινούν μετά την 01/01/2005. Στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι μπορεί να εφαρμοστεί και αναδρομικά για προηγούμενες χρήσεις αρκεί αυτό να γνωστοποιείται στο Προσάρτημα.

6.2. Εταιρείες που δεν συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση

Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις δεν συμπεριλαμβάνονται θυγατρικές εταιρείες όταν:

- Ο έλεγχος σ' αυτές από τη Μητρική εταιρεία είναι προσωρινός
- Όταν λειτουργούν κάτω από σοβαρούς μακροπρόθεσμους περιορισμούς οι οποίοι εμποδίζουν σοβαρά την μεταφορά των κεφαλαίων τους στη Μητρική εταιρεία.

6.3. Εταιρείες που συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση

Οι Μητρικές εταιρείες που κατάρτιζουν ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν την υποχρέωση να ενοποιούν όλες τις θυγατρικές τους εταιρείες εγχώριες και ξένες στις οποίες ασκούν έλεγχο. Συγκεκριμένα συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση θυγατρικές εταιρείες για τις οποίες ισχύει:

- Ασκείται έλεγχος, από τη Μητρική, άμεσα ή έμμεσα μέσω θυγατρικών του 50% και πλέον των δικαιωμάτων ψήφου
- Η Μητρική σε συμφωνία με άλλους επενδυτές έχει δικαίωμα ελέγχου του 50% και πλέον των δικαιωμάτων της

⁴⁸ Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν : “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες” - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002) Δ.Λ.Π. 22 σελ. 361-366, “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Παραδείγματα - Εφαρμογές” -Δ. Καραγιάννη - Ι. Καραγιάννη και Αικ. Καραγιάννη (έκδοση 2006) Δ.Λ.Π.27 σελ.213-214

- Όταν η Μητρική κατευθύνει την οικονομική και επιχειρηματική πολιτική της θυγατρικής επιχείρησης στηριζόμενη σε συμβατικό όρο έστω και αν κατέχει ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου μικρότερο του 50%
- Όταν η Μητρική επηρεάζει την πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της θυγατρικής επιχείρησης ακόμη και στην περίπτωση που κατέχει ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου μικρότερο του 50%
- Όταν η Μητρική και στην περίπτωση που κατέχει ποσοστό μικρότερο του 50% μπορεί να ορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής οι επενδύσεις σε θυγατρικές, ανεξάρτητα από το αν ενοποιούνται ή όχι, απεικονίζονται είτε στο κόστος, είτε με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης, είτε ως διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία (στην πραγματική αξία τους).

6.4. Διαδικασίες Ενοποίησης

Κατά τη διαδικασία κατάρτισης των ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων οι Οικονομικές Καταστάσεις των Θυγατρικών και της Μητρικής συνενώνονται. Συναθροίζονται δηλαδή τα όμοια κονδύλια του Ενεργητικού, των υποχρεώσεων, των Ιδίων Κεφαλαίων, των Εσόδων και Εξόδων αφού ληφθούν υπ' όψιν τα εξής:

- Η λογιστική αξία των επενδύσεων της μητρικής σε κάθε θυγατρική και η αναλογία της μητρικής στα Ίδια Κεφάλαια της κάθε θυγατρικής απαλείφονται
- Τα δικαιώματα μειοψηφίας στο καθαρό εισόδημα των ενοποιημένων θυγατρικών αφαιρούνται, έτσι ώστε να απομένει το καθαρό εισόδημα που αφορά τους μετόχους ή εταίρους της μητρικής
- Οι συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της μητρικής και των θυγατρικών ή των θυγατρικών μεταξύ τους, ενοποιούνται
- Τα Δικαιώματα Μειοψηφίας στην Καθαρή Θέση των Θυγατρικών Εταιρειών, στον ενοποιημένο Ισολογισμό παρουσιάζονται ξεχωριστά από τις υποχρεώσεις και τα Ίδια Κεφάλαια των μετόχων της μητρικής εταιρείας
- Σε περίπτωση που οι Οικονομικές Καταστάσεις της μητρικής εταιρείας και των θυγατρικών καταρτίζονται σε διαφορετικές ημερομηνίες, πρέπει να γίνονται διορθώσεις των επιδράσεων σημαντικών συναλλαγών ή άλλων γεγονότων που συμβαίνουν μεταξύ των ημερομηνιών αυτών. Σημειώνεται ότι η διαφορά των ημερομηνιών κλεισίματος δεν πρέπει να υπερβαίνει του 3 μήνες
- Κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων πρέπει να χρησιμοποιούνται ομοιόμορφες

λογιστικές αρχές και μέθοδοι για όμοια γεγονότα και συναλλαγές και όταν αυτό δεν είναι δυνατό θα πρέπει να γνωστοποιείται κατάλληλα

- Τα αποτελέσματα της θυγατρικής εταιρείας συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις από την ημερομηνία που εξαγοράζεται / ελέγχεται από τη μητρική. Αντίστοιχα σε περίπτωση πώλησης μιας θυγατρικής τα αποτελέσματά της συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις μέχρι την ημερομηνία της πώλησης. Σημειώνεται ότι, η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τιμήματος της πώλησης και της λογιστικής αξίας του ενεργητικού της θυγατρικής μείον τις υποχρεώσεις της κατά την ημερομηνία της πώλησης καταχωρείται στην ενοποιημένη Κατάσταση των Αποτελεσμάτων ως κέρδος ή ζημιά από την πώληση της θυγατρικής
- Μια θυγατρική παύει να ενοποιείται από τη στιγμή που παύει να εμπίπτει στον ορισμό της θυγατρικής και δεν καθίσταται συγγενής και η λογιστική αξία της θεωρείται εφ' εξής κόστος
- Σε περίπτωση που μια θυγατρική έχει σωρευμένες υποχρεώσεις από προνομιούχες μετοχές εκτός του Ομίλου, τα κέρδη ή οι ζημιές της μητρικής από της συμμετοχή της στη θυγατρική υπολογίζονται μετά την αφαίρεση των μερισμάτων των προνομιούχων μετοχών της θυγατρικής, είτε έχει αναγγελθεί η διανομή του μερίσματος είτε όχι.

6.5. Γνωστοποιήσεις

Αναφορικά με τις ενοποιούμενες εταιρείες, στο Προσάρτημα που συνοδεύει τις Οικονομικές Καταστάσεις θα πρέπει να γνωστοποιούνται τα εξής στοιχεία:

- Να συντάσσεται Πίνακας στον οποίο να συμπεριλαμβάνονται για τις σημαντικότερες θυγατρικές στοιχεία όπως η επωνυμία, η χώρα ίδρυσης ή εγκατάστασης και το ποσοστό του ιδιοκτησιακού δικαιώματος ή της αναλογίας των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχονται από τη μητρική
- Να γνωστοποιούνται οι λόγοι που μια θυγατρική δεν ενοποιήθηκε, στοιχεία της θυγατρικής και το ποσοστό που κατέχεται στη θυγατρική από τη μητρική
- Οι επωνυμίες των εταιρειών που κατέχεται σ' αυτές από τη μητρική ποσοστό μεγαλύτερο του 50% των δικαιωμάτων ψήφου, αλλά δεν θεωρούνται ως θυγατρικές και δεν ενοποιούνται λόγω έλλειψης ελέγχου σ' αυτές από τη μητρική
- Την οικονομική επίπτωση της απόκτησης ή πώλησης θυγατρικής στα ενοποιημένα αποτελέσματα της μητρικής της κλειόμενης καθώς και της προηγούμενης χρήσης
- Τη σχέση με την οποία μια εταιρεία στην οποία δεν κατέχεται από τη μητρική ποσοστό μεγαλύτερο από το 50% των δικαιωμάτων ψήφου και θεωρείται ως θυγατρική

- Στις ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις της μητρικής θα πρέπει να γνωστοποιούνται οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για τη λογιστικοποίηση των θυγατρικών.

6.6. Παράδειγμα – Εφαρμογή (Δ.Λ.Π. 22, Δ.Π.Χ.Π. 3 και Δ.Λ.Π. 27)⁴⁹

Αναφορικά με τις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας Ridenco S.A. οι οποίες παρατίθενται στην ανάπτυξη του Δ.Λ.Π. 1 της παρούσας εργασίας παρατίθενται στη συνέχεια οι αρχές σύμφωνα με τις οποίες η εν λόγω εταιρεία ενοποίησε τις θυγατρικές της επιχειρήσεις.

6.6.1. Αναγνώριση διαφορών ενοποίησης ως υπεραξία επιχειρήσεως (Goodwill)

Αρχικά αναφέρεται ότι ο Όμιλος επέλεξε να εφαρμόσει το Δ.Λ.Π. 22 για την αναγνώριση της υπεραξίας στο Ενεργητικό του Ισολογισμού. Ως υπεραξία προσδιορίστηκε η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της αναλογίας της Εταιρείας στην εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής επιχείρησης κατά την ημερομηνία της εξαγοράς και αφορά τη χρεωστική διαφορά ενοποίησης που προέκυψε την 31/12/2003, μειωμένη κατά τα ποσά των αποσβέσεων που διενεργήθηκαν από την ημερομηνία της πρώτης ενοποίησης μέχρι την 31/12/2003. Από την 1/1/2004 και στο εξής η υπεραξία δεν αποσβένεται, αλλά εξετάζεται ετήσια για τυχόν μείωση της αξίας της, εάν υπάρχουν γεγονότα που παρέχουν ενδείξεις για ζημιά σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 36. Τα τυχόν ποσά απομείωσης που προκύπτουν επιβαρύνουν την Κατάσταση του Λογαριασμού των Αποτελεσμάτων.

Η υπεραξία που προέκυψε αναλύεται ως εξής:

Μικτή αξία της υπεραξίας 1/1/2004	4.719.108,33
Μείον: Συσ/μένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(1.172.030,58)
Υπολειπόμενη Υπεραξία 1/1/2004	3.547.077,74
Μείον: Απομείωση αξίας στη Χρήση 2004	(1.005.329,40)
Υπολειπόμενη Υπεραξία 31/12/2004	2.541.748,34
Μείον: Απομείωση αξίας στη Χρήση 2005	-
Υπολειπόμενη Υπεραξία 31/12/2005	2.541.748,34

⁴⁹ ⁴⁹ Στοιχεία από το Προσάρτημα (βάσει Δ.Π.Χ.Π.) της Εταιρείας Ridenco S.A. για τη χρήση που έληξε την 31.12.2005 : www.ridenco.gr

Η υπεραξία (goodwill) που εμφανίζεται στον ενοποιημένο Ισολογισμό αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε €)	31/12/2005	31/12/2004
RIDENCO TEKSTIL A.S.	1.051.375,37	1.051.375,37
WOODLAND DESIGNS LTD	484.963,70	484.963,70
RIDENCO KFT	157.916,23	157.916,23
RIDENCO POLAND SP.ZO.O.	10.921,40	10.921,40
RIDENKO PAZARLAMA A.S.	634.018,85	634.018,85
WOODLAND ROM S.R.L.	202.552,79	202.552,79
Σύνολο	<u>2.541.748,34</u>	<u>2.541.748,34</u>

6.6.2. Εύλογη αξία επενδύσεων σε θυγατρικές και λοιπές επιχειρήσεις

Οι συμμετοχές σε θυγατρικές(ενοποιούμενες) και λοιπές(μη ενοποιούμενες επιχειρήσεις) αποτιμήθηκαν στην εύλογη αξία τους σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, με βάση τη μέθοδο της προεξόφλησης των εκτιμώμενων μελλοντικών καθαρών ταμιακών ροών.

Θυγατρικές είναι οι Εταιρείες που ελέγχονται από τη RIDENCO A.E. η οποία σε κάθε μια από αυτές κατέχει άμεσα ή έμμεσα(μέσω άλλων θυγατρικών εταιρειών)περισσότερο από το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου κατά το χρόνο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται πλήρως με τη μέθοδο της εξαγοράς από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Το κόστος κτήσης της θυγατρικής είναι η εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Τα εξατομικευμένα περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις επιμετρώνται κατά την εξαγορά στις εύλογες αξίες τους ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής.

Το κόστος αγοράς πέραν της εύλογης αξίας των επιμέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, καταχωρείται ως **υπεραξία**. Αν το συνολικό κόστος της αγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Οι Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Επίσης απαλείφονται οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος στοιχείου του Ενεργητικού.

Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Συνδεδεμένες εταιρείες δεν υπάρχουν για τον Όμιλο γιατί η RIDENCO A.E. κατέχει σε Εταιρείες δικαιώματα ψήφων σε ποσοστά μεταξύ 20% και 50% στις οποίες όμως δεν ασκεί ουσιώδη επιρροή. Επίσης κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου δεν υπήρχαν συναλλαγές σημαντικών κονδυλίων μεταξύ της RIDENCO A.E. και των Εταιρειών αυτών.

Η RIDENCO A.E. επίσης κατέχει δικαιώματα ψήφων σε ποσοστά μικρότερα του 20% σε εταιρείες στις οποίες όμως δεν ασκεί ουσιώδη επιρροή. Επομένως οι Εταιρείες που δεν ενοποιούνται και δεν είναι θυγατρικές κατατάσσονται στις **Λοιπές**.

6.6.3. Αναλυτικά η αποτίμηση των Θυγατρικών για τις Χρήσεις 2003, 2004 και 2005 παρουσιάζεται στους παρακάτω Πίνακες:

Οι πίνακες που ακολουθούν απεικονίζουν την αποτίμηση των συμμετοχών της Εταιρίας κατά την 31/12/2003, την 31/12/2004 και την 31/12/2005 αντίστοιχα.

31/12/2003

(Ποσά σε €)

Εταιρία	Χώρα καταστατικής έδρας	Αξία κτήσης Ε.Λ.Π.	Πρόβλεψη υποτίμησης βάσει Ε.Λ.Π.	Αξία μετά την υποτίμηση βάσει Ε.Λ.Π.	Αποτίμηση βάσει εύλογης αξίας	Διαφορά
ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ						
RIDENCO TEKSTIL A.S.	ΤΟΥΡΚΙΑ	3.052.912,47	-1.812.221,32	1.240.691,15	6.384.000,00	5.143.308,85
WOODLAND DESIGNS Ltd	ΚΥΠΡΟΣ	955.841,26	-725.474,52	230.366,74	3.188.000,00	2.957.633,26
RIDENCO KFT	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	99.000,00	-99.000,00	0,00	3.014.000,00	3.014.000,00
RIDENCO ITALY S.p.A	ΙΤΑΛΙΑ	95.000,00	-	95.000,00	25.998.000,00	25.903.000,00
RIDENCO POLAND SP.ZO.O.	ΠΟΛΩΝΙΑ	99.000,00	-	99.000,00	1.184.000,00	1.085.000,00
ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΠΕ	ΕΛΛΑΔΑ	135.340,23	-135.340,23	0,00	0,00	0,00
ΑΘΛΗΤΙΚΗ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	2.201.027,15	-1.271.091,77	929.935,38	929.935,38	0,00
	ΣΥΝΟΛΑ	6.638.121,11	-4.043.127,84	2.594.993,27	40.697.935,38	38.102.942,11
ΛΟΙΠΕΣ						
CONCEPT ONE A.E.	ΕΛΛΑΔΑ	1.173.881,14	-846.338,76	327.542,38	0,00	-327.542,38
ARTOON A.E.	ΕΛΛΑΔΑ	2.054.239,06	-223.672,77	1.830.566,29	1.830.566,29	0,00
ΛΗΤΩ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	1.367.101,83	-1.082.099,58	285.002,25	285.002,25	0,00
	ΣΥΝΟΛΑ	4.595.222,03	-2.152.111,11	2.443.110,92	2.115.568,54	-327.542,38
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	11.233.343,14	-6.195.238,95	5.038.104,19	42.813.503,92	37.775.399,73

31/12/2004

(Ποσά σε €)

Εταιρία	Χώρα καταστατικής έδρας	Αξία κτήσης Ε.Λ.Π.	Πρόβλεψη υποτίμησης βάσει Ε.Λ.Π.	Αξία μετά την υποτίμηση βάσει Ε.Λ.Π.	Αποτίμηση βάσει εύλογης αξίας	Διαφορά
ΟΥΓΑΤΡΙΚΕΣ						
RIDENCO TEKSTIL A.S.	ΤΟΥΡΚΙΑ	3.052.912,47	-	3.052.912,47	7.836.000,00	4.783.087,53
WOODLAND DESIGNS Ltd	ΚΥΠΡΟΣ	955.841,26	-889.869,78	65.971,48	4.358.000,00	4.292.028,52
RIDENCO KFT	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	99.000,00	-	99.000,00	3.693.000,00	3.594.000,000
RIDENCO ITALY S.p.A	ΙΤΑΛΙΑ	95.000,00	-	95.000,00	33.388.000,00	33.293.000,00
RIDENCO POLAND SP.ZO.O.	ΠΟΛΩΝΙΑ	99.000,00	-	99.000,00	1.481.000,00	1.382.000,00
ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΠΕ	ΕΛΛΑΔΑ	135.340,23	-135.340,23	0,00	0,00	0,00
ABA MANAGEMENT S.R.O.	ΤΣΕΧΙΑ	6.296,04	-	6.296,04	2.081.000,00	2.074.703,96
	ΣΥΝΟΛΑ	4.443.390,00	-1.025.210,01	3.418.179,99	52.837.000,00	49.418.820,01

31/12/2005

(Ποσά σε €)

Εταιρία	Χώρα καταστατικής έδρας	Αξία κτήσης Ε.Λ.Π.	Πρόβλεψη υποτίμησης βάσει Ε.Λ.Π.	Αξία μετά την υποτίμηση βάσει Ε.Λ.Π.	Αποτίμηση βάσει εύλογης αξίας	Διαφορά
ΟΥΓΑΤΡΙΚΕΣ						
RIDENCO TEKSTIL A.S.	ΤΟΥΡΚΙΑ	3.052.912,47	-	3.052.912,47	7.631.000,00	4.578.087,53
WOODLAND DESIGNS Ltd	ΚΥΠΡΟΣ	955.841,26	-889.869,78	65.971,48	5.001.000,00	4.935.028,52
RIDENCO KFT	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	99.000,00	-	99.000,00	3.297.000,00	3.198.000,00
RIDENCO ITALY S.p.A	ΙΤΑΛΙΑ	95.000,00	-	95.000,00	32.795.000,00	32.700.000,00
RIDENCO POLAND SP.ZO.O.	ΠΟΛΩΝΙΑ	99.000,00	-	99.000,00	1.147.000,00	1.048.000,00
ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΠΕ	ΕΛΛΑΔΑ	135.340,23	-135.340,23	0,00	0,00	0,00
ABA MANAGEMENT S.R.O.	ΤΣΕΧΙΑ	6.296,04	-	6.296,04	2.954.000,00	2.947.703,96
	ΣΥΝΟΛΑ	4.443.390,00	-1.025.210,01	3.418.179,99	52.825.000,00	49.406.820,01

7. ΔΛΠ 33: Κέρδη ανά Μετοχή

7.1. Σκοπός Δ.Λ.Π. 33 – Πεδίο εφαρμογής

Βάσει του Δ.Λ.Π. 1, οι επιχειρήσεις έχουν την υποχρέωση να γνωστοποιούν στα Αποτελέσματα Χρήσεως, στην Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων ή στο Προσάρτημα το ποσό του μερίσματος που εγκρίθηκε για διανομή στους μετόχους και το αναλογούν ποσό των κερδών της χρήσης ανά μετοχή.

Ο προσδιορισμός του δείκτη των “κερδών ανά μετοχή” κρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντικός και οι αρχές σύμφωνα με τις οποίες καθορίζεται και παρουσιάζεται διέπονται από το Δ.Λ.Π. 33 το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή από την 1/1/1998. Σημειώνεται ότι ως δείκτης για λόγους εκτίμησης της αποδοτικότητας των επιχειρήσεων, εφαρμόζεται και σε προγενέστερες Οικονομικές Καταστάσεις.

Με τον προσδιορισμό του δείκτη “κέρδη ανά μετοχή” δίνεται η δυνατότητα στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων και πολύ περισσότερο στους επενδυτές να αξιολογήσουν την πορεία-απόδοση μιας εταιρείας από τη μια χρήση στην άλλη, αλλά και συγκριτικά την απόδοσή της με την απόδοση άλλων επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου. Ο δείκτης “Κέρδη ανά μετοχή” αποτελεί βασικό στοιχείο για το σχηματισμό και άλλων σημαντικών δεικτών όπως του P/E (Χρηματιστηριακή τιμή μετοχής / Κέρδη ανά μετοχή) με τον οποίο εκφράζονται οι νομισματικές μονάδες που πληρώνει η αγορά για μια νομισματική μονάδα κέρδους μιας μετοχής και του δείκτη E/P (Κέρδη ανά μετοχή / Χρηματιστηριακή τιμή μετοχής) με τον οποίο εκφράζεται η απόδοση μιας μετοχής.

Τον δείκτη “Κέρδη ανά μετοχή” έχουν την υποχρέωση να προσδιορίζουν οι εισηγμένες σε Χρηματιστήριο εταιρείες, καθώς και όσες βρίσκονται στη διαδικασία έκδοσης κοινών μετοχών ή δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές των οποίων η έκδοση πραγματοποιείται μέσω Χρηματιστηρίου.

Για τις εταιρείες οι οποίες συντάσσουν ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις τα κέρδη ανά μετοχή προσδιορίζονται υποχρεωτικά σε ενοποιημένο επίπεδο και παρουσιάζονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις ενώ, η εφαρμογή του δείκτη σε ατομικό επίπεδο είναι προαιρετική.

Βάσει του Δ.Λ.Π. 33 τα κέρδη ανά μετοχή διακρίνονται σε :

- **Βασικά Κέρδη ανά μετοχή και**
- **Μειωμένα Κέρδη ανά μετοχή**

και θα πρέπει να εμφανίζονται κάτω από τα καθαρά κέρδη χρήσης στην Κατάσταση των Αποτελεσμάτων Χρήσης για κάθε κατηγορία κοινών μετοχών και με τον ίδιο τρόπο για όλες τις χρήσεις που

παρουσιάζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις. Η εμφάνισή τους θα πρέπει να πραγματοποιείται και στην περίπτωση που οι δείκτες αυτοί είναι αρνητικοί, ως οι υψηλότερες ζημιές ανά μετοχή.

7.2. Βασικές έννοιες

“Ως **μειωμένα Κέρδη ανά μετοχή** ορίζονται τα κέρδη ανά μετοχή που προκύπτουν διαιρώντας το αποτέλεσμα της χρήσης με τον προσαρμοσμένο σταθμισμένο μέσο όρο των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών λαμβάνοντας υπ’ όψιν τις επιδράσεις των δυνητικά μετατρέψιμων τίτλων σε κοινές μετοχές”.⁵⁰

Με τον όρο **κοινή μετοχή** ορίζεται ο συμμετοχικός τίτλος που έπεται σε δικαιώματα όλων των άλλων κατηγοριών συμμετοχικών τίτλων.

Τίτλος δυνητικά μετατρέψιμος σε μετοχή είναι ένα χρηματοπιστωτικό μέσο το οποίο μπορεί να παρέχει στον κάτοχό του το δικαίωμα για αγορά κοινών μετοχών.

Δικαιώματα Μετοχών ή Δικαιώματα Προαίρεσης είναι τα χρηματοοικονομικά μέσα που παρέχουν στον κάτοχό τους το δικαίωμα να αγοράσει κοινές μετοχές.

7.3. Βασικά Κέρδη ανά Μετοχή

7.3.1. Υπολογισμός των βασικών Κερδών ανά Μετοχή

Ως **Βασικά Κέρδη ανά μετοχή** ορίζονται τα κέρδη(ή ζημιές) που προκύπτουν διαιρώντας το καθαρό αποτέλεσμα της χρήσης που αντιστοιχεί στους κατόχους των κοινών μετοχών με τον σταθμισμένο μέσο όρο των σε κυκλοφορία μετοχών κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Με την έννοια **καθαρό αποτέλεσμα της χρήσης** (κέρδος ή ζημιά) λογίζεται το καθαρό κέρδος ή ζημιά της χρήσης αφού αφαιρεθούν οι φόροι και τα προνομιούχα μερίσματα.

Ως **σταθμισμένος μέσος όρος μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της χρήσης** ορίζεται ο αριθμός των μετοχών που βρίσκονταν σε κυκλοφορία κατά την έναρξη της χρήσης, πλέον τον αριθμό των κοινών μετοχών που εκδόθηκαν στη διάρκεια της περιόδου(σταθμισμένες με συντελεστή χρόνου) μείον τον αριθμό των κοινών μετοχών που εξαγοράστηκαν στη διάρκεια της περιόδου.

7.3.2. Μεταβολή του αριθμού των μετοχών χωρίς ανάλογη μεταβολή στην Καθαρή Θέση της επιχείρησης

Στις περιπτώσεις όπου μεταβάλλεται ο αριθμός των μετοχών της Εταιρείας χωρίς να μεταβάλλεται η Καθαρή Περιουσία της, γίνεται αναδρομική προσαρμογή του υπολογισμένου δείκτη κερδών ανά μετοχή για όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις. Ο αριθμός των μετοχών σε κυκλοφορία πριν τη

⁵⁰ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton, Τόμος Β' Δ.Λ.Π. 33 σελ.814

μεταβολή αναπροσαρμόζεται σαν να είχε η μεταβολή πραγματοποιηθεί στην παλαιότερη από τις παρουσιαζόμενες χρήσεις.

Τέτοια παραδείγματα αναφέρονται ως εξής:

- Η κεφαλαιοποίηση αποθεματικών με έκδοση δωρεάν μετοχών
- Το μέρισμα σε μετοχές
- Η υποδιαίρεση (split) μετοχών
- Η αντίστροφη υποδιαίρεση μετοχών (reverse split)
- Η δωρεάν έκδοση δικαιωμάτων στους υπάρχοντες μετόχους, όπως η έκδοση μετοχών που διανέμονται στους μετόχους σε τιμή μικρότερη της τρέχουσας αξίας τους

Για τη δωρεάν **έκδοση μετοχών ή τη διάσπαση μετοχών** αναφέρεται ότι, πρόκειται για έκδοση κοινών μετοχών προς τους υφιστάμενους μετόχους της εταιρείας χωρίς πρόσθετο αντάλλαγμα.

Στην περίπτωση της **έκδοσης μετοχών με δικαίωμα προτίμησης στους παλαιούς μετόχους** αναφέρεται ότι, η τιμή διάθεσης των νέων μετοχών στους παλαιούς μετόχους είναι μικρότερη από την εύλογη αξία τους και δεν δημιουργείται ανάλογη αύξηση στην Καθαρή Περιουσία της επιχείρησης. Ένα μέρος της αξίας των νέων μετοχών διατίθεται δωρεάν στους μετόχους. Κατά συνέπεια στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή ο αριθμός των μετοχών που χρησιμοποιείται θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει και το δωρεάν μέρος προς τους μετόχους. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει ο σταθμισμένος αριθμός των μετοχών να πολλαπλασιάζεται με το συντελεστή: **Πραγματική αξία** πριν την άσκηση των δικαιωμάτων / **Θεωρητική αξία** ανά μετοχή πριν την άσκηση των δικαιωμάτων.

Η θεωρητική αξία ανά μετοχή πριν την άσκηση των δικαιωμάτων προσδιορίζεται από την Πραγματική αξία των σε κυκλοφορία μετοχών πριν την άσκηση των δικαιωμάτων πλέον του ποσού που έχει εισπραχθεί από τα δικαιώματα προς τις μετοχές σε κυκλοφορία πριν την άσκηση των δικαιωμάτων πλέον τις μετοχές που εκδόθηκαν.

Εξαίρεση στις παραπάνω περιπτώσεις αποτελεί η μεταβολή των δυνητικών τίτλων που είναι μετατρέψιμοι σε κοινές μετοχές, επειδή η έκδοση αυτή δεν πραγματοποιείται δωρεάν και οι μετοχές εκδίδονται συνήθως στην πλήρη αξία τους, η οποία συνεπάγεται μεταβολή στην Καθαρή Θέση της επιχείρησης.

7.4. Μειωμένα Κέρδη ανά Μετοχή

7.4.1. Γνωστοποίηση και τρόπος υπολογισμού

Υφίστανται ορισμένες κατηγορίες μετοχών οι οποίες βρίσκονται σε κυκλοφορία, δεν έχουν δικαίωμα στα κέρδη της κλειόμενης χρήσης

αλλά έχουν δικαίωμα στα κέρδη μεταγενέστερων χρήσεων. Για τις κατηγορίες αυτές ο αριθμός των μετοχών θα αυξηθεί και τα κέρδη ανά μετοχή θα μειωθούν.

Ως τέτοιες περιπτώσεις αναφέρονται:

- Ομολογιακά δάνεια μετατρέψιμα σε κοινές μετοχές
- Προνομιούχες μετοχές μετατρέψιμες σε κοινές
- Δικαιώματα Προαίρεσης
- Δικαιώματα απόκτησης κοινών μετοχών κατά τις αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου
- Μετοχές που ενδέχεται να διανεμηθούν στο προσωπικό ως bonus.

Ο **υπολογισμός** των μειωμένων κερδών ανά μετοχή πραγματοποιείται προσαρμόζοντας τα **καθαρά κέρδη** που αντιστοιχούν στους κοινούς μετόχους και τον **σταθμισμένο μέσο αριθμό** των σε κυκλοφορία μετοχών από τις επιδράσεις των δυνητικών τίτλων των μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές που μειώνουν τα κέρδη ανά μετοχή.

Συγκεκριμένα τα **μειωμένα κέρδη** ανά μετοχή **προσδιορίζονται** αφού προστεθούν στο καθαρό κέρδος που αναλογεί στους κοινούς μετόχους οι τόκοι-έξοδα που αφορούν τους μετατρέψιμους τίτλους, τα μερίσματα που αφορούν τους μετατρέψιμους τίτλους και αφαιρέθηκαν για τον υπολογισμό των καθαρών κερδών και προστίθενται ή αφαιρούνται οποιαδήποτε άλλα έσοδα ή έξοδα δημιουργούνται από τη μετατροπή των μετατρέψιμων τίτλων σε κοινές μετοχές.

Ο **σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία μετοχών προσδιορίζεται** αυξανόμενος με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που θα ήταν σε κυκλοφορία αν όλοι οι δυνητικοί τίτλοι μετατρέπονταν σε μετοχές. Κατά τον υπολογισμό του σταθμισμένου αριθμού των κοινών μετοχών, θεωρείται ότι η μετατροπή των δυνητικών τίτλων σε κοινές μετοχές έγινε στην αρχή της περιόδου ή στην ημερομηνία έκδοσης των δυνητικών τίτλων, αν αυτή πραγματοποιήθηκε στη διάρκεια της περιόδου.

7.4.2. Δικαιώματα σε μετοχές

Στην περίπτωση που η επιχείρηση έχει χορηγήσει δικαιώματα προαίρεσης (options) και δικαιώματα αγοράς μετοχών (warrants) θα πρέπει, κατά τον υπολογισμό των μειωμένων κερδών ανά μετοχή οι υποτιθέμενες εισπράξεις να θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκαν στην εύλογη αξία τους (μέση τιμή των κοινών μετοχών στη διάρκεια της περιόδου). Αν η τιμή άσκησης είναι μικρότερη από την εύλογη αξία, η διαφορά μεταξύ του αριθμού των κοινών μετοχών που εκδόθηκαν και του αριθμού των κοινών μετοχών που θα εκδίδονταν αν η έκδοση γινόταν στην εύλογη αξία τους, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως δωρεάν έκδοση μετοχών.

7.5. Αναδρομική προσαρμογή των βασικών και μειωμένων κερδών ανά μετοχή για όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις

Τα βασικά και μειωμένα κέρδη ανά μετοχή θα πρέπει να αναπροσαρμόζονται αναδρομικά σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις σε περίπτωση που ο αριθμός των σε κυκλοφορία μετοχών ή των μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές δυνητικών τίτλων, αυξάνεται λόγω κεφαλαιοποίησης αποθεματικών, split ή δωρεάν έκδοσης μετοχών και μειώνεται λόγω αντίστροφης υποδιαίρεσης μετοχών reverse split.

7.6. Γνωστοποιήσεις στο Προσάρτημα

Αναφορικά με τα Κέρδη ανά μετοχή θα πρέπει στο Προσάρτημα των Οικονομικών Καταστάσεων να γνωστοποιούνται τα εξής:

- Τα ποσά που θεωρήθηκαν ως αριθμητές στον προσδιορισμό των Βασικών και Μειωμένων Κερδών ανά μετοχή και η συμφωνία τους με το αποτέλεσμα της χρήσης
- Ο σταθμισμένος μέσος όρος των κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκε στον προσδιορισμό των Βασικών και Μειωμένων Κερδών ανά Μετοχή
- Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των Βασικών και Μειωμένων Κερδών ανά Μετοχή αποτέλεσμα χρήσης διαφορετικό από αυτό που εμφανίζεται στην Κατάσταση των Αποτελεσμάτων Χρήσης, θα πρέπει να παρουσιάζεται συμφωνία μεταξύ του μεγέθους που χρησιμοποιήθηκε και του αποτελέσματος που παρουσιάζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις

Ενθαρρύνεται, αλλά δεν απαιτείται, από το Δ.Λ.Π. 33 η γνωστοποίηση των όρων και των προϋποθέσεων των χρηματοοικονομικών μέσων και άλλων συμβολαίων που αφορούν δυνητικούς τίτλους μετατρέψιμους σε κοινές μετοχές και επηρεάζουν τον προσδιορισμό των Βασικών ή Μειωμένων Κερδών ανά Μετοχή, εφ' όσον η επίδραση αυτή είναι σημαντική.

7.7. Πρακτικό Παράδειγμα – Εφαρμογή

Για το σκοπό της παρούσας εργασίας και την πρακτική εφαρμογή των όσων παρουσιάστηκαν σύμφωνα με τις αρχές προσδιορισμού των Κερδών ανά μετοχή βάσει του Δ.Λ.Π. 33, επιλέχθηκε ο Όμιλος Αωνύμων Εταιρειών Τσιμέντων ΤΙΤΑΝ, οι Οικονομικές Καταστάσεις του οποίου παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον αναφορικά με το Δ.Λ.Π. 33 λόγω των προνομιούχων μετοχών που έχουν εκδοθεί από τον Όμιλο και λόγω του ότι η συγκεκριμένη εταιρεία έχει εκδόσει και

δυνητικούς τίτλους “Δικαιώματα προαιρέσεως αγοράς μετοχών μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές”.

7.7.1. Βασικά Κέρδη ανά Μετοχή

Στον Πίνακα του Ομίλου Εταιρειών TITAN που παρατίθεται παρακάτω προσδιορίζονται τα βασικά Κέρδη ανά Μετοχή του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρείας για τις Χρήσεις 2004 και 2005. Συγκεκριμένα τα Βασικά Κέρδη ανά Μετοχή προκύπτουν με διαίρεση των Καθαρών Κερδών που αναλογεί στους μετόχους μετά από την αφαίρεση του μερίσματος που αναλογεί στις προνομιούχες μετοχές δια του μέσου σταθμισμένου αριθμού των κοινών μετοχών που ήταν σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της Χρήσης. Στον υπολογισμό του μέσου σταθμισμένου αριθμού των κοινών μετοχών δεν λαμβάνονται υπ’ όψιν οι κοινές μετοχές που αγοράσθηκαν από την εταιρεία και εμφανίζονται ως ίδιες Μετοχές.

51

(ποσά σε χιλιάδες € εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

	Όμιλος		Εταιρεία	
	2005	2004	2005	2004
Καθαρό κέρδος χρήσης που αναλογεί στους μετόχους της Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν	210.128	176.951	105.810	104.349
Μείον: Μέρισμα προνομιούχων μετοχών	-4.541	-3.936	-4.541	-3.936
Καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους κοινών μετοχών	205.587	173.015	101.269	100.413
Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών για τον υπολογισμό των βασικών κερδών ανά κοινή μετοχή.	76.568.635	76.372.046	76.568.635	76.372.046
Βασικά κέρδη ανά κοινή μετοχή, σύμφωνα με το Α.Α.Π. 33 (εκφρασμένα σε €)	2,69	2,27	1,32	1,31
Καθαρό κέρδος χρήσης που αναλογεί στους μετόχους της Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν	210.128	176.951	105.810	104.349
Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών	76.568.635	76.372.046	76.568.635	76.372.046
Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία προνομιούχων μετοχών	7.568.960	7.568.960	7.568.960	7.568.960
Συνολικός σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία μετοχών για τον υπολογισμό των βασικών κερδών ανά μετοχή	84.137.595	83.941.006	84.137.595	83.941.006
Βασικά κέρδη ανά κοινή και προνομιούχο μετοχή (εκφρασμένα σε €)	2,50	2,11	1,26	1,24

Αναλυτικότερα για τον προσδιορισμό των Βασικών Κερδών ανά Μετοχή του Ομίλου TITAN **για τη Χρήση 2005** αναφέρονται τα εξής: Το Καθαρό Κέρδος της Χρήσης 2005 που αναλογεί στους

⁵¹ Στοιχεία από το Προσάρτημα (βάσει Δ.Π.Χ.Π.) του Ομίλου TITAN Α.Ε. για τη χρήση που έληξε την 31.12.2005 : www.titan.gr

μετόχους ανέρχεται σε ποσό 210.128 εκ. Ευρώ και αφαιρώντας το μέρος που αντιστοιχεί στις Προνομιούχες μετοχές ύψους 4.541 εκ. Ευρώ ανέρχεται σε 205.587 εκ. Ευρώ. Το ποσό αυτό δια τον σταθμισμένο μέσο αριθμό των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών ύψους 76.568.635 μας δίνει τα Βασικά Κέρδη ανά **κοινή** μετοχή τα οποία ανέρχονται σε **2,69 Ευρώ**.

Για τον προσδιορισμό των **Βασικών κερδών ανά κοινή και προνομιούχο μετοχή**, ο σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών θα πρέπει να αναπροσαρμόζεται με τον σταθμισμένο μέσο αριθμό των σε κυκλοφορία προνομιούχων μετοχών ύψους 7.568.960, έτσι ο συνολικός σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία μετοχών ανέρχεται σε 84.137.595 και διαιρώντας με τον αριθμό αυτό τα Καθαρά Κέρδη της Χρήσης που αντιστοιχούν στους μετόχους (πριν την αφαίρεση των μερισμάτων των προνομιούχων μετοχών) τα βασικά Κέρδη ανά κοινή και προνομιούχο μετοχή ανέρχονται σε **2,50 Ευρώ**.

7.7.2. Προσαρμοσμένα Κέρδη ανά Μετοχή

Στον Πίνακα του Ομίλου Εταιρειών TITAN που παρατίθεται παρακάτω προσδιορίζονται τα προσαρμοσμένα Κέρδη ανά Μετοχή του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρείας για τις Χρήσεις 2004 και 2005. Συγκεκριμένα τα Προσαρμοσμένα Κέρδη ανά Μετοχή υπολογίζονται αναπροσαρμόζοντας το μέσο αριθμό των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών με τις επιδράσεις όλων των δυνητικών τίτλων των μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές. Τα δικαιώματα προαίρεσεως αγοράς μετοχών αποτελούν τη μοναδική κατηγορία δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές που έχει η Εταιρεία. Υπολογίζεται ο αριθμός των μετοχών που θα μπορούσαν να είχαν αποκτηθεί στην εύλογη αξία (μέση ετήσια χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών της Εταιρείας) με βάση την αξία των δικαιωμάτων συμμετοχής των προγραμμάτων δικαιωμάτων απόκτησης μετοχών που έχει εκδόσει η Εταιρεία. Ο αριθμός των μετοχών που προκύπτει συγκρίνεται με τον αριθμό των μετοχών που θα μπορούσαν να είχαν εκδοθεί σε περίπτωση άσκησης των δικαιωμάτων και η διαφορά που προκύπτει προστίθεται στον παρονομαστή, ως έκδοση κοινών μετοχών χωρίς αντάλλαγμα. Στα Κέρδη δεν γίνεται καμία αναπροσαρμογή.

Αναλυτικότερα για τον προσδιορισμό των Προσαρμοσμένων Κερδών ανά Μετοχή του Ομίλου TITAN **για τη Χρήση 2005** αναφέρονται τα εξής: Το Καθαρό Κέρδος της Χρήσης 2005 αφαιρώντας το μέρος που αντιστοιχεί στις Προνομιούχες μετοχές ανέρχεται σε 205.587 εκ. Ευρώ. Ο σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών ανέρχεται σε 76.568.635 και προσθέτοντας τη διαφορά, που προκύπτει μεταξύ του αριθμού των μετοχών που θα μπορούσαν να είχαν αποκτηθεί στην εύλογη αξία και του αριθμού των μετοχών που θα μπορούσαν να είχαν εκδοθεί σε περίπτωση άσκησης των δικαιωμάτων αυτών, ύψους 264.686

μετοχές διαμορφώνεται σε 76.833.321 μετοχές. Διαιρώντας με τον νέο σταθμισμένο μέσο αριθμό κοινών μετοχών τα Καθαρά Κέρδη της Χρήσης που αντιστοιχούν στους μετόχους (μετά την αφαίρεση των μερισμάτων των προνομιούχων μετοχών) τα Προσαρμοσμένα Κέρδη ανά κοινή μετοχή ανέρχονται σε **2,68 Ευρώ**.

Για τον προσδιορισμό των **Προσαρμοσμένων κερδών ανά κοινή και προνομιούχο μετοχή**, ο νέος σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών θα πρέπει να αναπροσαρμόζεται με τον σταθμισμένο μέσο αριθμό των σε κυκλοφορία προνομιούχων μετοχών ύψους 7.568.960, έτσι ο συνολικός σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία μετοχών ανέρχεται σε 84.402.281 και διαιρώντας με τον αριθμό αυτό τα Καθαρά Κέρδη της Χρήσης που αντιστοιχούν στους μετόχους (πριν την αφαίρεση των μερισμάτων των προνομιούχων μετοχών) τα Προσαρμοσμένα Κέρδη ανά κοινή και προνομιούχο μετοχή ανέρχονται σε **2,49 Ευρώ**.

52

(ποσά σε χιλιάδες € εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2005	2004	2005	2004
Καθαρό κέρδος προς υπολογισμό του προσαρμοσμένου κέρδους ανά κοινή μετοχή	205.587	173.015	101.269	100.413
Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών	76.568.635	76.372.046	76.568.635	76.372.046
Αναπροσαρμογή για:				
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	264.686	188.329	264.686	188.329
Σταθμισμένος μέσος αριθμός κοινών μετοχών για τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά κοινή μετοχή	76.833.321	76.560.375	76.833.321	76.560.375
Προσαρμοσμένα κέρδη ανά κοινή μετοχή, σύμφωνα με το ΛΑΠ 33 (σε €)	2,68	2,26	1,32	1,31
Καθαρό κέρδος χρήσεως που αναλογεί σε μετόχους της Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν για υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή	210.128	176.951	105.810	104.349
Σταθμισμένος μέσος αριθμός κοινών μετοχών για τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή	76.833.321	76.560.375	76.833.321	76.560.375
Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία προνομιούχων μετοχών	7.568.960	7.568.960	7.568.960	7.568.960
Συνολικός σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία μετοχών για τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή	84.402.281	84.129.335	84.402.281	84.129.335
Προσαρμοσμένα κέρδη ανά κοινή και προνομιούχο μετοχή (εκφρασμένα σε €)	2,49	2,10	1,25	1,21

⁵² Στοιχεία από το Προσάρτημα (βάσει Δ.Π.Χ.Π.) του Ομίλου TITAN Α.Ε. για τη χρήση που έληξε την 31.12.2005 : www.titan.gr

8. Συμπεράσματα

“Το βασικό ερώτημα το οποίο προκύπτει είναι με ποιο τρόπο κατάρτιση των Οικονομικών Καταστάσεων βάσει Δ.Λ.Π. ή βάσει της Ελληνικής Νομοθεσίας παρέχεται στους χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων η καλύτερη δυνατή πληροφόρηση για τις Οικονομικές μονάδες για τις οποίες ενδιαφέρονται και με ποιο από τους δύο τρόπους οι Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν ακριβοδίκαια την κατάσταση μιας Οικονομικής μονάδας.

Μετά τη μελέτη η οποία διενεργήθηκε καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, οι πληροφορίες που παρέχονται στους χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων βάσει της Ελληνικής Νομοθεσίας μπορούν να χαρακτηριστούν ως ελλείψεις σε σχέση με τις αντίστοιχες βάσει Δ.Λ.Π. Για την τεκμηρίωση της άποψης αυτής αναπτύσσονται παρακάτω οι βασικότερες διαφορές μεταξύ τους.

Βάσει της Ελληνικής Νομοθεσίας δεν καταρτίζεται η “**Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων**”, στην οποία παρουσιάζονται οι μεταβολές που έχουν συντελεστεί στα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας και αντικατοπτρίζουν τα κέρδη και τις ζημιές που δημιουργήθηκαν από τη δραστηριότητα στην επιχείρηση κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Βάσει της Ελληνικής Νομοθεσίας καταρτίζεται ο “**Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων**” από τον οποίο δεν καλύπτονται στο σύνολό τους οι πληροφορίες που παρέχονται από την Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων. Στον Πίνακα αυτό δεν περιλαμβάνονται οι μεταβολές οι οποίες συντελούνται απ’ ευθείας στην Καθαρή Θέση, χωρίς να περάσουν από τα Αποτελέσματα της Χρήσεως.

Βάσει της Ελληνικής Νομοθεσίας δεν επιβάλλεται για τις μη εισηγμένες στο Χ.Α. η κατάρτιση της **Κατάστασης των Ταμειακών Ροών**, κάτι το οποίο θεωρείται από τα Δ.Λ.Π. ως αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων. Από την Κατάσταση αυτή οι Χρήστες ενημερώνονται για την παρούσα αλλά και τη μελλοντική πορεία της επιχείρησης και την ικανότητα της να παράγει κέρδη. Επομένως η πληροφόρηση που παρέχεται στους χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων για τις μη εισηγμένες στο Ελληνικό Χρηματιστήριο Εταιρείες θεωρείται ελλιπής.

Στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι τα όσα απαιτούνται από το Προσάρτημα βάσει του Κ.Ν. 2190/20 υπολείπονται των όσων απαιτούνται από το Προσάρτημα των Οικονομικών Καταστάσεων βάσει των Δ.Λ.Π., με την έννοια της έκτασης, της συνεχούς και της ποιότητας της πληροφόρησης, επομένως καθίσταται σαφές ότι η πληροφόρηση που παρέχεται από τις Οικονομικές Καταστάσεις βάσει της Ελληνικής Νομοθεσίας είναι ανεπαρκής.

Τέλος αναφέρεται ότι οι Οικονομικές Καταστάσεις οι οποίες συντάσσονται με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα αποτελούν πολύ συχνά πίνακες, στους οποίους πραγματοποιούνται ατέλειωτες παρεμβάσεις από το Φορολογικό Νομοθέτη, για λόγους φορολογικής

εισπρακτικής πολιτικής με αποτέλεσμα να καταστρατηγούνται βασικές λογιστικές αρχές και μέθοδοι”.⁵³

Στην προσπάθειά μας να εμβαθύνουμε ακόμη περισσότερο και να αποκομίσουμε ουσιαστικά συμπεράσματα από τα θέματα με τα οποία ασχοληθήκαμε στην παρούσα, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αντιμετώπιση του θέματος της Υπεραξίας η οποία προκύπτει κατά την ενοποίηση των επιχειρήσεων. Βάσει του Δ.Π.Χ.Π. 3, το οποίο έχει επικρατήσει και εφαρμόζεται πλέον για όλες τις ενοποιήσεις οι οποίες πραγματοποιούνται από την 1.1.2005, η θετική Υπεραξία που προκύπτει κατά την ενοποίηση δεν αποσβένεται πλέον αλλά υπόκειται σε απομείωση της αξίας της στο τέλος κάθε χρήσης, σε αντίθεση με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα σύμφωνα με τα οποία η Υπεραξία που προκύπτει κατά την ενοποίηση αποσβένεται εφ’ άπαξ ή τμηματικά και ισόποσα σε διάστημα 5 ετών. Ο νέος τρόπος αποτίμησης της Υπεραξίας στο τέλος κάθε χρήσης δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις και να εμφανίσουν την πραγματική Υπεραξία των Οικονομικών μονάδων που ενσωματώνουν αλλά και διατηρήσουν την Υπεραξία τους στην περίπτωση που αυτή εξακολουθεί να υφίσταται, ενώ σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα επιβάλλεται η απόσβεσή της το μέγιστο σε πέντε έτη χωρίς να δίνεται η δυνατότητα διατήρησής της στην περίπτωση που αυτή εξακολουθεί να υφίσταται. Σημειώνεται ότι ο διαφορετικός αυτός τρόπος χειρισμού έχει σημαντικές επιδράσεις στη διαμόρφωση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων των Εταιριών.

Αξίζει να σημειωθεί επίσης στο σημείο αυτό η σημαντική πληροφόρηση η οποία αντλείται για τους χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων και τους επενδυτές βάσει των αρχών του Δ.Λ.Π. 33 για το Δείκτη των Κερδών ανά Μετοχή. Αξιοσημείωτο αποτελεί το γεγονός ότι, ενώ κάτι τέτοιο δεν απαιτούνταν βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων και πολύ πριν την καθιέρωση των Δ.Λ.Π., ο Δείκτης αυτός σχηματιζόταν από τους αναλυτές για την καλύτερη αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των εισηγμένων εταιριών.

Με λίγα λόγια, σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν στην ανωτέρω μελέτη των βασικών προτύπων τα οποία επιλέχθηκαν και τη σύγκρισή τους με τις αντίστοιχες διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας και των Λογιστικών Αρχών και Κανόνων που εφαρμόζονται στη χώρα μας προκύπτει ότι η πληροφόρηση η οποία παρέχεται από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι σαφώς ανώτερη σε σχέση με τα Ε.Λ.Π., διαρκής, σε μεγάλη έκταση και δίνεται η ευχέρεια της επιλογής στις επιχειρήσεις να εφαρμόζουν δυνητικά τις προτινόμενες λογιστικές μεθόδους από τα Δ.Λ.Π. επιλέγοντας τη μέθοδο η οποία συμβαδίζει με τις δραστηριότητες και το αντικείμενο της εκάστοτε επιχείρησης.

⁵³ Πηγή που χρησιμοποιήθηκε: “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα” Ε. Σακέλλη (Έκδοση 2002) Τόμος Α', σελ.86 και 87

Βιβλιογραφία

- ✓ *“Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες” - Ν. Πρωτοψάλτη – Π. Βρουστούρη – Σ.Ο.Ε.Λ. (έκδοση 2002)*
- ✓ *“Εισαγωγή στα κείμενα των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων” Έκδοση Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών 1998*
- ✓ *“Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Αναλυτική παρουσίαση Grant Thornton (Έκδοση 2004), Τόμος Α' και Β'*
- ✓ *“Πρακτικό Εγχειρίδιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων” – Global training, Τόμος Α' , Β' και Γ (έκδοση 2004)*
- ✓ *“Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Ανάλυση και εφαρμογή σε συνδυασμό με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και την Εμπορική Νομοθεσία και Φορολογική Νομοθεσία – Πρακτικές Εφαρμογές” Εμμ. Σακέλλη Τόμος Α (έκδοση 2002)*
- ✓ *“Σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων που προβλέπουν τα Δ.Λ.Π. με βάση το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο” Εμμ. Σακέλλη (έκδοση 2005)*
- ✓ *“Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης – Η θεωρία και η πρακτική των Δ.Π.Χ.Π. σε απλή και κατανοητή γλώσσα” Π. Βρουστούρης – Α. Πρωτόπαπας (έκδοση 2004)*
- ✓ *“Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Παραδείγματα - Εφαρμογές” -Δ. Καραγιάννη - Ι. Καραγιάννη και Αικ. Καραγιάννη (έκδοση 2006)*
- ✓ *“Ο Πανδέκτης του Λογιστή” Ε.Σακέλλης (έκδοση 2003)*

- ✓ “Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων” – Έκδοση Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών 1998
- ✓ “Πρακτικός οδηγός Ανωνύμων Εταιρειών” Δ.Ηλιόκαυτος (έκδοση 2002)
- ✓ “Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις” Ε.Σακέλλης – Ν.Πρωτοψάλτης (έκδοση 1991)

Άλλες Πηγές:

- ✓ www.iasc.org.uk “Use of IAS all around the world”
- ✓ www.ridenco.gr
- ✓ www.titan.gr
- ✓ Απόφαση 5/204/14.11.2000 Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς
- ✓ “Δ.Π.Χ.Π. 3 – Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων” Άρθρο του κ. Γ. Νικολακόπουλου στελέχους της Grant Thornton